

Tã â'dâ-â'dâ Yōwánĩ drí rĩ Tã Â'dâ

Tã 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sĩsĩ rĩ

Búkũ tã â'dâ-â'dâ kã nõ â'dó kô õzõ búkũ ãzã 'bá yĩ kãtĩ. Ítĩ rĩ, búkũ rĩ gógó nõ rĩ rĩ'á tã gólã rũ â'dá 'bá trá tã ãngũ 'bá Ôvãrí kã Yōwánĩ drĩ ngá ãzákôlã õzõ âbĩ-âbĩ kãtĩ rĩ 'á gõ'dá kpá ngá lĩndrĩ ãzákôlã Ôvãrí drĩ â'dálé gólã drĩ ndrẽlé nĩ rĩ 'bá yĩ bê. Gõ'dá âbĩ-âbĩ Yōwánĩ kã nõ rĩ'á âbĩ-âbĩ ngĩngĩ 'ĩ, â'dó kô cé kãyĩ ãlô sĩ. Yōwánĩ òtĩrĩ búkũ nõ ãngũ rĩ, 'dĩ gólã drẽ gãñĩmã 'á gólã drĩ tã lẽzó trá Yésũ 'á rĩ tãsĩ. Kãyĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, krístõ 'bá yĩ rĩ'á gólĩyĩ òjĩlã drĩ lô'dálé, gõ'dá kpá rĩ'á ãyĩ òjĩlã ãmbã-ãmbã ãngó drĩlĩ Rómã kã rĩ 'bá yĩ drĩ lõvó lâ yĩ 'bãlé kô'dáwã rĩ 'bá yĩ rĩ'dĩ. Ólô'bã òjĩlã trá kãyĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ gãñĩmã 'á rõõ õzõ Yōwánĩ yĩ tí gõ'dá kpá òjĩlã ãrũkã 'bá yĩ ãfũlĩ trá tã lẽlẽ gólĩyĩkã Yésũ 'á rĩ tãsĩ rĩ 'bá yĩ bê. Gõ'dá búkũ rĩ nõ 'bã gólĩyĩ trá â'dólé cú tã ãsũ gólã ãtĩ 'álã rĩ bê. Bê ãtĩ rĩ, búkũ rĩ nõ rĩ tã ãtĩ-ãtĩ Ôvãrí ngá lésĩ Krístõ 'bá yĩ drĩ ndrĩ tã gólĩyĩ 'ẽ 'bã â'dólé ãngó drĩ 'á drẽ ãkpãkã'dã Yésũ drĩ ãcãrẽ ãgólé nõngã kô rĩ 'bá yĩ â'dálé rĩ'dĩ.

Yōwánĩ ãsũ ãmbã-ãmbã ró yĩ drĩ tã ãtãzó tã gólĩyĩ tĩ drĩ ã'dĩzó drĩ lâ yĩ sĩ nõ 'bã yĩ tãsĩ, gõ'dá kpá rĩ'á ãmbã-ãmbã ró ãmã drĩ tã rĩ 'dĩ 'bã yĩ ãtõ lâ yĩ drĩ fĩzó ãmã drĩ ãngbã. Búkũ rĩ nõ kpá cú rĩ'á tã ãtĩ-ãtĩ kĩrĩwã ró rĩ 'bã yĩ bê krístõ 'bã yĩ drĩ, tãlã ãlĩ ãzã yĩ tãsĩ gõ'dá lĩndrĩ gólĩyĩ Tã-drĩ Lẽlẽ ãkũ rĩ 'ásĩ rĩ tãsĩ. Gõ'dá drĩ-'bã Rómã kã rĩ 'bã yĩ ãcã kpá kô ãtõ lâ nĩlĩ. Tã â'dã lâ rĩ'á kãpĩtã 18 'á, tã ãtãlã jãrĩbã Bãbĩlónã rĩ ãfũ-ãfũ tãsĩ rĩ. Gõ'dã Krístõ 'bã yĩ nĩ ãyĩ trá kĩ, Yōwánĩ rĩ 'dĩ pãtĩ tã ãtãlã jãrĩbã ãndrẽ zĩlĩ Rómã rĩ tãsĩ.

Ngá lālā njī-drī-lā-rī 'dī, órī trá rī'á zīlā ândálé ândâlâ dūū. Itō lâ kíríwá ró rī bê rī'á krístō 'bá yī drí. Krístō 'bá yī jārībā njī-drī-lā-rī 'ásī rī 'bá yī, 'dī rī'á úlī mǎnīgō 'í krístō 'bá yī drí, â'dâ 'dī krístō 'bá yī 'dī ndrī. Gō'dá ngá bēlé í'dá sī rī 'bá yī bê kpá rī'á njī-drī-lā-rī, gō'dá ngá ōzō gūnīyá yí kâtí rī kpá bê rī'á njī-drī-lā-rī, 'bī'bwá kpá njī-drī-lā-rī gō'dá lám̄bā kpá bê rī'á njī-drī-lā-rī.

Yésū bê rī'á cú rú bê dūū búkū nô 'á. Órī gólâ rī zīlī rōō rī Kábīlīkī Ôvâri kâ, tǎlâ úfû gólâ trá tǎ ōnjí tētē âmákâ tāsī âmâ drī tī 'bá ró, â'dô ró bê âmâ 'bālē â'dólé ngbángbá. Gō'dá órī gólâ rī zīlī Gólâ rī 'bá Ôvâri rī rōlé búūū íyí ōdrá sī rī. Gólâ rī rú āzâ 'bá yī rī'á kpá ōzō nōō rī 'bá yí kâtí,

Mōrōbā, Tǎ mbī 'bá, Tǎ itō 'bá, Tǎ ndē 'bá, Līdrīlī sīsī rī, Ngīngī lâ Ôvâri kâ rī, Lōkí 'bá, 'Diyī pā 'bá, Úlī Ôvâri kâ, Kúmú ndrī āzâ 'bá yī drīlī.

Mālāyíkā bê rī'á iyī dūū búkū nô 'á gólīyī rī 'bá lôsī Ôvâri kâ 'lélé rī. Gólīyī rī tǎ 'lélé lājó'bá gólâkâ ró gō'dá kpá ājū 'bū 'bá gólâkâ ró. Gólīyī rī'á cú mbârâkâ bê āmbá gō'dá kpá cú drī-âcê bê, mālāyíkā rī iyī kárá lēndrélé ōzō ōjīlā kâtí. Gō'dá ngá lédrē-lédrē gólīyī sū rī 'bá iyī rī'á kītī kúmū Ôvâri kâ kâ vó lâ ndrélé rī 'bá yī kpá rī'á iyī mālāyíkā 'í.

Áâ'dâ Sātánā rī līndrī ĩnī gólâ ūjǎ lâ ró rī rú, gō'dá gólâ kpá cú rī'á lājó'bá iyíkâ rī 'bá yí bê. Gō'dá gólīyī áfō 'bú gólâ dī ngīlī-ngīlī ró ādūkū ākó rī 'ásī lôsī gólâkâ ūrī dā kâ rī 'lélé, 'ézó ōjīlā Ôvâri kâ ūfúlī gō'dá kpá rīlī rī'á ōjīlā rī 'dī 'bá yī āmbúkū lâ lâkí 'bá drē rī'á rīlī āngó drī rī 'bá yī ádólé. Ôvâri ūfū Sātánā yī trá lājó'bá iyíkâ rī yí bê kâyī gólâ drí 'bālē tǎ kâkâŕâ ndrī ndēzō rī sī. Búkū nô ólônŷī 'â lâ trá nōtí:

Kápītā 1-3 Tǎ itō búkū nô kâ 'ásī rī, Yōwánī rī tǎ Yésū kâ íyí â'dázó yī Yōwánī drí rī ngīlī gō'dá kpá tǎ Yésū

rî drí rî'á âtâlâ Yōwánî rî drí tā âtî-âtî îgílî njî-drî-lâ-rî krístō 'bá yî drí rî bê. Gō'dá tā âtî-âtî rî 'dî 'bá yî âlô-âlô â'dâ tā gólîyî krístō 'bá yî drí kî, Yésū Krístō nî tā trá ndrî tā gólîyîkâ rî 'bá yî tāsî, î'dî gólâ rî'á cú mbârâkâ âmbá bê, gólâ kî, gólîyî îicâ rî'á rîlî tā lēlē sî, â'dô ró bê gólîyî drí îcázó ndrî ngá tândí gólâ drí êdélé gólîyî drí 'būū 'álâ rî úsúzó.

Kápîtä 4-7 Nîngá sî, Yōwánî ndrê ngá âzâ 'bá yî trá 'būū 'álâ. Gólâ ndrê Ôvârí trá Kúmú 'būū kâ ró ângó drî bê, ô'bî rî'á înjî'á lâ ôjîlâ bê âkî âkó 'būū 'á tólâ. Ôvârí fē wárāgā bí ôômbê bāgó njî-drî-lâ-rî sî rî âzâ Yésū gólâ rî'á zîlâ Kâbîlîkî Ôvârí kâ gō'dá gólâ kpá fúlî trá rî drí. Wárāgā bí rî 'dî â'dâ líndrî tā gólîyî 'ē 'bá â'dólé îzátú ângó drîî rî 'bá yî kâ rî î'dî. Yésū cé î'dî âlô drî-âcê bê wárāgā bí rî 'dî 'â lâ njîzó, gō'dá bāgó tî lâ gōzó rî 'bá yî ôkílî tú tú âlô-âlô rî. Gō'dá tā rî 'dî îtō lâ kî, Ôvârí fē íyî drî-âcê rî trá Yésū drí â'dózó tā gólîyî ndrî ângó drîî rî 'bá yî 'ēzó. Ôjîlâ gólîyî ndrî 'būū 'á rî nî tā rî 'dî trá gō'dá ôjîlâ gólîyî ndrî ângó nō 'á rî 'bá yî â'dô kpá tā rî 'dî nî'á ôzō gólâ ôtírî rî rî'á ngá 'ē'ē 'élé mbârâkâ âmbá sî rî.

Kápîtä 8-11 Yōwánî rî tā âtálé lâŋō ônjî dūū 'ē 'bá â'délé înyákú drîî gō'dá ôjîlâ lâ yî bê ndrî rî tāsî. Gō'dá lé îtî rî, ôjîlâ nyāányâ Ôvârí kâ ró rî 'bá yî úsú lâŋō rî 'dî 'bá yî kô, tâlâ áâ'dô âdré'á ndūū gólîyî ngá lésî. Gō'dá krístō 'bá gólîyî úfúlî trá tā lēlē gólîyîkâ Yésū 'á rî tāsî rî 'bá yî ngô áwó trá gólâ drí lâŋō fēzó bê gólîyî îyî 'bā 'bá úfúlî rî 'bá yî drí, gō'dá îtî rî, Yésū âtâ tā kî, “Nî tē drē, kâyî lâ drē bê fínyáwá.” Gō'dá mālâyîkâ yî îyâ îyî ânî-ânî lâŋō kâ rî gúníyâ vōvō yî sî, gō'dá ôjîlâ ângó drîî rî 'bá yî gā dó drî âdílî â'dózó rîlî kúmū Yésū kâ rî zēlé.

Kápîtã 12-13 Gõ'dá nĩngá sī, Sātánã ĩnĭ ândrê ró rĭ rĭ'á tã ũjũ'á òjĭlã Ôvârí kã úfúzó, gõ'dá lé rĭ, gólã îcã kô 'elã. Gólã rĭ trá òjĭlã àmbá àngó kã àdólé gârã kĭ, yĭ ĩ'dĭ kúmú 'ĭ. Ôvârí fĕ mbârâkã trá gólã drĭ tã 'dĭ 'èzó fĭnyáwá.

Kápîtã 14-21 Nĩngá sĭ rĭ, Ôvârí drĭ tã 'bãzó kĭ, kâyĭ tã 'dĭ kã ndĕ rũ trá, gõ'dá drĭlã tã òjĭlã ndrĭ àngó drĭ rĭ 'bá yĭ kã kĭzó. Ítĭ àngó drĭ drĭ àvĭzó. Gõ'dá Ôvârí drĭ drĭ-'â fĕzó gólĭyĭ rĭ 'bá tã lĕlĕ Yĕsũ 'á cãlĕ búúũ gólĭyĭ òdrã sĭ rĭ 'bá yĭ drĭ. Gõ'dá gólĭyĭ à'dó 'bá ngá àlô ró gólã bê rĭ 'bá yĭ, rĭ ĩyĭ trá gólã bê kpākã vò àlô 'á zãà gbãdú. Yōwánĭ ngĭ tã trá vò rĭ 'dĭ sũsũ lâ tãsĭ. Gõ'dá gólĭyĭ rĭ 'bá trá tólã rũ jã 'bá kpúrũkélĕ Yĕsũ rú rĭ 'bá yĭ òfĕ lãṅò trá gólĭyĭ drĭ Sātánã yĭ bê zãà gbãdú ãdũkũ àkó.

Ítĭ rĭ, tã àtĭ-àtĭ búkũ rĭ nò kã rĭ'á kĭ, Ôvârí 'bã Yĕsũ trá à'dólé àjú-'bá-àzĭ yĭ Ôvârí kã rĭ 'bá yĭ úfúlĭ ndrĭ, 'dĭ ndrĭ 'dó Sātánã yĭ bê. Gõ'dá nĩngá sĭ, Yĕsũ drĭ drĭ-'â fĕzó òjĭlã Ôvârí kã gólĭyĭ rĭ 'bá ĩyĭ tã lĕlĕ sĭ cãlĕ búúũ gólĭyĭ òdrã sĭ rĭ 'bá yĭ drĭ. Gõ'dá gólĭyĭ Ôvârí rĭ mvá nyãanya yĭ ró rĭ à'dô ĩyĭ drĭ-'â úsú'á 'bũũ ó'dĭ gólã Ôvârí drĭ èdélĕ trá gólĭyĭ drĭ rĭ 'álã. Gõ'dá kâyĭ gólĭyĭ lãṅò kã sĭ rĭ, 'dövó mã rĭ zãà tã lĕlĕ sĭ tã rĭ nò 'bá yĭ 'á gõ'dá mã àtũ àmã fĭ gãgã.

¹ Tã ĩgĭ gólã nò rĭ'á úlĭ Ôvârí kã rĭ 'bá yĭ ĩ'dĭ. Ôvârí lĕ trá tã àzã 'bá yĭ gólĭyĭ 'ĕ 'bá à'dólé 'wãà ró rĭ 'bá yĭ à'dálĕ rũ ĩ'bũ 'bá gólãkã rĭ 'bá yĭ drĭ. Ítĭ rĭ, Ôvârí àtã tã rĭ 'dĭ 'bá yĭ trá Yĕsũ Krĭstõ drĭ, gõ'dá Yĕsũ drĭ mālãyĭkã ĩyĭkã rĭ àjózó tã rĭ 'dĭ 'bá yĭ à'dálĕ mã Yōwánĭ gólã rũ ĩ'bũ 'bá gólãkã ró rĭ drĭ. ² Gõ'dá má ĩgĭ tã gólĭyĭ má drĭ ndrĕlĕ trá ndrĭ rĭ 'bá yĭ trá té ítĭ, gõ'dá kpá tã gólĭyĭ Yĕsũ Krĭstõ drĭ tã lâ àtálĕ má drĭ rĭ, à'dô ró bê ànĭ drĭ nĭzó lâ. ³ Gõ'dá àndrã-tãndĭ à'dô à'dó'á òjĭlã àzã gólã úlĭ gólĭyĭ ĩgĭlĭ trá búkũ nò 'á rĭ 'bá

yî zî 'bá òjílã ázî drí rî 'bá yî drí. Gõ'dá ândrâ-tândí â'dô â'dó'á òjílã ázâ gólâ úlí gólíyî îgílí trá búkũ nô 'á rî 'bá yî ârí 'bá tâ ðsũ lâ yî sî mánísî rî yî drí, tâlá kâyî tâ rî 'dî 'bá yî drí ndrî 'ezó â'dólé rî trá rî'á ânyî rôô.

Yôwánî jô tâ âtî-âti Yésũ kâ òjilã Ôvâri kâ rî 'bá yî drí

⁴ Mâ Yôwánî îgî tâ îgî-îgî nô nî òjílã Ôvâri kâ gólíyî jâñbã gólíyî njî-drî-lâ-rî 'bãdrî Ásîyã kâ 'á rî 'bá yî drí. Ôvâri rî 'alé ã'ð'dî ânî rú, gõ'dá gólâ òfê ró tâ ã'dí íyíkã ânî drí. Gólâ ï'dî â'dó 'bá bê kára rî. 'Dôvó Líndrí Tândí Ôvâri kâ âdré 'bá Ôvâri ândrá rî òfê tâ sũsũ gõ'dá kpá tâ ã'dí bê ânî drí.* ⁵ Gõ'dá Yésũ Krístô gólâ rî 'bá tâ mbî 'bá ró zãã kára tâ Ôvâri kâ 'élé pãtîjî ró búúú gólâ rî fúzó rî òfê kpá tâ sũsũ gõ'dá tâ ã'dí bê ânî drí. Gólâ ï'dî rî'á òjílã sîsî Ôvâri drí îngálé òdrã 'ásî rî. Gólâ rî'á kúmú 'î kúmú ázî drîjî ndrî ângó nõ 'á.

Óô, Yésũ mã lûyî nî. Nî ï'dî âmã lôvó 'bã 'bá rôô gõ'dá âmã 'balé ïnjílí volé mbârâkã tâ ònjî âmákã rî kâ 'ásî tâlá ânî òdrã sî rî.

⁶ Ní njî âmã trá â'dólé 'balé kúmú yî ró, gõ'dá kpá ní 'bã âmã trá â'dólé ânyî ânî átã Ôvâri bê kára ùrî ãkó drî-'bá ró.

Bê trá ïtî rî, 'dôvó òjílã ïnjî nî gõ'dá òlûyî ïyî kpá nî kúmú íyíkã ró zãã gbãdú zãã. Ââ'dô ïtî.

⁷ Nî ndrê drê, Yésũ âbí 'é'á âcálé vô lâgû-lâgû bê gbãã yî rú sî. ïtî rî, òjílã ndrî â'dô ïyî gólâ rî ndrê'á ïyî lîfî nyãányã sî, ngîngî lâ rî'á òjílã gólíyî gólâ rî rú'bã ïnyîrikô ã'dí 'bá trá ãjú sî rî 'bá yî, òrî Yúdã yî kã tí rî. Gõ'dá òjílã òrî ndrî ângó drî kã rî 'bá yî â'dô ïyî áwó ngô'á ïyî úrú ïlínrdî sî, tâlá gólíyî drí gólâ rî fúzó nî rî tãsî. ïtî tâ pãtîjî ró rî, tâ rî

* 1:4 1.4 Úlí gólíyî Yôwánî drí îgílí nongá rî rî'á 'línrdí Ôvâri kâ njî-drî-lâ-rî". Òjílã âmbá ðsũ tâ kî, 'dî rî'á úlí mánîgô 'î Líndrí Tândí Ôvâri kâ rî tãsî.

'dĩ â'dô rû 'ê'á té õzõ âtalé trá 'dĩ kâtí. Āwô-'dĩ. ⁸ Ôvârí ãmâ lîpî âtã tã kî, “Mâ rî'á gólâ tã ndrî îtõ 'bá ró rî î'dĩ, gõ'dá mâ kpá î'dĩ rî'á gólâ 'ê 'bá tã-vó ndrî âtílí rî. Mâ î'dĩ â'dó 'bá bê kára rî. Mâ î'dĩ rî'á gólâ mbârâkã ndrî lîpî ró rî.”

Tã Yésũ drí íyî â'dázó Yõwánî drí rî

⁹ Mâ gólâ tã nô îgî 'bá nõ rî'á ãnî âdrúpî Yõwánî î'dĩ. Nî nî trá kî, má nî lãnõ rû îzã kê tãlã tã lëlë ámakã Yésũ 'á. Gólâ ãmâ drí âtülí ãnî bê cú îtí pîpîsílí ìngá ãkõ kpãkpã, tãlã ãmâ rî'á kũmũ gólãkã rî zêlé rî drí. Sísí nã sî rî, úrû mâ trá gõ'dá 'bálé gãnímã 'á ãkîrî zílí Pãtõmósã rî 'á tãlã tã Ôvârí kê pëpë tãsî tã âtî-âtî Yésũ rî tãsî rî bê. ¹⁰ Kãyî Ôvârí rî îrátã kê ãzã sî rî, mbârâkã Líndrí Tãndí Ôvârí kê kê fî trá má 'á má drí gõzó Yésũ rî ndrêlé. Gõ'dá îtí rî, â'dô trá nõtí. Má ârî õjílã ãzã úlí lâ trá rî'á tã âtã'á má ùgúlí lésî. Ôjílã rî 'dĩ gbórókõ lâ rî'á úrû õzõ gúníyã kâtí. ¹¹ Gõ'dá õjílã rî 'dĩ kî nî rî, “Ní îgî tã gólíyî ní drí 'ê'á ndrêlã rî 'bá yî búkũ 'á, gõ'dá ní jô ró bê kãnîsã gólíyî nî-drî-lã-rî gólíyî â'dó 'bá Ēfésõ 'álã, Sîmírõnã 'álã, Pëřëgãmómã 'álã, Tãyätírã 'álã, Sãrãdísí 'álã, Fílãdêlífíyã 'álã gõ'dá kpá Lõdísíyã 'álã rî 'bá yî drí.”

¹²⁻¹³ Gõ'dá nîngá sî, má drí ngãzó rû pílí 'bõ õjílã gólã rî 'bá tã âtalé má drí nõ ndrêlé rî, má drí ãzãkõlã lëndrê õzõ õjílã mvã kâtí rî ndrêzó âdrê'á lãmbã nî-drî-lã-rî êdélé trá dáãbõ 'ásî rî lãfálé, cú ítã kũndrũ-kũndrũ bê yí rú búúũ pá òmbê 'ásî, gõ'dá gólã kpá rî'á bãgó kúmú kê êdélé dáãbõ 'ásî rî bê, óòmbê trá gbãã ágásí lâ 'ásî. ¹⁴ Gõ'dá gólã rî drî-'bí mvêêmvê kpírí-kpírí kátõõ kâtí gõ'dá lîfí bê kõ'á njãrã-njãrã õzõ lãsí kâtí. ¹⁵ Gõ'dá pá-gbãyã lâ yí kê trá ókízõ âdî gólã rî'á vólã køvõ sî óká zêlé rî kâtí. Gbórókõ lâ lõndrõ ókízõ lîmvû òlê drî rî kâtí. ¹⁶ Gólã cú rî'á î'bî'bîwã bê nî-drî-lã-rî íyî drí-ágó 'á, gõ'dá lígú ángí cîcî ró néné rî âfõ

trá mbêlēsō sî-'bálé lâ 'ásî. Gõ'dá nĩlĩ lâ rĩ'á kō'á ōzō ĩtú gólá drĩ-gbádá ndrĩ 'bá ĩ'dĩ rĩ lĩfĩ lâ kátĩ.

¹⁷ Gõ'dá má ndrê õjílã rĩ 'dĩ lâràkô lâ bê ĩtĩ rĩ, má drĩ ngázó 'dêlé gbō ãdrũ ãvō kátĩ gólá ândrá. Drĩlã ngázó íyĩ drĩ-ágó trólé 'bálé má rú gõ'dá ngázó tã âtálé kĩ,

Nĩ 'ê ũrĩ kô. Nõõ rĩ'á mâ Yésũ gólá tã ĩtō 'bá ró ndrĩ gõ'dá kpá gólá 'ê 'bá tã-vó âtílĩ ndrĩ rĩ ĩ'dĩ. ¹⁸ Mâ ĩ'dĩ â'dó 'bá bê kárã rĩ. Kãyĩ sísĩ nã sĩ rĩ, úfũ mâ trá, gõ'dá ngbãangbãno rĩ, mâ bê rĩ'á lédrê-lédrê ró kpá ó'dĩ, gõ'dá â'dô rĩ'á lédrê-lédrê ró zãã gbádú ãdũkũ ãkó. Mâ rĩ'á cú drĩ-ãcê bê õdrã drĩlĩ.

¹⁹ Nĩ ĩgĩ tã gólĩyĩ ndrĩ ní drĩ ndrêlé trá ngbãangbãno rĩ, gõ'dá kpá gólĩyĩ má drĩ 'ê'á â'dálã ní drĩ ãtĩ 'álã rĩ 'bá yĩ búkũ 'á. ²⁰ Gõ'dá ĩ'bĩ'bĩwã gólĩyĩ njĩ-drĩ-lã-rĩ âmã drĩ-ágó 'á nõ 'bá yĩ tãsí gõ'dá kpá lámã gólĩyĩ njĩ-drĩ-lã-rĩ êdélé dáãbō 'ásĩ nõ 'bá yĩ tãsí rĩ, 'dõvó má lófō drẽ ĩtō lâ yĩ ní drĩ nõtĩ. ĩ'bĩ'bĩwã njĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á õjílã gólĩyĩ rĩ 'bá ãlō-ãlō kãníśã gólĩyĩ njĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ vó lâ yĩ ndrêlé rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ, gõ'dá lámã njĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á kãníśã rĩ gógó njĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ nyãányã lâ yĩ ĩ'dĩ.

2

Tã âtĩ-âtĩ Yésũ kã õjílã Ôvãrĩ kã Ĕfésō 'álã rĩ 'bá yĩ drĩ

¹ Nĩ ĩgĩ tã nõ õjílã gólã rĩ 'bá õjílã âmãkã vó lâ ndrêlé Ĕfésō 'álã rĩ drĩ nõtĩ kĩ nĩ rĩ,

Nĩ ârĩ drẽ! Mâ rĩ'á õjílã gólã â'dó 'bá ĩ'bĩ'bĩwã bê njĩ-drĩ-lã-rĩ âmã drĩ-ágó 'á, gõ'dá kpá õjílã gólã rĩ 'bá lámúlĩ lámã njĩ-drĩ-lã-rĩ gólĩyĩ êdélé dáãbō 'ásĩ rĩ 'bá yĩ lãfálé 'ásĩ rĩ ĩ'dĩ. ²⁻³ Má nĩ tã gólĩyĩ ânĩ drĩ rĩ'á 'êlã rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ. Má nĩ trá kĩ, nĩ 'ê ngá 'ê'ê trá mbârãkã sĩ rōô. Nĩ âdrê trá ōzō rákã fê kátĩ fĩ ãtũ-ãtũ sĩ lãno 'ásĩ tãlã tã

ámákâ rî 'bá yî tāsī. Má nī trá kī, nī âyé ōjílā gólīyî rī 'bá tã ányâ ìmbálé rī 'bá yî kô rilí ânî láfálé. Gõ'dá kpá rī, nī ùjū úlī ōjílā gólīyî kī 'bá nī rī, ìyî āâ'dô lājó'bá Ôvârí kâ ì'dî, gõ'dá gólīyî â'dó ìyî ì'dî kô'dáwá rī 'bá yî kâ trá. Gõ'dá nī nī trá kī, ōjílā rī 'dī 'bá yî rī'á ìyî ònjô 'bá 'ì.

⁴ Gõ'dá tã āzâ bê rī'á ālô ânî drí rī'á 'êlâ gólâ ámâ 'bã 'bá â'dólé drī-mbílí sölé ânî lífí rī. Tã rī gógó ì'dí rī'á òzô nòô rī kâtí. Nī 'bãá gõ'dá ámâ lóvó kô'dáwá ngbāangbānô òzô ânî drí rī'á 'êlâ sísí nã sī rī kâtí. ⁵ 'Dôvó ìtí rī, nī ìsū drē tã tã gólâ nò tāsī. Gõ'dá ángô tí ró ânî drí tã 'è'è âníkâ jázó ányâ ró tákányī yā? Nī âdī drī volé tã ònjí âníkâ rī 'bá yî 'ásí, gõ'dá nī rī ró bê rī'á tã gólīyî ânî drí rī'á 'êlâ kâyî sísí ânî drí â'dózó ōjílā ámákâ ró nã sī rī 'êlé ì'dî. Òzô gõ'dá nī āâdī drī kô volé tã ònjí âníkâ rī 'bá yî 'ásí rī, má â'dô ânī'á ânî ngálâ gõ'dá lámã âníkâ 'dī trólé volé ânî drígá sī. ⁶ Gõ'dá lé ìtí rī, tã ālô bê rī'á gólâ ámâ 'bã 'bá â'dólé äyikô ró rī. Tã 'dī ì'dí rī'á nò, nī gã tã ònjî-ònjí gólīyî lājó'bá Níkólâ kâ rī 'bá yî drí rī'á 'êlâ rī 'bá yî trá dó. Gõ'dá mâ rī gógó gã tã ònjí 'è'è gólīyikâ 'dī 'bá yî kpá dó.

⁷ Ânî ōjílā ámákâ rī 'bá yî, òzô ânî ā'dô fí té bí bê rī, 'dôvó nī ârī tã gólâ má drí rī'á âtálâ ânî drí Líndrí Tândí Ôvârí kâ rī sī rī. Má âtâ ânî gólīyî ndrī rī 'bá fī ãtūlí gõ'dá tã âyézó kô 'dēzó má vósí rī, má â'dô ânî âyé'á lō'wâ lédrē-lédrē kâ ámvú Ôvârí kâ 'á rī nyálé rízó zãá gbá dú ádukū ákó. ì'dí 'dī.

Tã âtî-âtî Yésū kâ ōjílâ Ôvârí kâ Símírónâ 'álâ rī 'bá yî drí

⁸ Ní ìgī tã nò ōjílâ gólâ rī 'bá ōjílâ ámákâ vó lâ ndrēlé Símírónâ 'álâ rī drí nôtí kī nī rī,

Nī ârī drē! Mâ ì'dí gólâ tã ìtô 'bá nī gõ'dá kpá gólâ 'è 'bá â'dólé tã-vó lâ âtílí nī rī. Mâ ì'dí gólâ fūlí trá rī, gõ'dá mâ kpá ì'dí lídrí 'bá ó'dí òdrã 'ásí rī. ⁹ Má nī tã trá

ndrĩ lânõ rû ìzã ãníkã rĩ'á nĵĩlã rĩ 'bá yĩ tãsí. Gõ'dá má nĩ kpá trá ãní rĩ'á ngá ãkó ãngó 'á. Gõ'dá tã pãtĩjĩ ró rĩ, ãní rĩ'á ngá bê rōõ ẽró ãníkã 'á vō 'bũũ 'á ùrú 'álã rĩ 'á. Gõ'dá kpá rĩ, má nĩ lã'dá gólĩyĩ őrĩ Yúdã yĩ kã ùrũkã 'bá yĩ drĩ rĩzó ãní lô'dálé rĩ 'bá yĩ trá. Gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ ãã'dô őrĩ Ôvãrí rĩ nyãányã kã ĩ'dĩ, gõ'dá tã pãtĩjĩ ró rĩ, gólĩyĩ rĩ Sātãná rĩ ĩnjĩlĩ ĩ'dĩ kúmú ĩyĩkã ró. Ītĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ kô 'dĩ rĩ'á tã 'elẽ õjĩlã pãtĩjĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ kãtĩ ãlōwálã.

¹⁰ Lãnõ 'ẽ'á ã'delẽ ãní drĩjĩ, nĩ 'ẽ ùrĩ kô. Ītĩ rĩ, má ãtã drẽ tã ãzã ãní drĩ, Sātãná lẽ ĩyĩkã nō ãní 'elẽ ã'dólé 'dẽlẽ má vósĩ kô. Gólã ã'dô gõ'dá ãní ùrũkã 'bá yĩ 'ẽ'á 'balẽ gãñĩmã 'á. Ītĩ rĩ, nĩ ã'dô lânõ ĵã'á ãní drĩjĩ kã yĩ ãzã 'bá yĩ sí.* Kpálé rĩ, 'dõvó nĩ rĩ tã lẽlẽ sí má 'á, õzõ kpálé ãã'dô bí ãní ùfũ'á rĩ. Ôzõ nĩ õ'ẽ trá ĩtĩ rĩ, má ã'dô ãní 'bã'á rĩlĩ lédrẽ-lédrẽ ró zãã gbãdú ùrú 'álã. ¹¹ ãní õjĩlã ámãkã rĩ 'bá yĩ, õzõ ãní ã'dô fĩ té bí bê rĩ, 'dõvó nĩ ãrĩ tã gólã mã drĩ rĩ'á ãtãlã ãní drĩ Líndĩ Tãndĩ Ôvãrí kã rĩ sí rĩ. Má ãtã tã ãní drĩ, ãní gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá fĩ ãtũlĩ gõ'dá tã áyézó kô 'dẽzó má vósĩ rĩ, nĩ ã'dô rĩ'á ãdũkũ ãkó, ã'dó kô õzõ gólĩyĩ ôdrã 'bá lãsí Ôvãrí kã 'á rĩ tí kô. ĩ'dĩ 'dĩ.

Tã ãtĩ-ãtĩ Yésũ kã õjĩlã Ôvãrí kã Pẽrẽgãmómã 'álã rĩ 'bá yĩ drĩ

¹² Nĩ ĩgĩ tã nō õjĩlã gólã rĩ 'bá õjĩlã ámãkã vó lâ ndrẽlẽ Pẽrẽgãmómã* 'álã rĩ drĩ nõtĩ kĩ nĩ rĩ,

Nĩ ãrĩ drẽ! Mã rĩ'á gólã rĩ gógó ã'dó 'bá cú lĩgú ãngĩ mbẽlẽsõ, sí lâ drĩ cĩlĩ cĩcĩ néné, gõ'dá rĩ'á ãfõ'á sí-'balẽ

* 2:10 2.10 Úlĩ gólĩyĩ Yōwãní drĩ ĩgĩlĩ nōngã rĩ rĩ'á 'kã yĩ mũdrĩ' ĩ'dĩ.

* 2:12 2.12 ĵãrĩbã zĩlĩ Pẽrẽgãmómã 'á rĩ, őrĩ trá rĩ'á kúmú ãngĩ Rómã drĩlĩ rĩ ĩnjĩlĩ 'á lâ õzõ Ôvãrí rĩ nyãányã kãtĩ. Ôjĩlã Pẽrẽgãmómã kã ĩnjĩ ĩyĩ ĩnĩ kpá trá ôvãrí ró. 'Dĩ tã gólã Yésũ drĩ kĩ'á nĩ rĩ, Sātãná ãã'dô ĩ'dĩ kúmú vō 'dĩ kã ró rĩ ĩ'dĩ.

lâ 'ásĩ rî bê rî ĩ'dí. ¹³ Má nĩ trá kĩ, vō gólâ ãnĩ drí rĩzō rĩlĩ rĩ, rĩ'á vō Sātánā drí â'dózó kúmú lâ ró rî ĩ'dí. Kpálé rĩ, nĩ gáá tĩ kō kĩ, mâ ĩ'dí rĩ'á kúmú ãníkâ. Gō'dá kpálé rĩ, úfũ Ānītípā rũ ĩ'bũ 'bá ámakâ ró rĩ, ãnĩ lāfálé sĩ, tālā gólâ rĩ trá tã Ôvârĩ kâ 'élé ĩ'dí pātĩ rō mbĩ rĩ tāsĩ, nĩ rĩ trá tã lēlē sĩ má 'á. Nĩ 'è tã ámakâ nō, ōzō kpálé nĩ ōrĩ vō gólâ ōjílā dũũ drí rĩzō rĩ'á Sātánā rĩ ĩnjĩlĩ ĩ'dí rĩ 'á rĩ.

¹⁴ Gō'dá tã ũrũkâ 'bá yĩ bê, má drí ãnĩ rú ĩzázō tã lâ sĩ rĩ. Ōjílā āzā 'bá yĩ bê ãnĩ lāfálé sĩ, gólĩyĩ rĩ ĩyĩkâ tã gólĩyĩ Bālámā drí ōjílā ĩmbázō ĩ'dí sĩ lâ rĩ 'bá yĩ 'élé ĩ'dí. Bālámā* ĩ'dí tã â'dá 'bá Bálákā drí ōjílā Ôvârĩ kâ jázō lātĩ mbĩ gólâ 'dēzō Ôvârĩ vó rĩ 'ásĩ gólĩyĩ âdô-âdō sĩ âyĩlĩ ōkó â'dó 'bá kō gólĩyĩ ōkó ró rĩ 'bá yĩ bê rĩ, gō'dá kpá rĩ, gólĩyĩ ōnyā ró bê nyāsá fēlé trá ôvârĩ ābārādāgō drí ngá ōzō pārāndā kātĩ rĩ tĩ rĩ. ¹⁵ Ānĩ ũrũkâ 'bá yĩ rĩ kpá rĩ'á tã ányā ālólā 'dĩ 'bá yĩ 'élé ĩ'dí. Nĩ rĩ rĩ'á tã gólĩyĩ lājó'bá Nĩkólā kâ rĩ 'bá yĩ drí rĩ'á ĩmbálā rĩ 'bá yĩ 'élé ĩ'dí. ¹⁶ Îcā trá ãnĩ drí tã ōnjĩ 'dĩ 'bá yĩ âyélé vólé. Ōzō nĩ āâyē tã ōnjĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ kō rĩ, má â'dô cā'á tólā 'wāā gō'dá lĩgú āngĩ mbēlēsō ámā sĩ-'bálé 'á nō sĩ lāñō fēlé ãnĩ gólĩyĩ rĩ 'bá tã ōnjĩ 'dĩ 'bá yĩ 'élé rĩ 'bá yĩ drí.

¹⁷ Ānĩ ōjílā ámakâ rĩ 'bá yĩ, ōzō ãnĩ ā'dô fĩ té bĩ bê rĩ, 'dōvó nĩ ārĩ tã gólâ má drí rĩ'á âtálā ãnĩ drí Líndrĩ Tāndĩ Ôvârĩ kâ rĩ sĩ rĩ. Má âtā tã ãnĩ gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá fĩ âtũlĩ gō'dá tã âyézō kō 'dēzō má vósĩ rĩ, má â'dô nyāsá gólâ Ôvârĩ kâ 'bũũ 'álā rĩ fē'á ãnĩ drí. Má â'dô kpá rú ó'dĩ zĩ'á ãnĩ drĩ. Gō'dá rú rĩ 'dĩ má â'dô ĩgĩ'á lâ kúnĩ mvá mvēēmvē rú fēlé ãnĩ drí. Ōjílā ālōwálā nĩ rú ó'dĩ rĩ 'dĩ kō cé ãnĩ rĩ gógó má drí kúnĩ mvá rĩ 'dĩ fēzō drĩlĩyĩ rĩ ĩ'dí. ĩ'dí 'dĩ.

* 2:14 2.14 Nĩ zĩ 'Diyĩ Lālā kápītā 25, kápītā 26.1-2, gō'dá kpá kápītā 31.16.

Tã âti-âti Yésù kâ òjílã Ôvârí kâ Tãyâtírã 'álá rí 'bá yí drí

¹⁸ Ní ìgí tã nô òjílã gólá rí 'bá òjílã ámakâ vó lâ ndrĕlĕ Tãyâtírã 'álá rí drí nótí kí nī rí,

Nī ârĭ drĕ! Mâ Ôvârí rí mvá ì'dî, lĭfĭ lâ drí rĭ'á kôlĕ njārã-njārã òzô lĭsĭ kâtí gô'dá pá-gbâyã lâ drí kãzó òkĭzô âdĭ gólá vólĕ kôvô sĭ óká zĕlĕ rí kâtí rí.

¹⁹ Má nĭ tã gólĭyĭ ânĭ drí rĭ'á 'ĕlâ rí 'bá yĭ trá ndrĭ. Má nĭ rû lĕlĕ ânĭkâ ânĭ vó 'ásĭ rôô rí trá gô'dá kpá rĭrĭ ânĭkâ tã lĕlĕ sĭ úlĭ ámakâ rí 'bá yĭ 'á rí trá ndrĭ. Ânĭ rĭ'á ngá 'ĕ 'bá ró ânĭ vó 'ásĭ, gô'dá nĭ âtũ lâŋô cú ĭtĭ tã gĭgĭ âkó. Gô'dá tã pătĭtĭ ró rí, ânĭ rĭ'á tã tãndĭ 'ĕ'á rôô lăvŭlĭ sĭsĭ lâ drĭ sĭ.

²⁰ Kpálĕ rí, tã âzâ bê rĭ'á ânĭ drí rĭ'á 'ĕlâ ányâ ró rí, tã rí 'dĭ 'bá yĭ ì'dĭ nô, nĭ âyĕ òkó gólá rí 'bá tã ònjĭ 'ĕlĕ òzô Jĕzĕbĕlĕ tí rí rĭlĭ ânĭ lăfálĕ.* Gólá rí tã âmalĕ ònjô sĭ kí nī rí, yĭ ââ'dô òjílã gólá rí 'bá tã âti-âti Ôvârí kâ âtálĕ tã ângŭ 'bá ró rí ì'dĭ. Gô'dá gólá rĭ'á tã pătĭtĭ ró òjílã ámakâ âdô'á ònjô sĭ, tălâ gólĭyĭ ò'ĕ ró bê tã ònjĭ âyĭzó òkó â'dô 'bá kô gólĭyĭ òkó ró rí 'bá yĭ bê, gô'dá kpá rí, gólĭyĭ ònyâ ró bê nyásá fĕlĕ trá ôvârí âbărädăgô drĭ ngá òzô părändă kâtí rí tĭ rí. ²¹ Má âyĕ òkó 'dĭ trá rĭlĭ kăyĭ dă sĭ, tălâ â'dô ró bê gólá drĭ ĭcázó bê drĭ âdĭlĭ vólĕ tã ònjĭ 'ásĭ, gô'dá gólá gâ íyĭngá vólĕ dó tã ònjĭ íyĭkâ 'dĭ 'bá yĭ âyĕlĕ. ²² Nī ârĭ drĕ, má â'dô gólá rí 'ĕ'á 'dĕlĕ ngá lâzĕ bê. Gô'dá òjílã gólĭyĭ rĭ 'bá âyĭlĭ gólá bê òkó ró rí tāsĭ rí, má â'dô 'ĕ'á lâŋô ândrĕ fĕlĕ gólĭyĭ drĭ, òzô gólĭyĭ ââyĕ tã ònjĭ gólâkâ rĭ'á 'ĕlâ 'dĭ 'bá yĭ vó lâ kô'dává rí. ²³ Má â'dô kpá gólĭyĭ rĭ 'bá 'dĕlĕ gólá vósĭ rí 'bá yĭ úfú'á ndrĭ. Nĭngá sĭ rí, òjílã ámakâ ndrĭ vó drĭtĭ sĭ ákĭ âkó â'dô ĭyĭ nĭ'á lâ ĭyĭ kí, mâ ì'dĭ rĭ'á gólá tã ĭsŭ òjílã kâ nĭ 'bá cé tĭtĭ

* 2:20 2.20 Ní zĭ Búkŭ drĭ-káká Kúmú kâ, kápĭtă 16.31 gô'dá kpá Búkŭ rĭ Kúmú kâ kápĭtă 9 tã Jĕzĕbĕlĕ kâ nĭzó.

rî ì'dî, gô'dá má â'dô tã lôgô'á kpá gólíyî drí cé tîťî â'dô tã 'ê'ê gólíyîkâ rî 'bá yî vó ró.

²⁴ Gô'dá ânî ũrúkâ gólíyî Tãyâtírâ 'álâ rî 'bá yî drí rî, nî lěé tã-drî tã ìmbâ òkó 'dî kâ 'dî 'á kô, tã ònjí kíríwá ró gólâ rízó Sâtánâ rî ìnjîlî 'dî. Gô'dá má â'tâ ânî drí kî, mâ rî'á tã 'bâ'bâ âzâ âkó ânî drí 'êlé, ²⁵ cé nî rî tã lěě sî gágá tã gólíyî ânî ìmbázó 'á lâ gólíyî â'dô 'bá pătîťí ró rî yî 'á, té búúú kâ'yî má drí âgôzô kpá ó'dí ângó nŕ 'á rî sî.

²⁶ Má â'tâ tã òjílâ gólíyî rî 'bá fî ãtúlî gô'dá tã âyézó kô 'dězô má vósî rî, gólíyî ì'dî tîbê má drí 'ězô drî-âcê ámakâ fělé drílyî, tãlâ gólíyî ñcâ ró bê â'dólé kúmú ró òrî gólíyî tã Ôvârí kâ gâ 'bá dó rî 'bá yî drîťî rî. ²⁷⁻²⁸ Drî-âcê rî nŕ kpá rî'á gólâ ãlôlâ ámâ á'tá drí âfělé trá má drí rî ì'dî. Ôzŕ rî'á â'tálâ rî kâtí kî, “Ní â'dô â'dó'á cú drî-âcê bê òrî gólíyî tã Ôvârí kâ gâ 'bá dó 'dî 'bá yî drîlî mbârâkâ ângí sî, gô'dá ní â'dô kpá gólíyî lô'tó'á 'bôórô-'bôórô ôzŕ ngbílî drí 'děřé límvo drîťî úfúlâ rî kâtí.” Gô'dá má â'dô kpá ngá ìnjî ámakâ fě'á gólíyî drí kpá ôzŕ ngá ìnjî rî'á fělâ má drí zîlî Mŕrŕbâ rî kâtí.

²⁹ Ôjílâ ámakâ, ôzŕ ânî â'dô fí té bî bê rî, 'dŕvó nî ârî tã gólâ má drí rî'á â'tálâ ânî drí Líndrí Tândí Ôvârí kâ rî sî rî. ì'dî 'dî.

3

Tã â'tî-â'tî Yésũ kâ òjílâ Ôvârí kâ gólíyî Sãrãdísî 'álâ rî 'bá yî drí

¹ Ní ìgî tã nô òjílâ gólâ rî 'bá òjílâ ámakâ vó lâ ndrělé Sãrãdísî 'álâ rî drí nŕtî kî nî rî,

Nî ârî drě! Mâ rî'á Líndrí Tândí Ôvârí kâ bê* gô'dá kpá cú ì'bî'îbîwá bê má drîgá zãlŕ ñjî-drî-lâ-rî rî ì'dî.

^{2:27-28} 2.27-28 Lôngó 2.9. * 3:1 3.1 Úlî gólíyî Yŕwãní drí ìgîlî nŕngá rî rî'á 'línđrí Ôvârí kâ ñjî-drî-lâ-rî" ì'dî. Ôjílâ ámbá ìsũ tã kî, 'dî rî'á úlî mãnîgŕ Líndrí Tândí Ôvârí kâ rî tãsî.

Má nĩ tã ònjí gólíyî ãnî drí rĩ'á 'èlâ rĩ trá. Gõ'dá ìtí rĩ, ókí ãnî â'dô rĩ'á ótó lédrě-lédrě 'î, gõ'dá tã pătĩjĩ ró rĩ ãnî rĩ'á ótó ãvô 'î. ² 'Dövó ãnî òjílã ámákâ rĩ 'bá yî, nĩ nĩjĩ lĩfĩ â'dú 'ásĩ! Nĩ sũ lédrě-lédrě ămbúkũ fínyáwá gólâ lâkí 'bá 'dĩ rú dódó, tãlâ òzó îcá drãlé zãâ ndrĩ kô. Tã 'è'è ãnĩkâ 'dé kô ãlôwálâ Ôvârí rĩ lĩfĩ drĩ bê. ³ Má âtâ tã ãnî drí tã gólíyî ìmbálé trá ãnî drí gõ'dá kpá tã gólíyî lèlè trá rĩ ââgâ ãnî drĩjĩ, nĩ rĩ rĩlĩ tã lèlè sĩ tã rĩ 'dĩ 'bá yî 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ. 'Dövó nĩ âyê kpá tã gólíyî ònjí ró ãnî drí rĩ'á trá 'èlâ rĩ 'bá yî. Nĩ nĩjĩ lĩfĩ â'dú 'ásĩ, tãlâ má òzó âcá ãnî ngálâ nyĩ ró òzô ũgú kâtĩ gõ'dá ãnî tĩ drí â'dízó drĩlã sĩ.

⁴ Kpálé ìtí rĩ, ãnî ũrũkâ 'bá yî Sãrãdĩsĩ 'á rĩ 'bá yî rĩ ÿyĩ trá rĩlĩ lãtĩ mbĩ tãndĩ ró gólâ ámákâ rĩ 'ásĩ. Nĩ â'dô gõ'dá lâmú'á nĩ má bê vò 'bũũ 'á ũrũ 'álâ rĩ 'á. Áâ'dô kpá ítã mvêêmvê rĩ 'bá yî sò'á ãnî rú. 'Dĩ rĩ tã tãndĩ ãnĩkâ rĩ 'bá yî â'dálé ì'dĩ. ⁵ Nĩ ârĩ drê! Gólíyî rĩ 'bá fĩ âtũlĩ tã âyézó kô 'dêzó má vósĩ rĩ, gólíyî â'dô ÿyĩ kpá ítã mvêêmvê sò'á gõ'dá gólíyî rú â'dô rĩ'á ïgĩ-ïgĩ lâ ró búkũ lédrě-lédrě kâ rĩ 'á, 'dĩ rĩ'á òjílã gólíyî 'è 'bá rĩlĩ zãâ gbãdú ró rĩ 'bá yî rú lâ ÿyĩ lâfálé 'á. Nĩngá sĩ, má â'dô tã pẽ'á ámâ átã yĩ drí mälâyĩkã â'dó 'bá ÿyĩ gólâkâ ró rĩ 'bá yĩ bê kĩ, gólíyî 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ÿyĩ òjílã ámákâ ì'dĩ.

⁶ ãnî òjílã ámákâ rĩ 'bá yî, òzô ãnî â'dô fĩ té bĩ bê rĩ, 'dövó nĩ ârĩ tã gólâ mâ drí rĩ'á âtálã ãnî drí Líndrĩ Tãndĩ Ôvârí kâ rĩ sĩ rĩ. Ì'dĩ 'dĩ.

*Tã âtĩ-âtĩ Yésũ kã òjílã Ôvârí kã Fĩlãd*êlĩfĩyã 'álâ rĩ yĩ drí

⁷ Nĩ ïgĩ tã nô òjílã gólâ rĩ 'bá òjílã ámákâ vó lâ ndrêlê Fĩlãdêlĩfĩyã 'álâ rĩ drí nõtĩ kĩ nĩ rĩ,

Nĩ ârĩ drê! Mâ ì'dĩ rĩ'á â'dô-â'dô ámákâ drí 'bãlé ngĩ òjílã ndrĩ má drí 'bãlé rĩ 'bá yĩ drĩjĩ sĩ, gõ'dá kpá òjílã gólâ â'dó 'bá tã mbĩ 'bá ró Ôvârí ngá lésĩ rĩ ì'dĩ pătĩjĩ. Mâ cú

rĩ'á mǎfõtáá jǎrĩbǎ Ôvǎrĩ kâ rĩ kâ bê má drígǎ.* Ôzõ má ùnjĩ ǎtĩ ǎzákòlá 'dĩ trá tólá rĩ, òjílǎ ǎzáká yũ gólá ìcá 'bá ǎtĩ rĩ 'dĩ ǎ'bǎlé rĩ. Gõ'dá kpá òzõ má ǎǎ'bǎ ǎtĩ rĩ 'dĩ trá kpǎǎkũ rĩ, òjílǎ ǎzáká kpá yũ gólá ìcá 'bá njílǎ trê rĩ. ⁸Ítĩ rĩ, má njĩ ǎtĩ rĩ 'dĩ trá trê ǎnĩ drĩ fízó Ôvǎrĩ ngálá. Má njĩ tá gólíyĩ ǎnĩ drĩ rĩ'á 'èlá rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ. Má njĩ kpá trá kĩ, ǎnĩ mbǎrǎkǎ ǎ'dó kò rōō, gõ'dá kpálé ítĩ rĩ, njĩ ñnjĩ tá gólíyĩ má drĩ ǎtálé trá ǎnĩ drĩ 'èlé rĩ 'bá yĩ trá. Gõ'dá kpá rĩ, ǎnĩ ǎ'dó kò ùrĩ ró tá ǎtálé kĩ, ǎnĩ rĩ'á òjílǎ gólíyĩ tá lě 'bá trá má 'á rĩ 'bá yĩ 'dĩ. ⁹Gõ'dá òjílǎ gólíyĩ tá ǎtá 'bá kĩ iyĩ ǎǎ'dò òrĩ Ôvǎrĩ kâ, Yúdǎ yĩ kâ ró rĩ 'bá yĩ 'dĩ rĩ tǎsĩ rĩ, gólíyĩ ǎdò 'dĩ ònjõ 'ĩ, gólíyĩ rĩ'á òjílǎ Sátánǎ kâ 'dĩ. Gõ'dá ítĩ rĩ, má ǎ'dò ònjõ 'bá 'dĩ 'bá yĩ 'bǎ'á ǎnĩlĩ 'ǎ'ĩ tĩlĩ vũdrĩ ǎnĩ pá ǎmvózó, gõ'dá gólíyĩ ǎ'dò njĩ'á lâ kĩ, ǎnĩ lôvó bê má 'á rōō. ¹⁰Nĩ ñnjĩ tá Ôvǎrĩ kâ gólá rízó rĩlĩ tá lělé sĩ Ôvǎrĩ 'á, òzõ ǎmá kátĩ rĩ trá òzõ kpálé kǎyĩ lǎñõ kâ rĩ sĩ rĩ. Má ǎ'dò gõ'dá ǎdré'á ǎnĩ ngá lésĩ kpǎǎkũ cǎcǎ ró kǎyĩ lǎñõ ǎngĩ kâ gólá 'è 'bá ǎ'délé òrĩ ndrĩ ǎngó nō kâ drĩ ñgbǎǎngbǎnō tá ònjĩ gólíyĩkâ tǎsĩ rĩ 'á.

¹¹Má ǎ'dò ǎcǎ'á ǎgólé ǎngó nō 'á ñgbǎǎngbǎnō. Ítĩ rĩ, njĩ rĩ tá ǎmákâ rĩ 'bá yĩ lělé lâ yĩ sĩ, tǎlá òózó kò drĩ-'á ǎnkâ gólá Ôvǎrĩ drĩ 'è'á fělá ǎnĩ drĩ rĩ trōō. ¹²Má ǎtá òjílǎ gólíyĩ rĩ 'bá fĩ ǎtũlĩ gõ'dá tá ǎyézó kò 'dězó má vósĩ rĩ, má ǎ'dò gólíyĩ 'bǎ'á ǎ'dólé ǎnyĩ Ôvǎrĩ bê kǎrá òzõ ǎjũ kátĩ jó ǎngĩ ǎmá ǎtá Ôvǎrĩ kâ 'bũ 'álá gólá 'è 'bá rĩlĩ zǎǎ gbǎdú ná ǎtĩlĩ. Ítĩ rĩ, òjílǎ ǎzáká yũ gólíyĩ ǎdrólé volé jó rĩ 'dĩ ǎsĩ. Gõ'dá kpá rĩ, má ǎ'dò Ôvǎrĩ ǎmákâ rĩ rú lâ ñgĩ'á

* 3:7 3.7 Úlĩ gólíyĩ Yōwǎnĩ drĩ ñgĩlĩ nōngá rĩ rĩ'á 'mǎfõtáá Dǎwúdĩ kâ". Tã ífĩ úlĩ 'dĩ kâ kĩ, mǎfõtáá gólá ǎtĩ fízó jǎrĩbǎ ǎndrê Ôvǎrĩ kâ gólá 'bũ 'álá gólá ǎ'dó 'bá òzõ Yěrosǎlémǎ gólá kúmú Dǎwúdĩ drĩ bělé ǎngó nō 'á rĩ kátĩ rĩ tĩ lâ njĩ kâ trê rĩ 'dĩ.

gólîyî andrá-gá-sílî 'á jãrîbã Ôvârí kâ rî rú lâ bê. Jãrîbã rî 'dí rú lâ Yêrôsâlemã ó'dí gólâ Ôvârí drí 'é'á 'balâ ânîlí 'bûû lésî nongá rî ì'dî. Gõ'dá má â'dô kpá rú ó'dí ámakâ îgî'á gólîyî drî, â'dô ró bê gólîyî drí â'dózó ôjílâ ámakâ ró.

¹³ ãnî ôjílâ ámakâ rî 'bá yî, ôzô ãnî â'dô fí té bí bê rî, 'dôvó nî ârî tã gólâ má drí rî'á âtálâ ãnî drí Líndrí Tãndí Ôvârí kâ rî sî rî. Ì'dî 'dî.

Tã âtî-âtî Yésû kâ ôjílâ Ôvârí kâ Lõdîsîyã 'álâ rî yî drí rî

¹⁴ Ní îgî tã nô ôjílâ gólâ rî 'bá ôjílâ ámakâ vó lâ ndrêlé Lõdîsîyã 'álâ rî drí nõtí kî nî rî,

Nî ârî drê! Mâ rî'á ôjílâ gólâ rî 'bá ngá yí drí tã lâ 'balé 'êlé rî 'é 'bá té ì'dî rî ì'dî. Mâ kpá rî'á lífî 'bázó drî lâ rî ì'dî, gõ'dá kpá rî'á tã mbî 'bá 'î. Mâ kpá rî'á ôjílâ gólâ zãâ kárá rî 'bá trá tã Ôvârí kâ 'élé ì'dî pãtîjî ró búúú ámâ fúzó rî ì'dî. Mâ ì'dî rî'á Kúmú ró ngá ndrî gólîyî Ôvârí drí lô'balé rî 'bá yî drîjî.

¹⁵ Má nî tã gólîyî ãnî drí rî'á 'êlá rî trá ndrî, gõ'dá kpá tã îsû ânîkâ bê. Nî ârî tã ámakâ rî kô 'êlé pîpîsîlí ãlô sî. Nî kî, ãnî ââ'dô ámâ lë 'bá ró, gõ'dá â'dó kô pãtîjî ró. ¹⁶ ãnî rî'á má drí rî ôzô átó gólâ pêtêkê 'à'î-nyá ãkó rî kâtí, gõ'dá tãlá ãnî trá rî'á ìtí rî drí sî rî, má lë trá ãnî âwúlí volé ámâ sí-'balé 'ásî. ¹⁷ Nî âtâ tã kî, ãnî ââ'dô trá cú ngá-tî bê düû, nî kî nî rî, gõ'dá ngá îzã ndêé ãnî kô. 'Dîî nî nîjî tã kô kî, ãnî rî'á ngá ãkó lé 'bá 'î, âpãrãpã údúdû 'î gõ'dá kpá rî'á îyî ùndú ró ámâ lífî drî 'á. ¹⁸ 'Dôvó má lôgô ãnî fîî, tãlá nî ãnî ró bê dáãbô lâgû-lâgû ró rî úsúlí má drígá sî, gõ'dá kpá ânîlí ítá gólîyî ngbángbá mvêêmvê ró rî 'bá yî úsúlí má drígá sî, â'dô ró bê ãnî drí solé ãnî rú'bá ùndú 'dî drîjî, gõ'dá kpá rî, nî ãnî ró ãlókô úsúlí má drígá sî lôtilí ãnî lífî 'ásî, tãlá nî îcã ró bê vò ndrêlé pãtîjî ró.

¹⁹ Má kī, ãnî má drí lôvó lâ yî 'bālé rī 'bá yî tāsī rī, má â'dâ tā ònjí ãnîkâ trá ãnî drí, gō'dá má fě lãṅṅ kṓá trá ãnî drí, ã'dô ró bê ãnî drí drī ãdízó tā ònjí 'ē'ē 'ásī. 'Dôvó bê trá ítí rī, nī 'dê nī âyê tā ònjí ãnîkâ rī 'bá yî 'wāâ, gō'dá nī ítô ró bê 'dēlé má vósí pīpī'sílí ãlô sī.

²⁰ Nī ndrê drě fí, mâ rī'á âdré'á âṭṭ tṭ rī'á ãnî rú zī'á. 'Dôvó ítí rī, nī ârî âmâ gbórokō gō'dá nī nṣí ró bê âṭṭ. Gō'dá nīngá sī rī, má â'dô fī'á ãnî drí jó 'ásī. Gō'dá mã â'dô nyāsá nyā'á ãnî bê kpākā ãlô.

²¹ Nī ârî drě, gólīyī rī 'bá fī âṭṭlī gō'dá tā âyézó kô 'dēzó má vósí rī, má â'dô gólīyī âzī'á rīlī má bê kúmú ró. 'Dī rī'á tā ãlólâ, òzô má drí âtalé trá kī má rī trá tā lēlē sī, gō'dá nīngá sī âmâ átá drí âmâ zízó rīlī kúmú ró yí bê rī kâtí.

²² ãnî òjílâ ámakâ rī 'bá yī, òzô ãnî ã'dô fí té bí bê rī, 'dôvó nī ârî tā gólâ má drí rī'á âtalâ ãnî drí Líndrí Tãndí Ôvârí kâ rī sī rī. ĩ'dī 'dī.

4

Yōwánī ndrê Ôvârí vō 'būū 'álâ rī 'álâ

¹ 'Dī vósí rī, âbī-âbī ámakâ 'dī 'á rī, má drí kpá tā âzâ ndrězó, má ndrê âṭṭ tṭ trá rī'á hōwéê 'būū 'álâ. Nīngá sī rī, òjílâ rī gbórokō lâ drí lū'úlí òzô gūnīyá kâtí 'dī drí tā âtázó má drí kī, “Nī ãnī drě má ngáá nōlé, tãlâ má â'dâ ró bê tā gólâ 'ē 'bá rú 'elē ngbāangbānō rī ní drí.” ² Ítí rī, kôrô 'wāâ mbârâkâ Líndrí Tãndí Ôvârí kâ kâ drí fízó má 'á, ã'dô ró bê má drí Ôvârí rī ndrězó, gō'dá má drí Ôvârí rī ndrězó rī'á kítṭí ângí gólâkâ drī kúmú ró. ³ Nīlī lâ rī'á lãgú'á njārā-njārā òzô kúní mvá gólīyī zīlī jásīpā gō'dá gólīyī rī'á zīlā kārānēlīyānī rī 'bá yī kâtí. Gō'dá âjúní kpá bê rī'á ndrī gbāâ kítṭí gólâkâ rú sī, lãgú'á kã'dâ-kã'dâ, òzô kúní mvá zīlī ãmēraládâ rī kâtí. ⁴ Òjílâ gólīyī â'dó 'bá sísí-lésí rī 'bá

yî kpá bê rí'á ÿyî zālô nyâ'dî-trá-drĩ-lâ-ngâ-sû. 'Dĩ gólĩyî rí'á ÿyî kítĩ āzâ 'bá yî kítĩ kúmú kâ rí gārā drĩ lâ 'ásí rí 'bá yî drĩ sī. Ōjílā rí 'dĩ 'bá yî sō ÿyî 'dó ítá mvěě 'ĩ gō'dá kpá cú ăpă drĩ-'â ró dáābō 'ásí rí 'bá yî bê ÿyî drĩ sī. Ạpă 'dĩ 'bá yî rí tã â'dálé kī, gólĩyî trō tã trá ăjú-'bá-āzĩ drĩgă sī tã Ôvârí kâ ñnjĩ-ñnjĩ lâ sī. ⁵ Gō'dá kítĩ ăngĩ kúmú kâ 'dĩ 'ásí rí, vō 'dó rí'á lậgú'á nặ-nặ-nặ gō'dá mōgbárá kpá nĩ'á úfũ bê kpĩyā-kpĩyā. Gō'dá kpá kítĩ rí 'dĩ ândrá rí lám-bā bê rí'á zālô ñjĩ-drĩ-lâ-rĩ 'dó rí'á k'ó'á ÿyî tã â'dá Líndrí Tãndĩ Ôvârí kâ kâ ró. ⁶ Gō'dá ngá āzâ kpá bê ỗzō lịmvũ ândrê kátĩ rí'á lậgú'á kă'đă-kă'đă ỗzō ngănă kátĩ kítĩ ăngĩ Ôvârí kâ 'dĩ ândrá.

Ngá lédrě-lédrě ăngĩ ăngĩ lâ-râkô āzâ 'bá yî bê rí'á zālô sũ âdré'á ÿyî gbâā kítĩ 'dĩ rú sī. Gólĩyî rí'á cú lịfĩ yí bê ÿyî rú'bă 'ásí ndrĩ kăkậậ. ⁷⁻⁸ Ngá lédrě-lédrě sũ 'dĩ 'bá yî ălô-ălô rí'á ÿyî úfũ bê ñjĩ-kázĩyá gō'dá lịfĩ lâ yî rí'á kpá úfũ zělé sī ndrĩ. Ngá lédrě-lédrě gólâ sịsị rí ñlị lâ rí'á ỗzō kặmặ kátĩ, gō'dá rĩ lâ ró rí ñlị lâ íyíkă ỗzō ítĩ jōră kátĩ, gō'dá nă lâ ró rí íyíkă ñlị bê ỗzō ỗjílă mvă kátĩ, gō'dá sũ lâ ró rí íyíkă ñlị bê ỗzō ặrị kátĩ. Gō'dá kặyặ vớsị cé rí, gólĩyî rí rí'á lôngó ngólé nőtĩ.

“Ôvârí, nĩ ÿ'đĩ rí'á â'đô-â'đô áníkă drĩ 'bălé ngĩ ỗjílă ndrĩ ní drĩ 'bălé rí 'bá yî drĩ sī rí.

Ôvârí, nĩ ÿ'đĩ rí'á kúmú ăngĩ 'ĩ.

Ôvârí, nĩ mbârâkă ndrĩ lịpị ró rí ÿ'đĩ.

Nĩ ÿ'đĩ drĩ-'bá ró ngá-tị ndrĩ drĩ sī.

Ôvârí, nĩ bê ítô vō 'ásí gō'dá nĩ bê zăā gbădú ăđũkũ ăkó.”

⁹ Ỗzō ítĩ lâ 'dĩ kátĩ, ngá lédrě-lédrě sũ 'dĩ 'bá yî ốtĩrĩ rĩ ÿyî lôngó 'dĩyĩ ñnjĩ-ñnjĩ kâ gō'dá ăwô-ítĩ 'ě kâ rí 'bá yî ngólé Ôvârí gólâ rĩ 'bá rịlị kítĩ íyíkă drĩ kúmú ró, gō'dá kpá gólâ rĩ 'bá zăā gbădú ró rí drĩ rí. ¹⁰ Gō'dá kpá ítĩ gólĩyĩ sịsị-lésị nyâ'dî-trá-drĩ-lâ-sũ 'dĩ 'bá yî drĩ ngăzô ÿyĩ 'ă'ĩ tịlị vũdrị Ôvârí rĩ 'bá kítĩ 'dĩ drĩ gólâ rĩ 'bá zăā gbădú ró 'dĩ

ândrá gō'dá gólâ rî ñnjĩzó. Gólĩyî âtrō ăpă ÿyîkâ dáãbō 'ásĩ rî 'bá yî volé ÿyî drĩ sĩ 'bálé vüdrĩ pá-gbâyâ lâ yî lăgátĩ, gō'dá ngázó ÿyî lôngó ngólé kĩ,

¹¹ “Ôvârí, Kúmú âmákâ, mã lûyî nî, tãlâ ánî â'dô-â'dô kó rĩ'á ngĩ òjílâ ndrĩ ní drĩ 'bálé rî 'bá yî drĩ sĩ.

Ôvârí, Kúmú âmákâ, mã lûyî nî, tãlâ nî rĩ'á mbârâkâ âmá bē.

Nĩ'ĩ'dĩ tĩbē âmâ 'bâ 'bá ngá-tĩ bē ndrĩ ãngó nõ 'á tã ñsũ áníkâ sĩ rĩ.

Ôvârí, Kúmú âmákâ, mã lûyî nî, tãlâ ní vô lôvó-lôvó nĩ âmâ gō'dá ngá ndrĩ bē rĩ drĩ â'dózó lédrě-lédrě ró.”

5

Òjílâ ndrĩ lûyî ÿyî Yésũ gólâ Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rî

¹ Gō'dá, má drĩ Ôvârí rî ndrězó cú rĩ'á wárägã bĩ bē íyĩ drĩ-ágó 'á, wárägã bĩ 'dĩ ópâ trá pãpã. Gō'dá wárägã bĩ 'dĩ 'á rî, ñgĩ tã trá drĩ lâ 'á ágálé lâ lésĩ, gō'dá kpá ùgúlĩ lâ lésĩ, óombē trá bãgó ñjĩ-drĩ-lâ-rĩ sĩ gō'dá bãgó ãlô-ãlô rî ólôbē tĩ lâ yĩ trá lôbē 'ĩ'dá sĩ, tãlâ òjílâ ãzãkã òzó tĩ lâ ñjĩ kô.

² Nĩngá sĩ, má drĩ mãlâyĩkã ãzã Ôvârí kâ ndrězó mbârâkã bē âmá. Nĩngá sĩ, gólâ drĩ tã ÿyázó kĩ nĩ rî, “Ã'dĩ â'dô ícá'á nĩ wárägã lôbēlé vô 'ásĩ zãlô ñjĩ-drĩ-lâ-rĩ 'dĩ tĩ lâ ñjĩlĩ gō'dá ñnjízó lâ rî nĩ yã?” ³ Gō'dá mãlâyĩkã ãzãkã yũ'dãwã 'bũũ 'álâ, ngátã òjílâ mvã ãzãkã yũ'dãwã ãngó drĩ 'á ngã drã 'bá trá ícã 'bá wárägã 'dĩ tĩ lâ ñjĩlĩ ndrêlé, gō'dá tã ñgĩlĩ trá 'á lâ tólâ 'dĩ zĩzó rî. ⁴ Tãlâ tã 'dĩ tãsĩ rî, má drĩ ãwó ngözó rôô, tãlâ òjílâ ãzãkã gólâ ícã 'bá wárägã 'dĩ tĩ lâ ñjĩlĩ gō'dá tã gólâ ñgĩlĩ trá 'á lâ 'dĩ zĩzó rî yũ'dãwã. ⁵ Nĩngá sĩ, ãlô gólĩyĩ sĩsĩ-lésĩ 'dĩ 'bá yĩ kâ drĩ ngázó tã âtálé má drĩ kĩ, “Nĩ ngó ãwó kô. Nĩ ndrê drē, Yésũ gólâ rĩ'á zĩlâ “ ‘Kãmĩ òrĩ Yúdã kã 'ásĩ’ ’, “ ‘Kúmú ăngĩ Dãwúdĩ rî ózówã ró lãvũ 'bá gãrã rĩ’ ’, trô tã trá íyĩ ãjũ-'bã-ãzĩ Sátãnã drĩgã sĩ â'dólé gólâ rî

'bälé îcálé wárägã tî lâ bēlé ndá í'dá sî vō 'ásî zālô njî-drî-lâ-rî 'dî njîlí hōwéé."

⁶ Nîngá sî rî, má drí “ ‘Kǎbîlíkî drî tîtî kâ ró” ’ gólâ rî 'bá kpá rîlí gá kîťî Ôvârí kâ 'dî drîŋ rî ndrĕzó. Gõ'dá ngá lédrĕ-lédrĕ gólîyî sù gõ'dá õjílâ sîsî-lésî zālô nyâ'dî-trá-drî-lâ-ngâ-sù rî 'bá yí bē 'dó rî'á îyî gbââ dîrî gólâ rú sî. Kǎbîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî rî'á ókîzō gólâ fûlí trá fûfû rî kâtî. Í'yá âfō drî lâ 'ásî zālô njî-drî-lâ-rî. Gõ'dá lífî lâ rî'á kpá zālô njî-drî-lâ-rî. Lífî 'dî 'bá yî â'dâ îyî Líndrí Tândí Ôvârí kâ* gólâ jōlé trá ãngó drîŋ sî ndrî rî í'dî. ⁷ Gõ'dá Ôvârí drî wárägã íyî drî-ágó 'á 'dî fĕzó Kǎbîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî drí. ⁸ Gõ'dá Kǎbîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî trō bē wárägã 'dî trá rî, nîngá sî, ngá lédrĕ-lédrĕ gólîyî sù gõ'dá õjílâ gólîyî sîsî-lésî nyâ'dî-trá-drî-lâ-ngâ-sù 'dî 'bá yí bē drî ngãzó îyî 'dĕlé vūdrî Kǎbîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî pá lâ rú. 'Dîŋ gólîyî sîsî-lésî rî 'bá yî ãlô-ãlô ndrî 'dó rî'á îyî kû'dî bē îyî drîgá sî cé tîťî gõ'dá kpá sãánî êdélé dáãbō 'ásî rî 'bá yí bē. Sãánî rî 'dî 'bá yî, òlôzã ngá õzō bǎhúrû kâtî rî ãjî bē tûrû-tûrû rî í'dî drî lâ yî 'ásî. Gõ'dá õcîkã bǎhúrû kâ rî 'dî â'dâ rãtãã õjílâ Ôvârí kâ drî rî'á 'ĕlá rî í'dî. ⁹ Gólîyî sîsî-lésî 'dî 'bá yî ndrî ngá lédrĕ-lédrĕ sù 'dî 'bá yí bē drî lóngó drĕ kó ârîlí sîsî lâ sî kô rî ngōzó Kǎbîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî drí kî,

“Nî, Kǎbîlíkî drî tîtî kâ ró rî'á, nî cé í'dî gólâ îcá 'bá wárägã
 'dî trōlé
 gõ'dá í'dá tî lâ lôbĕzó vō 'ásî njî-drî-lâ-rî 'dî 'bá yí
 ôwĕlé.

Ní îcã nî tãlá úfû nî trá.

Ánî õdrã sî, ní gî ãmã õjílâ õrî trá ndrî ãkî ãkó lôgōlé â'dólé
 õjílâ Ôvârí kâ ró.

* 5:6 5.6 Úlí gólîyî Yōwánî drî ígîlí nōngá rî rî'á 'líndrí Ôvârí kâ njî-drî-lâ-rî".
 Ôjílâ ãmbá îsû tã kî, 'dîŋ rî'á úlí mǎnîgō 'î Líndrí Tândí Ôvârí kâ rî tãsî.

¹⁰ Ní 'bã gólíyî trá â'dólé òjílã Ôvârí kâ gólíyî ání ìnjî 'bá kúmú ró,
gõ'dá kpá â'dólé 'bálé ãnyî Ôvârí bê kára ũrî ákó drî-
'bá yî Ôvârí âmákâ drí rî 'bá yí kâtí.

Ní 'bã gólíyî kpá trá â'dólé kúmú ró ÿyî òrî gólíyî tã Ôvârí kâ gã 'bá dó rî 'bá yí drîlí.”

¹¹ Gõ'dá nǎngá sǐ rî, má drí kpá ngá ázâ ndrêzò. Má ndrê mǎlǎyíkã ítílílí ró ícá lǎlá ÿyî kò. Mǎlǎyíkã rî 'dî 'bá yí rǐ'á ádré'á ÿyî kítî ángí kúmú kâ 'dǐ lǎgátí ngá lédrê-lédrê sù gõ'dá kpá gólíyî sǐsǐ-lésǐ rî 'bá yí bê. ¹² Má árí mǎlǎyíkã trá lóngó ngõ'á ÿyî ngbǎlǎ-ngbǎlǎ ró kǐ,

“Ní, Kǎbǐlǐkǐ drî títí kâ ró rî gólá gólíyî drí fúlí trá rî,
mǎ lúyî nî, tǎlá nî í'dí rǐ'á mbârâkã ángí bê.

Mǎ ìnjî nî, tǎlá nî í'dí ngá ndrî ángó 'á nõ lípî lâ 'í.

Mǎ lúyî nî, tǎlá nî í'dí rǐ'á tã nǎnǐ lípî 'í.”

¹³ Gõ'dá má drí ngá ndrî rǐ 'bá ÿyî rǐlí 'bũũ 'álâ rǐ 'bá yí gbórókò lâ yí árízó ndrî 'dó kpá gólíyî ñnyákú drî rǐ 'bá yí bê gõ'dá kpá òjílã ôdrã 'bá trá rǐ 'bá yí kâ bê. Gólíyî ndrî 'dó lóngó ngõ'á ÿyî kǐ,

“Óò Ôvârí gólá rǐ 'bá kítî íyíkã drî kúmú ró rǐ, mǎ lúyî nî.

Óò Yésù, Kǎbǐlǐkǐ gólá fúlí trá drî títí kâ ró rǐ, mǎ lúyî nî.

Óò Yésù, ání Ôvârí bê í'dí rǐ'á kúmú ró âmâ drǐlí mbârâkã ángí bê zãâ gbǎdú ádukũ ákó.”

¹⁴ Gõ'dá nǎngá sǐ, ngá lédrê-lédrê sù 'dǐ 'bá yí drí kpá tã-drî kózó kǐ, “Áwô-'dǐ.” Gõ'dá gólíyî nyá'dí-trá-drî-lâ-ngâ-sù 'dǐ 'bá yí drí ngázó ÿyî lô'délé vüdrí tã ìnjî ró Ôvârí drí gõ'dá kpá Kǎbǐlǐkǐ drî títí kâ ró rǐ drí.

6

Kǎbǐlǐkǐ drî títí kâ ró rǐ nǎnǐ í'dá nǎnǐ-drî-lâ-rǐ 'dǐ 'bá yí álô-álô

¹ Gõ'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drí Kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ ndrẽzó rĩ'á võ gólã sĩsĩ ódrĩ wárãgã 'dĩ bẽzó í'dá sĩ 'dĩ nĩ'á. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, má drí ngá lédrẽ-lédrẽ ãlô sũ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ ârízó tã âtá'á âzákôlã 'dĩ drí kĩ, “Ní ânĩ.” Gólã rĩ gbórókô lù'ù trá ùrũ òzõ mōgbará kâtĩ. ² Nĩngá sĩ, má drí gõzó òjĩlã äzã gólã rĩ 'bá rãlé òsãní mvêêmvê drĩ rĩ ndrẽzó ânĩ'á. Gólã rĩ'á cú úsũ bê yĩ drí'gã gõ'dá gólã rĩ ânĩ-ânĩ lëndrê nyé òzõ òjĩlã gólã 'ê 'bá tã trólé ãjú 'ásĩ rĩ kâtĩ. Gõ'dá ófê ǎpǎ trá gólã drí gólã rĩ â'dálé kĩ, gólã trõ tã trá ǎjú-'bá-ãzi drí'gã sĩ.

³ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ drí võ rĩ lâ ró wárãgã 'dĩ bẽzó í'dá sĩ rĩ nĩjzó, gõ'dá ngá lédrẽ-lédrẽ rĩ lâ ró sũ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ drí tã âtázó kĩ, “Ní ânĩ.” ⁴ Nĩngá sĩ, má drí òjĩlã äzã rĩ 'bá rãlé òsãní kããkã ndrĩndrĩ ǎrĩ kâtĩ rĩ drĩ rĩ ndrẽzó. Gõ'dá ófê drĩ-ãcê trá òjĩlã gólã rĩ 'bá òsãní 'dĩ drĩ rĩ drí ǎwǎ 'bãzó ǎngó drĩ, ǎ'dô ró bê òjĩlã drí ìtòzó rĩ'á ãyĩ ùfúlĩ ãyĩ võ 'ásĩ. Gõ'dá ófê lígú ândrê gólã òmbã 'ê kã rĩ trá gólã drí.

⁵ 'Dĩ vósĩ rĩ, Kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ drí võ nã lâ ró wárãgã 'dĩ bẽzó trá í'dá sĩ rĩ nĩjzó. Gõ'dá nĩngá rĩ, ngá lédrẽ-lédrẽ nã lâ ró sũ 'dĩ 'bá yĩ lâfálé sĩ rĩ drí ngãzó tã âtálé kĩ, “Ní ânĩ.” Nĩngá sĩ, má drí òjĩlã äzã rĩ 'bá rãlé òsãní nĩnĩ drĩ rĩ ndrẽzó âcã trá. Gõ'dá òjĩlã 'dĩ rĩ'á cú ngá ngá nyãnyã ã'bĩ kã bê yĩ drí'gã. ⁶ Má drí gbórókô äzã ârízó tã âtá'á kĩ, “Òjĩlã â'dô ngá 'ê'ê 'ê'á mbârãkã sĩ ǎmbá ãtú kǎlũ cé kō'bêlé nã ãfó ãfĩ kã tãsi. Gólĩyĩ â'dô ngá 'ê'á kpá ãtú kǎlũ cé kō'bêlé nĩ-kázíyá 'ǎl-ǎrã kã tãsi. Gõ'dá kpálé â'dô bê ãtĩ rĩ, nĩ ãcã kô fê lõ'wã gólĩyĩ rĩ 'bá dõ ngãtã kpá òdrã lõfólé rĩ ãzãlé.” Má ãsũ tã trá kĩ, gbórókô má drí ǎrĩlĩ trá 'dĩ ǎ'ù 'dĩ gólé ngá lédrẽ-lédrẽ sũ 'dĩ 'bá yĩ ngá lési.

⁷ Gõ'dá 'dĩ rĩ vósĩ rĩ, Kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ drí võ sũ lâ ró wárãgã 'dĩ bẽzó trá í'dá sĩ rĩ nĩjzó, gõ'dá ngá lédrẽ-

lédrě ãdūkũ lâ ró rî drí ngázó tã âtalé kî, “Ní ânĩ.” ⁸ Gõ'dá nĩngá sî, má drí òjílã ázã rî 'bá rãlé òsání fõrõyã-fõrõyã òzõ òcĩkã kâtí rî drĩ rî ndrězó âcã trá. Gõ'dá òjílã gólã òsání rî 'dĩ drĩ rî úzĩ “ ‘Ödrãdrĩ’ ”. Lãmũ-ãzĩ gólãkã rú lâ rĩ'á “ ‘Ãvõró’ ”. Ófě drĩ-ãcê trá gólĩyĩ drí, ã'dô ró bê gólĩyĩ drí òjílã úfúzõ ãlõ sũ ãngó kã 'ásĩ ãwã sî, lõfó sî, ngá lâzé sî, gõ'dá kpã kõrõnyã ònjĩ òmã kã rî 'bá yĩ sî.

⁹ Gõ'dá nĩngá sî, Kãbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rî 'dĩ njĩlĩ bê võ njĩ lâ ró wãrãgã 'dĩ bẽzó trá í'dá sî 'dĩ rî, má drí tãrãbízã drĩ lâ ã'bãlé ãdĩ gólã êdélé dáãbõ 'ásĩ rî sî rĩzó ngá ãjĩ bê òzõ bãhúrũ kâtí rî zãlé drĩ lâ ngá fěfě ró Ôvãrĩ drĩ rî ndrězó. Gõ'dá zělẽ lâ 'á rî, má drí òjílã gólĩyĩ Ôvãrĩ rî íffĩ kã ró úfúlĩ trá tã lělẽ gólĩyĩkã úlĩ Ôvãrĩ kã 'á rî tãsĩ gõ'dá kpã tã ãyã-ãyã gólĩyĩkã Yésũ rî tãsĩ rî tãsĩ rî ndrězó. ¹⁰ Òjílã 'dĩ 'bá yĩ rî trá tã âtalé ngbãlã-ngbãlã ró kî, “Nĩ Ôvãrĩ gólã Kúmũ ãngĩ ãmãkã rî, nĩ 'dĩ rĩ'á ã'dô-ã'dô ánikã drí 'bãlé ngĩ òjílã ndrĩ ní drí 'bãlé rî 'bá yĩ drĩ sî, nĩ gólã kãyĩ vósĩ cẽ rî 'bá tã mbĩ 'élẽ í'dĩ rî. 'Dõvó ní âtã drě tã ãmã drí, ã'dô rĩ'á cãlé bãúú ãngõ tú sĩsĩ drě ní drí tã ãmãkã kĩzó gõ'dá ní drí kpã lãnjõ fězó gólĩyĩ rũ jã 'bá trá ní rũ gõ'dá kpã gólĩyĩ ãmã úfú 'bá rî yĩ drí yã?” ¹¹ Gõ'dá 'dĩ vósĩ, Ôvãrĩ drí ítã mvěemvẽ trõzó fělẽ gólĩyĩ drí ãlõ-ãlõ cẽ tĩtĩ sölẽ, tã tãndĩ gólĩyĩkã rî 'bá yĩ ã'dálẽ. Gõ'dá nĩngá rî, Ôvãrĩ drí ngázó tã âtalé gólĩyĩ drí kî, “'Dõvó nĩ tẽ drě fĩnyáwã, tãlã òjílã ãcã drě kõ, òjílã ázã 'bá yĩ ngá 'ẽ 'bã ámãkã ró rî 'bá yĩ ãã'dõ kpã úfú'á lâ ãyĩ.”

¹² Gõ'dá nĩngá sî, Kãbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rî 'dĩ njĩlĩ bê í'dá njĩ-kãzĩyã lâ ró wãrãgã 'dĩ tĩ lâ bẽzó 'dĩ rî, kõrõ ãnyãkú drí rũ ãyãzó ònjĩ lâ ró gbĩ-gbĩ kĩnjĩ-kĩnjĩ, ãnĩrĩkúwã drí ã'dézõ ítũ lĩfĩ gúndrĩ-gúndrĩ gõ'dá párá lĩfĩ drí kãzó wãlãkãkã ãrĩ kâtí. ¹³ Gõ'dá ã'bĩ'bwã gólĩyĩ úrũ 'álã rî 'bá yĩ drí sĩzó lĩkĩlĩ rĩ'á lõ'délé ãnyãkú drĩ rũütütũ-rũütütũ òzõ fẽ lõ'wã

kãgũmãã rĩ-kĩkĩ drí rĩ'á ìyálâ gõ'dá lô'délé ìnyákú drĩ rĩ kâtí. ¹⁴ Gõ'dá vò úrú 'álâ rĩ drí rú pázò ngóló-ngóló òzò gbürükü pãrê kâtí, gõ'dá âvĩlí lĩfĩ drĩ 'ásĩ. Gõ'dá únĩ drí sịzò rĩ'á âvĩlí vò ìyíkâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ vò 'ã'í gólĩyĩ lĩmvũ ândrê ító 'â 'á rĩ 'bá yĩ bê. ¹⁵ Â'dô trá nõtí, drê ãkpãkã'dã tã 'dĩ 'bá yĩ drí rú 'ê ãkó rĩ, òjílã ndrĩ ãkí ãkó, kúmú gólĩyĩ ãngó drĩlĩ rĩ 'bá yĩ, ãmbâ-ãmbâ ãjú 'bũ 'bá yĩ kâ rĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ ngá-tĩ bê dũũ rĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ drĩ-ãcê bê rĩ 'bá yĩ, ngá 'ê 'bá yĩ gõ'dá òjílã ãzâ 'bá yĩ bê ndrĩ drĩ ngãzò ìyĩ lâralé ìyĩ lâpĩlí ùgĩ 'ásĩ, únĩ lâfálé 'ásĩ, ¹⁶ ãwò ngõngõ bê únĩ yĩ drĩ rövò yĩ bê kí, “Nĩ ânĩ âsĩlĩ ãmâ drĩ, ã'dô ró bê Ôvãrí òzò ãmâ ndrêê kô, gõ'dá kpá ã'dô ró bê ãmâ drĩ 'bêzò cú ãwã Kãbĩlĩkĩ drĩ títĩ kâ ró rĩ 'dĩ kâ 'ásĩ. ¹⁷ Kãyĩ rĩ 'dĩ ãcâ trá, kãyĩ gólâ gólĩyĩ ãwãlãkã drĩ ãcázò tú lâ rĩ 'dĩ, gõ'dá òjílã ãzãkã ìcá kô ìyĩ nyãnyã pãlé gólĩyĩ ândrá sĩ.”

7

Mãlãyĩkã lò'bã lambé òjílã ìfĩfĩ Ôvãrí kâ rĩ rú ngũ òjílã ndrĩ ãngó 'á rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ

¹ Dĩĩ vósĩ rĩ, má drĩ kpá tã ãzâ ndrêzò. Tã má drĩ ndrêlé rĩ rĩ'á mãlãyĩkã ãzâ 'bá yĩ zãlô sũ rĩ'á ìyĩ âdrê'á êsê ãngó kâ drĩ, ngá ndrĩngĩ lâ sũ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ. Gólĩyĩ rĩ'á cú drĩ-ãcê bê Ôvãrí ngá lésĩ ìlĩ ândrê ònjĩ têtê âyézò vĩlĩ ãngó drĩ sĩ ndrĩ. Gólĩyĩ rú ìlĩ ândrê ngá ndrĩngĩ sũ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ trá gãgã, tãlã ìlĩ ngá ndrĩngĩ sũ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ òzò rĩ kô vĩlĩ. Ítĩ rĩ, ìlĩ vĩ gõ'dá kô vò ãzãkã 'á ãlôlã, gõ'dá lé lĩmvũ drĩ sĩ fê yĩ bê.

² Gõ'dá nĩngá sĩ, má drĩ kpá mãlãyĩkã Ôvãrí kâ ãzâ gólâ ânĩ 'bá òjĩ lésĩ ró rĩ ndrêzò. Gólâ cú rĩ'á kãngã Ôvãrí kâ bê yĩ drĩgã lambé ró. Nĩngá rĩ, gólâ drĩ mãlãyĩkã sũ 'dĩ 'bá yĩ âzízò gõ'dá tã âtázò gólĩyĩ drĩ kí, 'dövò gólĩyĩ ãâyê drê drĩ kô ìlĩ rú sĩ ãngó fũlĩ. ³ Gólĩyĩ òtê drê té bũúú òzò òlô'bã

lämbé Ôvârí kâ trá ndrĩ kâkârê ngá 'ě 'bá Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ ándrá-gă-sĩlí lâ yĩ 'ásĩ rĩ.

⁴ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, õjĩlä düũ lämbé Ôvârí kâ lô'bázó trá ándrá-gă-sĩlí lâ iyĩ 'á kãngă sĩ rĩ 'bá yĩ â'dázó ndrĩ má drĩ. Ólä gólĩyĩ cãlé kútũ kámá-ãlô-drĩ-lâ-ngâ-nyâ'dĩ-rĩ-drĩ-lâ-sũ (144,000). Gólĩyĩ rĩ'á 'bãşúrú mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ õrĩ õjĩlä ĩsĩrã'élẽ kâ rĩ 'bá yĩ kâ 'ásĩ ndrĩ. ⁵⁻⁸ Gólĩyĩ rĩ'á õzõ rãlé trá nõ kãtĩ,

Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Yúdă kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Rübénẽ kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Gádã kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Āsérã kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Nãfãtãlí kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Mãnásẽ kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Sĩmónã kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Lãvĩ kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú ĩsãkãrã kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Zãbũlãnã kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Yõsépã kâ rĩ 'ásĩ
 Kútũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'bãşúrú Bẽnĩmónã kâ rĩ 'ásĩ.

⁹ 'Dĩ vósĩ rĩ, má drĩ õjĩlä tĩlĩlĩ ndrẽzõ. ĩcã kô gólĩyĩ lãlé. Ójĩlä õrĩ 'ásĩ cé tĩtĩ, gõ'dá võ ãngó 'ásĩ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ãkĩ ãkó, gõ'dá tĩ õjĩlä drĩ rĩ'á ãtã bê lâ rĩ 'bá yĩ cé tĩtĩ ndrĩ 'dó bê rĩ'á tólã. Gólĩyĩ bê rĩ'á ãdré'á võ gólã Ôvârí drĩ rĩzõ kĩtĩ iyĩkã drĩ gõ'dá Kãbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ bê rĩ ándrá. Gólĩyĩ sô 'dó ítã mvẽmvẽ 'ĩ, gõ'dá kpã rĩ'á mbĩrã bĩ bê iyĩ drĩgã sĩ.

¹⁰ Gõ'dá gólĩyĩ ndrĩ 'dó rĩ'á lõngó ngõ'á iyĩ kĩ nĩ rĩ,

“Ôvârí kúmú ãmãkã, mã luyĩ nĩ, tãlã ní pã ãmã trá.

Kãbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró, mã luyĩ nĩ, tãlã nĩ rĩ'á ãmã pã 'bá 'ĩ.”

¹¹ Mãlãyĩkã ndrĩ Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ ãdrẽ iyĩ trá kĩtĩ ãngĩ gólãkã 'dĩ rú sĩ, gõ'dá kpã gólĩyĩ sĩsĩ-lésĩ ró rĩ 'bá yĩ ndrĩ

ngá lédrě-lédrě sũ 'dĩ 'bá yí bẽ. Gólĩyĩ ngá ndrĩ 'dó ãyĩ lĩfĩ
 âkólé vũdrĩ gõ'dá Ôvârĩ rĩ ñnjĩzó. ¹² Gõ'dá gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ,

“Ăwô-'dĩ, ăwô-'dĩ. Rĩ'á Ôvârĩ âmákâ rĩ 'ĩ'dĩ,
 ãcâ trá ôjĩlã ndrĩ drĩ ání lũyĩlĩ,
 ăwô-ĩtĩ 'ězó ní drĩ gõ'dá kpá ání ñnjĩlĩ.

Nĩ 'ĩ'dĩ mbârâkã ndrĩ lĩpĩ 'ĩ, gõ'dá kpá tã ñĩnĩ lĩpĩ 'ĩ,
 gõ'dá kũmũ bẽ zãã gbádu. Ăã'dô itĩ.”

¹³ Gõ'dá ñĩngá sĩ, sĩsĩ lé 'bá ălô drĩ ngãzó âmâ ãjĩlĩ kĩ, “Nĩ
 ñĩ ôjĩlã ítá mvěêmvē sũ 'bá nõ 'bá yí trá yã? Nĩ ñĩ võ gólĩyĩ
 drĩ ănĩzó rĩ trá yã?”

¹⁴ Ĩtĩ rĩ, má drĩ tã-drĩ lôgõzó gólã drĩ kĩ, “Ămbá âmákâ,
 ní ă'dô ãcá'á nĩ tã 'dĩ ă'dalé má drĩ.” Ĩtĩ gólã kĩ má drĩ rĩ,

Nõô 'bá yĩ rĩ'á ôjĩlã gólĩyĩ lãñõ ăndrẽ ñjĩ 'bá trá ãyĩ drĩjĩ,
 gõ'dá rĩ 'bá ãyĩ trá tã lělě sĩ Ôvârĩ 'á rĩ 'bá yĩ 'ĩ'dĩ. Gólĩyĩ jĩ
 ítá ãyĩkã rĩ 'bá yĩ trá Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ ărĩ lâ sĩ, ă'dô
 ró bẽ ítá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ wãzó bẽ ngbángbá kólã-kólã.*

¹⁵ Tã ífĩ gólĩyĩ drĩ rĩzó ădrélé kĩtĩ Ôvârĩ kã ăndrá ũrĩ ăkó
 rĩ 'ĩ'dĩ rĩ'á 'dĩ. Gólĩyĩ rĩ'á Ôvârĩ rĩ lũyĩ'á ĩtũ gõ'dá ngăcĩ zĩ
 jó Ôvârĩ kã 'á. Gõ'dá Ôvârĩ rĩ gógó ífĩfĩ lâ ă'dô sũ'á gólĩyĩ
 rũ, tãlã tã ăzãkã ôzó gólĩyĩ dõô kô. ¹⁶⁻¹⁷ Lõfó 'é gólĩyĩ
 kô ó'dĩ gõ'dá kpá lĩmvũ lôvó bẽ. Ĩtũ ămẽ zãã gólĩyĩ kpá
 kô ó'dĩ, tãlã Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró kũmũ gólĩyĩkã ró rĩ
 ă'dô gólĩyĩ vó ndrě'á ôzõ lôkĩ 'bá drĩ kăbĩlĩkĩ ãyĩkã vó
 lâ ndrěřẽ kãtĩ. Gólã ă'dô gólĩyĩ bĩ'á ăjĩlĩ lĩmvũ lédrě-
 lédrě ăfě 'bá rĩ mvũlĩ óró sě 'bá kô rĩ 'álã. Gõ'dá Ôvârĩ
 ă'dô ãlĩndrĩ lĩ'á ngbã gólĩyĩ lĩfĩ sĩ. Ĩzã lãñõ kã ãcá gõ'dá
 kô gólĩyĩ 'ělé kpá ó'dĩ.

* ^{7:14 7.14} Nõô úlĩ mănĩgõ 'ĩ kĩ, gólĩyĩ lě trá kĩ, Yésũ drã trá ãyĩ drĩ
 tĩlĩ, tãlã Ôvârĩ ăâyẽ ró tã õnjĩ ãyĩkã bẽ.

8

¹ 'Dĩ vósí rí, Káḅĩlíkĩ drĩ tĩtĩ kã rĩ 'dĩ drí vō bĕlé njĩ-drĩ-lã-rĩ lâ ró rĩ njĩzó. Gõ'dá gólã njĩlí bĕ 'dá rĩ 'dĩ zōényĕ ĩtĩ rĩ, ngá cé tĩtĩ drĩ âgízó rĩlí kó njũrũ dĩĩdĩ cãlé ĩtũ-pá ãlô rĩ ító 'ã lâ kãtĩ.

Ôvãrí 'bã lâḅõ õnjĩ tĕtĕ gãrã õjĩlã ãngó drĩĩ rĩ 'bã yĩ 'ĕlé,

ã'dô ró bĕ gólĩyĩ drĩ drĩ ãdĩzó

² Nĩngá sĩ, mãlãyĩkã njĩ-drĩ-lã-rĩ gólĩyĩ rĩ 'bã ĩyĩ trá ãnyĩ Ôvãrí lâgãtĩ 'dĩ 'bã yĩ ófĕ gũníyã trá gólĩyĩ drĩ ãlô-ãlô. ³ Gõ'dá mãlãyĩkã ãzã drĩ ngãzó ãnĩlí ãdrĕlé tãrãbĩzã rĩzó ngá ãjĩ bĕ õzõ bãhũrũ kãtĩ rĩ zãlé drĩ lâ rĩ ãndrá. Tãrãbĩzã 'dĩ gólã drĩ lâ ã'bãlé ãdĩ gólã dáãbõ 'ásĩ rĩ sĩ rĩ ĩ'dĩ rĩ'á kĩtĩ Ôvãrí kã ãndrá. Mãlãyĩkã 'dĩ cú rĩ'á sããní ãzã ĕdĕlé dáãbõ 'ásĩ rĩzó ngá ãjĩ bĕ 'dĩ zãlé 'á lâ rĩ bĕ yĩ drĩgã. Ófĕ ngá ãjĩ bĕ 'dĩ trá rōô, ã'dô ró bĕ gólã drĩ õcĩkã lâ ĕ'bĕlé kḅãkã ãlô rãtãã bĕ õjĩlã ndrĩ Ôvãrí kã drĩgã sĩ tãrãbĩzã 'dĩ drĩĩ ngá fĕfĕ ró Ôvãrí drĩ. ⁴ Gõ'dá nĩngá sĩ, õcĩkã lâ õngã ró bĕ kũlĩ-kũlĩ ũrũ Ôvãrí ngálã rãtãã õjĩlã Ôvãrí kã kã rĩ 'bã yĩ bĕ.

⁵ 'Dĩ vósí, mãlãyĩkã rĩ 'dĩ drĩ lãsí ĩlá ãtrōzó tãrãbĩzã 'dĩ drĩĩ sĩ dĩũ 'bãlé sããní dáãbõ ró 'dĩ drĩĩ gõ'dá dãlé ãngó drĩĩ gõ'dá mōgbãrã drĩ ndrōzó lĩ-lĩ-lĩ gõ'dá lãgũ-lãgũ bĕ nã-nã. Nĩngá sĩ ĩnyãkũ drĩ rũ ĩyãzó kōgbõ-kōgbõ.

⁶ 'Dĩ vósí rĩ, mãlãyĩkã njĩ-drĩ-lã-rĩ gólĩyĩ ã'dó 'bã ĩyĩ gũníyã njĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bã yĩ bĕ rĩ drĩ ngãzó ĩyĩ 'dĕlé gũníyã rĩ 'dĩ 'bã yĩ ĕdĕlé njãã vōlé.

⁷ Gõ'dá, gólã sĩsĩ rĩ drĩ íyĩkã rĩ vōzó. Gõ'dá ĩtĩ rĩ, sĩ lãsí bĕ, rũ õnjã 'bã trá ãrĩ bĕ ãlô rĩ drĩ ã'dézó ĩnyãkũ drĩĩ. Lãsí ã'dĕ gõ'dá ãlô ã 'ásĩ ngá ãngó kã rĩ 'bã yĩ lôzãlé, fĕ yĩ bĕ gõ'dá kḅã õmã yĩ bĕ ndrĩ.

⁸ Nĩngá sĩ gõ'dá, gólâ rĩ lâ ró rĩ drí kpá íyíkâ rĩ vۆzó. Gõ'dá ítí rĩ, ngá ăzâ ókĩzۆ úní ăngí kătí, vế'á lăsí ró ăđvũ trá lĩmvũ ăndrê 'á, gõ'dá lĩmvũ ăndrê ălۆ nâ 'ásĩ rĩ drí rũ jăzó ă'dólé ărĩ ró. ⁹ Ítí rĩ, ălۆ nâ 'ásĩ ngá lédrě-lédrě lĩmvũ 'dĩ 'á rĩ kâ drí ôdrăzó, gõ'dá kpá ălۆ nâ 'ásĩ kۆlۆngbۆ lĩmvũ 'dĩ 'á rĩ 'bá yĩ kâ drí ôņۆzó cĩnyĩ-cĩnyĩ.

¹⁰ Gõ'dá gólâ nâ rĩ drí kpá íyíkâ rĩ vۆzó. Ítí rĩ, ĩ'bĩ'bĩwă ăndrê drí ă'dézۆ 'bũũ lésĩ nyă ókĩzۆ ălĩkă ótۆ ĩ'ĩ kâ rĩ ĩ'dĩ. Gõ'dá drĩlă ăyágă lĩmvũ bē gõ'dá óró yĩ bē rĩ 'bá yĩ ălۆ nâ 'ásĩ lâ ĩzăzó ndrĩ. ¹¹ Úzĩ ĩ'bĩ'bĩwă rĩ 'dĩ rũ lâ “ ‘Gĩgĩ’ ”, tălă gólâ 'ê ălۆ nâ 'ásĩ lĩmvũ kâ trá 'dۆ ă'dólé ălĩ ró. Gõ'dá ítí rĩ, ôjĩlă dũũ ôdră trá lĩmvũ rĩ 'dĩ mvũmvũ lâ drí sĩ.

¹² Gõ'dá nĩngá sĩ, mălăyĩkă sũ lâ ró rĩ drí kpá ngăzó íyíkâ rĩ vۆlé. Gõ'dá ítí rĩ, ĩtũ lĩfĩ ũrũkă, gõ'dá kpá párá lĩfĩ, gõ'dá ĩ'bĩ'bĩwă lĩfĩ yĩ bē drí ă'dézۆ 'dۆ ăgũ ĩnĩrĩkũwă ró, ă'dۆ ró bē vۆ ĩ'ĩ drí ă'dózۆ mvũmvũ ró. Gõ'dá vۆ ĩ'ĩ drí ă'dózۆ kpá yũ'dăwă ĩtũ-pă ũrũkă ĩtũ kâ sĩ gõ'dá kpá ĩtũ-pă ũrũkă ngăcĩ kâ sĩ.

¹³ Nĩngá sĩ, má drí ărĩ ndrězó rĩ'á ngă'á ũrũ 'bũũ ágă 'ălă. Drĩlă ăwۆ ngۆzó ngbălă-ngbălă kĩ, “Īză kۆkۆ, ĩză kۆkۆ. Īză kۆkۆ trá ăcă'á gólĩyĩ rĩ 'bá ăngۆ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ, ۆzۆ gólĩyĩ ăărĩ ĩyĩ gũnĩyă ăwۆ gólĩyĩ nâ mălăyĩkă lăkĩ 'bá nâ rĩ 'bá yĩ drí 'ě'á vۆ lâ rĩ trá rĩ.”

9

¹ Nĩngá sĩ, mălăyĩkă gólâ nĵĩ lâ ró rĩ drí gũnĩyă íyíkâ rĩ ătrۆzó kpá vۆlé. Gõ'dá má drí ôjĩlă ăză ۆzۆ ĩ'bĩ'bĩwă kătí rĩ ndrězó ă'dē trá ĩnyăkũ drĩ 'bũũ lésĩ. Ófě măfۆtăă 'bũ ăndrê đĩ ngĩlĩ-ngĩlĩ rĩ kâ trá gólâ drĩgă 'bũ rĩ 'dĩ tĩ lâ nĵĩzۆ. ² Ítí rĩ, ôjĩlă rĩ 'dĩ drí 'bũ ăndrê rĩ 'dĩ tĩ lâ nĵĩzۆ. Gõ'dá kۆrۆ 'wăă ۆcĩkă gólâ ănĩ 'bá gũndrĩ-gũndrĩ rĩ drí

võ âmbîzó âfôlé ãví 'álâ. Gõ'dá drílâ ãtú ãfí ãmózó kpũú-kpũlũ-kpũkpũ ndrĩ, gõ'dá võ jãlé â'dólé ngácı ró. ³ Nĩngá ôcıkã rĩ 'dĩ 'ásĩ rĩ, ômbĩ drĩ âdızó âfôlé ônjĩ lâ ró ãnyákú drĩ bêlé sêré-sêré. Ófẽ mbârâkã trá ômbĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngá lôzãzó ôzô ótónyĩ drĩ ngá lôzãrẽ rĩ kâtĩ. ⁴ Ââtã tâ trá kpá ômbĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, gólĩyĩ ônyã ômã bĩ gõ'dá fê bĩ bê kô'dáwá. Gõ'dá võ lâ 'á rĩ, gólĩyĩ ôlôzã bê-rĩ ôjĩlá gólĩyĩ â'dó 'bá cú ãtĩ lâmbé Ôvãrí kã ãkó ãyĩ ándrá-gã-sĩlĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ ã'dĩ. ⁵ Ólẽé tâ-drĩ kô ômbĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ôjĩlá úfúzó úfú. Bê-rĩ, gólĩyĩ ôlô'ê ôjĩlá lârákô ã'dĩ cãlé pará njĩ. Lãrákô 'ê'ê rĩ 'dĩ ôôfĩ ró bê lâzélé ôjĩlá rĩ 'dĩ 'bá yĩ rú ôzô ótónyĩ drĩ 'dĩyĩ zãrẽ trá nĩ rĩ kâtĩ. ⁶ Gõ'dá pará njĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'á rĩ, ôjĩlá â'dô ãyĩ tâ lẽ'á ôdrãzó, gõ'dá ôdrã lẽé tâ kô gólĩyĩ úfúzó.

⁷ Ômbĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ lëndrê ángĩ ángĩ ró gõ'dá kpá ãrĩ-gã-dẽ ró ôzô ôsãní gólĩyĩ 'bãlé trá njãã âwã 'êzó rĩ 'bá yĩ kâtĩ. Gólĩyĩ cú rĩ'á drĩ-gbádã bê lâgũ-lãgũ ró rôwã-rôwã. Nĩlĩ lâ yĩ lëndrê ôzô ôjĩlá mvã kã rĩ 'bá yĩ tí. ⁸ Gõ'dá drĩ-'bí lâ yĩ 'dó rĩ'á ãcê-ãcê mĩlĩyã-mĩlĩyã ôzô ôkó ãrũkã 'bá yĩ drĩ-'bí lâ kâtĩ. Gõ'dá gólĩyĩ sĩ 'dó rĩ'á ngĩlĩ-ngĩlĩ cĩcĩ ró ôzô kãmĩ kã rĩ 'bá yĩ tí. ⁹ Ágãsí lâ yĩ rĩ'á kãgã'dã ãtĩ ôzô âdĩ gólã ãjú 'bũ 'bá yĩ kã rĩ'á âsálã ãyĩ ágãsí 'á ãyĩ pãlé ãjú 'bũ võ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ kâtĩ. Gõ'dá úfú lâ yĩ ãyĩ rĩ'á ôzô ãrãbíyã ôsãní drĩ rĩ'á ôsélã nĩzó ãjú 'bũlĩ rĩ 'bá yĩ ãyĩ lâ yĩ kâtĩ kĩ-kĩ-kĩ. ¹⁰ Gólĩyĩ kpá cú ãvĩ bê, gõ'dá ãvĩ lâ yĩ 'dĩ tĩ âdũkũ 'ásĩ rĩ, ó'dógófĩ 'dó bê ôzô ótónyĩ kâtĩ. Mbârâkã lâñô fẽzó ôjĩlá drĩ pará njĩ 'dĩ rĩ'á ãvĩ rĩ gógó cú ó'dógófĩ bê 'dĩ 'á. ¹¹ Kúmú gólã ômbĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩlĩ rĩ rĩ'á mãlãyĩkã ônjĩ gólã rĩ 'bá 'bũ ândrê 'dĩ vó lâ ndrẽlé rĩ ã'dĩ.* ¹² Nôô rĩ'á tâ âdũkũ lâñô ángĩ sĩsĩ

* ^{9:11} ^{9.11} Gólã rĩ rú tĩ Yúdã yĩ kã sĩ rĩ rĩ'á i Âbãdónẽ, gõ'dá Gĩrĩkĩ tĩ sĩ rĩ íyĩkã Âpôlĩyónẽ. Rú rĩ 'dĩ, ãtô lâ kĩ, ôjĩlá gólã ngá úfú 'bá ró rĩ.

rî kâ i'dî. Gõ'dá lâkî lânjõ ãzâ 'bá yî rî 'ê 'bá trá âcálé rî 'bá yî i'dî.

¹³ Gõ'dá nĩngá sî, mālāyíkā gólâ nĵî-kázíyá lâ ró rî drí kpá gúníyá íyíkâ rî võzó. Gõ'dá gólâ vô bê trá rî, gbórókō drí tã âtázó tãrābízā rĩzó ngá ãĵí bê rî zálé drĵ lâ rî zĕlé lésĩ ró. ¹⁴ Ítí rî, gbórókō 'dĩ drí tã âtázó mālāyíkā gólâ nĵî-kázíyá ró cú gúníyá bê rî drí kĵ, “Ní ĩnĵi mālāyíkā Sātānā kâ gólĵyĵ sũ ômbélé ĵyĵ trá lĵmvũ zĵlĵ Yũfĕrétĕ 'dĩ rú 'dĩ 'bá yĵ vólé.” ¹⁵ Gõ'dá ĩtí rî, mālāyíkā rî 'dĩ 'bá yĵ ĩnjízó, ã'dô ró bê nĵlí nĩ'á ãlô nâ 'ásĩ ôĵlĵ kâ ãngó drĵ sĵ ndrĵ rĵ úfúlĵ. Ôômbê mālāyíkā sũ rĵ 'dĩ 'bá yĵ tólâ sĵsĵ 'dĩ rĵ'á ĵtú-pá rĵ gólâ Ôvārĵ drĵ 'bálé trá kĵyĵ rĵ gógó 'dĩ sĵ, gõ'dá párá rĵ gógó ndrô rĵ 'dĩ 'á rĵ tĕlé. ¹⁶⁻¹⁷ Mālāyíkā 'dĩ 'bá yĵ, má ndrê ãĵjú 'bũ 'bá gólĵyíkâ trá ndrĵ ôsánĩ bê. Áã'dâ gólĵyĵ lālâ má drĵ ndrĵ rĵ'á zãlô mĵlĵyónĩ kámá-rĵ (200,000,000). Áĵjú 'bũ 'bá rĵ 'dĩ 'bá yĵ 'dó rĵ'á ngá ãĵjú 'bũ kâ bê âđĵ 'ásĩ â'bô-â'bô ró gólĵyĵ ágásĵ ákólé. Áđĵ rĵ 'dĩ rĵ'á kãâkâ ró ôzô lãsĵ kâtĵ, gõ'dá kpá kĵ'dâ-kĵ'dâ ró ôzô lĵmvũ ândrê drĵ kâtĵ, gõ'dá kpá rĵ'á lâwâ-lâwâ ró. Gõ'dá ôsánĩ rĵ 'dĩ 'bá yĵ drĵ lâ rĵ'á ôzô kãmĵ kâtĵ. Lãsĵ, ôcĵkâ bê gõ'dá kpá ngá ãĵĵ gãgã bê rĵ'á âfô'á sĵ-'bálé lâ ĵyĵ 'ásĩ. ¹⁸ Gõ'dá ãlô nâ 'ásĩ ôĵlĵ kâ ãngó 'á rĵ drĵ ôdrãzó, tãlâ ngá-tĵ nâ âfô 'bá ôsánĩ sĵ-'bálé 'ásĩ 'dĩ 'bá yĵ drĵ sĵ. ¹⁹ Mbârâkã ôsánĩ 'dĩ 'bá yĵ kâ ôĵlĵ úfúzó ĵ'dĩ sĵ lâ rĵ rĵ'á gólĵyĵ sĵ-'bálé 'ásĩ gõ'dá gólĵyĵ ávĵ bê. Gólĵyĵ ávĵ drĵ rĵ'á ôzô ĵnĵ drĵ kâtĵ. Ôsánĩ rĵ 'dĩ 'bá yĵ ávĵ drĵ lâ ĩcâ kpá rĵ'á ôĵlĵ ôcĵlí ôzô ĵnĵ kâtĵ.

²⁰ Gõ'dá rĵ, ôĵlĵ gólĵyĵ lâkĵ 'bá ôdrã 'bá kô rĵ, lĕé ĵyĵ kó kô zãâ drĵ áđĵlí. Gólĵyĵ sô trá zãâ rĵ'á lĵfĵ 'bálé ngá gólĵyĵ ôzô ôĵô yĵ kâtĵ rĵ vó, gõ'dá kpá rĩzó zãâ rĵ'á ngá gólĵyĵ ôĵlĵ drĵ êdélé nĩ ôzô mélé kâtĵ lãndrĵ yĵ bê rĵ ĵnĵlĵ ĵ'dĩ Ôvārĵ pãtĵ rĵ ĵnĵĵ-ĵnĵĵ lâ vó 'á. Ngá rĵ 'dĩ 'bá yĵ ĩcâ kô vó ndrĕlé, ngátá tã árĵlí gõ'dá kpá ngátá lãmúlĵ. ²¹ Ôĵlĵ rĵ 'dĩ 'bá yĵ áyê ôĵlĵ

ãzi ûfû-ûfû kpá kô'dáwá, ngátá òlě, ngátá ngbángá fěfě, ngátá ãvě gô'dá ùgũ bē rî kpá kô. Góliyî sô drî trá zã rî'á 'elé iyî rî'dí.

10

Áâtâ tâ Yôwání drí tâ Ôvârí kâ pězô

¹ Nĩngá sî, tâ ndrî 'dî 'bá yî volé drî lâ 'ásî rî, má drí mālāyíkā āzā ndrēzô, gólâ ânî 'bá cú mbârākā ąngí bē 'bũũ lésî ĩnyákú drî rî. Mbārāsāsā lậgũ-lậgũ lĩmô rú'bạ lâ trá ndrî. Ậjúní kpá bē rî'á gbā dîrî gólâ rî drî rú sî. Gólâ rî nĩlĩ rî'á ỏzô ĩtú kátí lậgũ'á lậwũ-lậwũ, gô'dá gólâ rî pá yî rî'á ỏzô fê ậlĩ gólâ lậsĩ drí rũlĩ gô'dá rî'á cĩ'á nyānyā rî kátí. ² Mālāyíkā rî 'dĩ rî'á cú wárāgā bĩ fĩnyáwá bē yĩ drĩgá ĩnjĩ-ĩnjĩ lâ ró. Gólâ ânî iyî pá-ágó tǒlě lĩmvũ ąndrē drĩ gô'dá kpá iyî pá-lĩjĩ tǒzô ĩnyákú drĩ. ³ Gô'dá gólâ drí trēzô gbórókô ąmbá sî úlĩ bē ũrũ ỏzô kặmĩ drí tâ dĩrĩ kátí. Gô'dá gólâ trélé bē trá rî, má drí gǒzô mǒgbárá ũfũ-ũfũ kpěřě-kpěřě rî 'bá yî ąrĩlĩ ąndālâ njĩ-drĩ-lâ-rĩ. Mǒgbárá ũfũ-ũfũ 'dĩ rî'á úlĩ 'ĩ. ⁴ Gô'dá mǒgbárá 'dĩ ũfũ bē trá úlĩ bē ąndālâ njĩ-drĩ-lâ-rĩ, ĩtĩ rî, mả trá ąnyĩ 'ě'á tâ góliyĩ má drí ąrĩlĩ 'dĩ 'bá yĩ ĩgĩlĩ, gô'dá Ôvârí rî úlĩ drĩ ậ'úzó 'bũũ lésĩ kĩ, “Nĩ ĩgĩ tâ 'dĩ 'bá yĩ kô, nĩ ąyē tâ rî 'dĩ 'bá yĩ rĩlĩ tâ kĩrĩwá ró.”

⁵ Gô'dá nĩngá sî, mālāyíkā gólâ pá-ágó lâ drí 'bălě lĩmvũ ąndrē drĩ gô'dá pá-lĩjĩ lâ drí 'bázó ĩnyákú drĩ 'dĩ drí iyĩ drĩ-ágó ĩngázó gǒlě 'bũũ 'álâ ró. ⁶ Gô'dá drĩlâ ngázó tâ 'bălě mbârākā Ôvârí gólâ rĩ 'bá zã gbạdũ ậdũkũ ąkó rĩ kâ 'á, Ôvârí gólâ vǒ ũrũ 'álâ rĩ 'bā 'bá ąngó drĩ bē gô'dá kpá ngá lếdrě-lếdrě 'á lâ rĩ 'bá yĩ bē ndrĩ rĩ. Gólâ kĩ nĩ rĩ, “Ôvârí tểē tâ ązā gô'dá kô. Ậtú-pá ącả trá ĩ'dĩ nǒ. ⁷ Nĩ ąrĩ drē, ỏzô mālāyíkā gólâ njĩ-drĩ-lâ-rĩ lâ ró rĩ ỏvô gũnĩyạ trá rĩ, Ôvârí ậ'dô tâ iyĩkâ 'bălě trá rĩ 'ě'á rũ ndělě, nyé ỏzô gólâ

drí â'dalé trá sísí tã ângũ 'bá íyíkâ gólīyī rī 'bá tã âtī-âtī íyíkâ â'dalé òjílā drí rī 'bá yī drí rī tí kī nī rī, yí tēé ngá āzā gō'dá kô āmbá òjílā íyī ífífí kâ ró rī 'bá yī pázó gō'dá lāñō fēzó gólīyī tã íyíkâ gā 'bá dó rī 'bá yī drí.”

⁸ Gō'dá nīngá sī, má drí kpá Ôvârí rī úlí ârízó 'būû lésí kī, “Dôvó ní nī wárāgā fínyáwá tī lâ ãnjílí ãnjī 'dī trólé mālāyíkâ gólā rī 'bá âdrélé gō'dá pá lâ ãlô rī drí 'bázó līmuvú ândrê drī gō'dá āzā rī drí â'dózó íyíkâ ãnyákú drī 'dī drīgá sī.” ⁹ Gō'dá ítí rī, má drí ngázó nílí mālāyíkâ 'dī ngálā wárāgā rī 'dī âtrólé. Gō'dá gólā kī má drí rī, “Ní trô, ní nyâ ró. Â'dô â'dó'á ôrê-ôrê ró ôzô ápé kâtí ní drí nyārē lâ 'á, gō'dá â'dô â'dó'á ònjí ró ní 'á lâ.” ¹⁰ Ítí rī, má drí wárāgā rī 'dī trózó drīgá lâ sī gō'dá nyālé. Wárāgā rī 'dī rī'á ôrê-ôrê ró pātī òzô ápé kâtí âmâ sí-'balé 'á, gō'dá má tē bê má 'á rī, rī'á ònjí ró.

¹¹ Gō'dá nīngá sī rī, mālāyíkâ 'dī drí tã âtázó má drí kī, “Dôvó ní rī zāâ tã âtī-âtī Ôvârí kâ âtálé òrī ndrī ãngó drī kâ rī 'bá yī drí ãkí ãkó gō'dá kpá kúmú gólīyíkâ rī 'bá yī drí, â'dô ró bê gólīyī drí drī âdīzó tã ònjí íyíkâ rī 'bá yī 'ásí.”

11

Tã tã mbī 'bá Ôvârí kâ rī rī 'bá yī drí tã ãyázó òjílā drí kī,

òjílā ndrī ãâdī drī ngbãângbânô rī

¹ Dīñ vósí rī, ódrí fê mvá ngá ì'bī kâ fēzó má drīgá. Yésū kī má drí rī,

Ní ngá úrú ní'á vō gólā òjílā ámakâ drí rīzó rātáá 'élé Ôvârí drí rī ì'bīlī, gō'dá ní ì'bī ró kpá tārābízā gólā rīzó ngá ãjī bê rī zālé drī lâ rī. Gō'dá ní lâ ró bê kpá òjílā rī 'bá rātáá 'élé Ôvârí drí tólā rī 'bá yī. ² Kpálé ítí rī, ní ì'bī ã'dí-drī gólā jó ãngí Ôvârí kâ 'dī kâ kô. Ní âyê ì'bī ãkó lâ, tálā ã'dí-drī rī 'dī rī'á òrī āzā 'bá yī ndrī rī kâ. Òrī āzā 'dī 'bá yī â'dô íyī Yērôsálémā rī rú'á rīzó 'á lâ pará

nyâ'dî-rî-drî-lâ-rî ãjú 'bũ 'bá tã trõ 'bá trá rî yî 'bá yî ró.* ³ Má â'dô tã mbî 'bá ámakâ rî rî 'bá yî jõ'á. Gólîyî â'dô itá izã kê sõ'á, tãlã gólîyî â'dô tã iyá'á õjílã ndrî drí drî âdîzó. Má â'dô drî-ácê ámakâ tã ámakâ âtázó õjílã drí kâyî kútũ-âlô-kámá-rî-drî-lâ-ngâ-nyâ'dî-nâ (1,260) sî rî fê'á gólîyî drí.

⁴ Nî ndrê drê, fê rî gólîyî rî 'bá dô lôfólé 'dî 'bá yî gõ'dá kpá lámã rî âdré 'bá ãnyî Ôvârí gólã ãngó drî 'bã 'bá rî ândrá 'dî 'bá yî 'dî lámbé rî 'bá tã mbî 'bá rî 'dî 'bá yî â'dalé rî 'dî. ⁵ Ôzõ õjílã äzã älo ûûjú tã trá 'ézó tã õnjí 'élé tã mbî 'bá rî 'dî 'bá yî drí rî, lãsí â'dô âfõ'á gólîyî sí-'bálé 'ásí õjílã rî gólîyî ãjú-'bá-ãzí ró 'dî 'bá yî lôzálé ôdrálé ngbá. Látî rî 'dî 'á rî, õjílã äzã gólã tã ûjú 'bá tã õnjí 'ézó gólîyî drí rî, pãtîî ãdükü gólã 'dî kê íyíkã ñnyákú kãâ â'dô 'dê'á nî gólã bílí. ⁶ Kâyî gólîyî tã mbî 'bá rî 'dî drí rîzó rî'á tã âtî-âtî Ôvârí kê iyálé rî, gólîyî rî'á cú drî-ácê bê ôzê 'bãzó 'dîlí kô, gõ'dá kpá drî-ácê bê lîmvû ñnyákú drîî rî 'bá yî ôjázó â'dólé árí ró, gõ'dá kpá lâñõ tî düû ákí ákó ängó 'á rî 'bá yî 'bálé â'dólé, õzõ gólîyî drí njílí 'élé rî tí.

⁷ Ôzõ gólîyî õndê tã iyâ-iyâ tã âtî-âtî Ôvârí kê 'dî kê trá rî, kôrõnyã ândrê ûjã ûrî-gã-dê gólã ãjú 'bũ 'bá Sâtãnã kê ró rî â'dô âfõ'á 'bú ândrê dî ngîlí-ngîlí 'dî 'ásí 'dêlé õmbã bê tã mbî 'bá rî 'dî 'bá yî drîî. Gólã â'dô gólîyî ûfú'á. ⁸ Gõ'dá tã mbî 'bá 'dî 'bá yî ävõ lâ yî â'dô âyí'á látî ängí gólîyî jãrîbã kê rî 'bá yî 'á võ Kúmú ämakâ Yésü rî füzó rî 'á. Úlí mãnîgõ sî rî, úzî jãrîbã rî 'dî trá Södómõ, gõ'dá kpá Mãsîrî, tãlã õjílã rî 'bá võ 'dî 'bá yî 'ásí rî 'dî rî 'bá õjílã

* ^{11:2} ^{11.2} Pára nyâ'dî-rî-drî-lâ-rî nõngá gõ'dá kâyî kútũ-âlô-kámá-rî-drî-lâ-ngâ-nyâ'dî-nâ rî 'bá vérê'sî ³ 'á 'dî 'bá yî rî'á úlí mãnîgõ 'î. Tã ífí lâ rî'á nõtí. 'Dî tũ äzã gólã ãjú-'bá-ãzí drí rîzó õjílã Ôvârí kê lâràkõ lâ yî 'élé õnjí ró rî 'dî. ^{11:4} ^{11.4} Nî zî Zêkãrîyã kápîtä 4.

Ôvâri kâ ûfúlí rî 'bá yî î'dî. ⁹ Gólíyî ävö â'dô äyí'á vüdrí kâyî nâ cú ító 'â lâ bê, òjílã òrî cé títî älø-älô â'dô iyî ânî'á ndrêlä. Gólíyî â'dô gã'á dó tã mbî 'bá 'dî 'bá yî ävö lâ yî trölé 'bälé 'bú 'á. ¹⁰ Òjílã ängó drî sî gólíyî rû jã 'bá trá Ôvâri rú rî 'bá yî â'dô â'dó'á iyî äyikô ró, tãlä òjílã rî 'dî 'bá yî ävö lâ tãsi. Ítí rî, gólíyî â'dô ngá fêfê fê'á iyî äzi-äzi yî drí, tãlä tã äti-äti òjílã rî 'dî 'bá yî drí iyálé 'dî 'bã òjílã trá ndrî ombã ró.

¹¹ Gõ'dá kâyî nâ cú ító 'â lâ bê rî vósí, mâ Yöwánî ndrê Ôvâri trá rí'á lôvó-lôvó lédrê-lédrê kâ rî vö'á ävö rî 'dî 'bá yî 'á, gõ'dá ävö rî yî drí ngázó ädrélé úrû lédrê-lédrê ró iyî. Ítí rî, ürî tã 'dî kâ drí gázó òjílã rôô gólíyî tã rî 'dî ndrê 'bá trá 'dî yî rú. ¹² Níngá sî, Ôvâri drí tã ätázó 'bûû lésí ngbálá-ngbálá tã mbî 'bá rî 'dî 'bá yî drí kî, “Nî ânî nôlé.” Ítí rî, gólíyî drí ngázó nílí mbãräsäsã lâgû-lâgû 'ásí nî'á filí vö gólá Ôvâri kâ rî 'álâ, äjú-'bã-äzi ndrî gólíyíkã rî lífí drí lâ yî 'á. ¹³ Gõ'dá 'wãâ kôô ñnyákú drí ngázó rû iyálé gbî gbî gbî rôô lâ ró. Ítí rî, älø müdrí 'ásí jó jãr'îbã 'dî kâ kâ ürúkâ lâ drí lô'dézó gõ'dá òjílã ûfúlí zälô kütû njî-drî-lâ-ngã-rî (7,000). Gõ'dá ürî drí gázó òjílã ämbúkû lâkí 'bá lédrê-lédrê ró rî 'bá yî rú, gõ'dá gólíyî drí 'dézó rí'á Ôvâri rî ñnjílí ürî drí. Gólíyî kî, “Ôvâri gólá 'bûû 'álâ rî î'dî rí'á ämbã kôô.”

¹⁴ 'Dî î'dî rí'á lâñö ândrê ândrê rî lâ ró rî 'bá yî î'dî, gõ'dá ngbãangbãno rî, lâñö ândrê nâ lâ ró 'ë 'bá 'é'á â'dólé rî î'dî nô.

Tã mãlâyíkã Ôvâri kâ njî-drî-lâ-rî lâ ró rî drí gûnýá íyíkã

rî vözó rî

¹⁵ 'Dî vósí, mãlâyíkã njî-drî-lâ-rî lâ ró rî drí ngázó gûnýá íyíkã rî vólé. Gõ'dá 'wãâ má drí òjílã düû gbórokô árizó úlí ätá'á 'bûû lésí ngbálá-ngbálá kî,

“Ngbãangbânõ, Ôvârí yí Yésū gólâ drí âjólé ängó nõ 'á rí bē, gólīyī i'dī Kúmú ró kúmú ndrī ängó 'á nõ 'bá yí drīlī ädūkū äkó zãã.”

¹⁶ Gõ'dá sīsī lé 'bá gólīyī nyâ'dî-trá-drī-lâ-ngâ-sū gólīyī rī 'bá kītī kūmū īyíkâ kâ drīī Ôvârí ândrá rī drí ngãzó īyī drī âsōlé ĩnyákú drīī gõ'dá Ôvârí rī ĩnjīlī. ¹⁷ Gólīyī kī, “Ôvârí Kúmú ämákâ, nī rī'á mbârâkâ ndrī līpī ró, nī â'dô trá bē kó itō vō 'ásī gõ'dá kpá â'dó 'bá bē ngbãangbânõ, mã 'ê äwô-ití nī drí, tãlâ nī cú rī'á mbârâkâ ämbá bē, gõ'dá tã ánikâ â'dâ trá kī, nī rī'á kúmú 'ī ängó drīlī.

¹⁸ Ōrī ndrī rī'á īyī 'álé âdrâ bē rōô nī rú, gõ'dá ändrō nô rī trá rī'á kâyī gólâ gólīyī drí 'álé âdrâ ánikâ gólīyī rú rī ndrēzó rī i'dī. Kâyī gólâ nī drí lânõ fēzó gólīyī ndrī ōjīlâ ánikâ ūfú 'bá rī 'bá yí drí rī âcâ trá. Gõ'dá kâyī gólâ nī drí drī-lâ fēzó lājó 'bá ánikâ tã ängū 'bá ró rī 'bá yí drí gõ'dá gólīyī ndrī áni ĩnjī 'bá ró rī 'bá yí bē rī i'dī nõ.

Kâyī âcâ trá ōjīlâ gólīyī ängó 'á rī 'bá äzī-äzī ädólé tã ōnjī 'élé rī 'bá yí ūfúzó.”

¹⁹ Gõ'dá nīngá sī, jó tīlī-tī jó Ôvârí kâ kâ gólâ 'būū 'álâ rī drí rú njīzó hōwēē. Jó 'dī 'á tólâ rī, má ndrē sãndúkū gólâ cú tã-drī lēlē Ôvârí kâ 'balé ōjīlâ īyíkâ bē rī bē yí 'á rī trá. Ití rī, vō drí lãgúzó ndrãndrã, mögbará drí lôndrózó, gõ'dá ĩnyákú drí rú īyázó kõgbō-kõgbō, gõ'dá sī drí lô'dézó ōnjī lâ drīī.

12

Tã Sātánã drī rú cēzó kpīī ōjīlâ Ôvârí kâ ūfúlī rī

¹ Nīngá sī, má drí tã lâràkô ändrē 'būū 'álâ rī ndrēzó. Má ndrē ōkó äzã trá, gólâ sō ítá lãgū-lãgū ĩtú kâtī i'dī yí rú,

gõ'dá gólâ rĩ'á âdré'á párá drĩ. Gólâ sô ngá gólâ ĩ'bĩ'bĩwá mûdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ rĩ 'bá yĩ lô'ĩzô dĩrĩ gbââ rú lâ sĩ rĩ ĩ'dĩ yĩ drĩ. ² Òkó rĩ 'dĩ cú rĩ'á 'â bê gõ'dá gólâ trá anyĩ 'è'á tĩlĩ. Gõ'dá mvá lâzé-lâzé tĩlĩ rĩ kâ drĩ sĩ rĩ, gólâ drĩ trẽzô úrũ.

³ Nĩngá sĩ, má drĩ kpá tã lârâkô ãzâ ndrẽzó. Má drĩ ĩnĩ ândrê kããkâ ũrĩ dâ 'bá ãkĩ má rú rĩ ndrẽzó. ĩnĩ rĩ 'dĩ drĩ lâ yĩ rĩ'á njĩ-drĩ-lâ-rĩ cú í'yá bê rĩ'á zâlô mûdrĩ. Gõ'dá gólâ sô ápã kúmú kâ rĩ ĩ'dĩ drĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ sĩ ãlô-ãlô. ⁴ Gólâ drĩ íyĩ ãvĩ 'dĩ 'bázô kóyó'bí ró gõ'dá ãlô nâ 'ásĩ ĩ'bĩ'bĩwá kâ 'bũũ 'álâ rĩ 'bá yĩ ãkũlĩ vólé lô'délé ĩnyá'kú drĩ.* ĩnĩ ândrê 'dĩ trá rĩ'á âdré'á òkó gólâ 'è 'bá trá mvá tĩlĩ 'dĩ ândrá, tãlâ òzô úútĩ mvá rĩ 'dĩ trá rĩ, kôrô yĩ drĩ tẽzô lâ vólé.

⁵ Má ndrê òkó 'dĩ tĩ mvá trá mvá ágó ró. Mvâ rĩ 'dĩ â'â dô â'dó'á kúmú ró òrĩ ndrĩ gólĩyĩ ãngó 'á rĩ 'bá yĩ drĩlĩ, gõ'dá gólâ â'dô kpá lâjô fẽ'á âmbá gólĩyĩ tã ònjĩ 'è 'bá rĩ yĩ drĩ. Gõ'dá útĩlĩ bê mvá 'dĩ trá rĩ, ódrĩ ãngázô lâ trólé 'wãâ nízô ĩ'dĩ bê lâ Ôvâri ngálâ. ⁶ Nĩngá sĩ rĩ, mvá rĩ 'dĩ ândrê lâ drĩ rãzó vólé òmã 'álâ. Tólâ rĩ, Ôvâri êdê vò trá gólâ drĩ rĩzó, gólâ rĩ vó ndrêlé kâ'yĩ kútũ-ãlô-kámá-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-nyâ'dĩ-nâ (1,260) sĩ.*

⁷⁻⁸ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drĩ ãjú 'dẽ 'bá vò Ôvâri kâ rĩ 'álâ rĩ ndrẽzó. Gõ'dá mālâyĩkã Ôvâri kâ âmbá ró zĩlĩ Mãyĩkôlô gõ'dá gólĩyĩ 'dẽ 'bá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ bê drĩ ngázô ĩyĩ ãjú 'bũlĩ ĩnĩ ândrê 'dĩ bê gõ'dá kpá gólĩyĩ 'dẽ 'bá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ bê. ĩnĩ ândrê 'dĩ gólĩyĩ 'dẽ 'bá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ bê 'bũ ĩyĩ ãjú trá tákányĩ. Lé ĩtĩ rĩ, Mãyĩkôlô yĩ ãjú 'bũ 'bá íyĩkã rĩ 'bá yĩ bê dĩ kôrô gólĩyĩ drĩ sĩ ãjú 'bũ 'bá gólâkã rĩ

* ^{12:4 12.4} ĩ'bĩ'bĩwá 'dĩ 'bá yĩ â'dâ tã mālâyĩkã yĩ drĩ lělé 'dẽzó Sātãnã vósĩ kúmú ró Ôvâri rĩ vò 'á rĩ ĩ'dĩ. * ^{12:6 12.6} kâ'yĩ kútũ-ãlô-kámá-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-nyâ'dĩ-nâ 'dĩ úlĩ mãnĩgô 'ĩ. Tã ífĩ lâ rĩ'á nõtĩ. 'Dĩ kâ'yĩ gólâ ãjú-'bá-ãzĩ drĩ rĩzó òjĩlã Ôvâri kâ lârâkô lâ yĩ 'ělé ònjĩ ró rĩ ĩ'dĩ.

'bá yí bê. ⁹ Gõ'dá ití rî, Mãyíkölô yî drí ññî ândrê 'dĩ rüzó gõ'dá âdrólé volé vò 'bũû 'álâ rî lésî âvũlî ängó drîñ ndrî 'dó gólîyî 'dê 'bá trá gólâ vósî rî 'bá yí bê. Ññî ândrê rî 'dĩ rú lâ rî'á Sātánā, gólâ ñ'dî rî'á kúmú líndrî òñjî rî 'bá yí kâ. Gõ'dá gólâ kpá ñ'dî ññî gólâ äkû ró sísî nã 'bá yí sî, rî 'bá trá rî'á òjílā ndrî ängó drî 'á rî 'bá yí âdólé rî gõ'dá kpá bũũ ngbãângbânô rî ñ'dî.

¹⁰ Gõ'dá nĩngá sî, má drí äzákôlâ 'dĩ gbórókô lâ ârízó ngbálá-ngbálá vò 'bũû 'álâ rî lésî kî,

“Ôvârí pâ òjílā íyíkâ trá.

Òjílā ndrî ndrê gólâ rî mbârâkâ äkî Kúmú ró 'dĩ trá,
gõ'dá gólîyî ndrê mbârâkâ äkî Krístô gólâ drí ñjílî
ãmâ pâ 'bá ró rî, kâ rî kpá trá.

Nĩ ndrê drê, Sātánā gólâ rî 'bá trá rî'á âdrélé Ôvârí ândrá
kára rilí tã lô'bälé ñ'dî ämâ âdrúpî yî rú rî,
äädrô gólâ trá volé Ôvârí ngá lésî âvũlî ängó drî 'á.

¹¹ Gõ'dá ämâ âdrúpî yî trô tã gólâ dríngá sî,
tälâ gólâ lô'bã tã òñjî bê gólîyî rú Ôvârí drí rî,
gólîyî kî gólâ drí rî, ‘Ôvârí âyê ämâ trá tã òñjî ämákâ 'ásî,
tälâ Yésû Kábîlîkî drî títî kâ ró rî úfû trá ämâ vò 'á.’
Gólîyî pẽ gólâ, tälâ gólîyî rî trá tã lëlä sî tã Yésû kâ 'á,
özô kpálé úfû gólîyî tã lâ tãsí rî.

¹² Bê trá ití rî, 'dövó gõ'dá, Äyîkô! Äyîkô!

Äñî òjílā gólîyî ndrî rî 'bá 'bũû 'álâ rî 'bá yí äâ'dô äyîkô ró.
Gõ'dá izã kôkô, izã kôkô äñî òjílā gólîyî ndrî rî 'bá ängó drî
'á tólâ rî yî drî!

Nĩ â'dô â'dó'á lâñô ândrê bê, tälâ Sātánā câ trá ängó drîñ
'ásî.

'Dövó gólîyî izã ôgâ äñî lîfî.

Sātánā rî'á ömbã ró tälâ gólâ ññî trá kî ññî rî,

Ôvârí äâ'dô bí 'é'á kâyî íyíkâ rî 'bälé rú ndëlé.”

¹³ Gõ'dá ìnĩ àndrê ònjí 'dĩ nĩ bê trá kĩ, áâvũ yí trá volé 'bũú lésí ìnyákú drĩ ònlé rĩ, drílâ ngázó rĩ'á òkó gólâ mvá tĩ 'bá trá nõ drólé. ¹⁴ Kpálé ìtí rĩ, ódrí úfú fězọ rĩ òkó rĩ 'dĩ drí, tãlâ gólâ òngâ ró bê ì'dĩ sĩ lâ òzọ ǎrĩ kátí ngá pãlé volé ìnĩ ònjí 'dĩ drí gá sĩ, nĩ'á vò édélé trá gólâ rĩ nyãányã drí òmã 'álâ nã 'álâ, 'dĩ tãlâ órĩ ró gólâ rĩ vó ndrělé tólâ ndrô nã sĩ cú ító 'à lâ bê.* ¹⁵ Gõ'dá nĩngá sĩ, ìnĩ ònjí 'dĩ drí ìm̀vũ lò'dézọ yí 'ásí áyágá àndrê kátí gólé òkó 'dĩ ngálâ, tãlâ ìm̀vũ rĩ 'dĩ ùdĩ ró bê gólâ bê volé. ¹⁶ Lé ìtí rĩ, ìnyákú drí lãfã nyĩzọ rĩ ìm̀vũ 'dĩ sězọ ngbá volé gõ'dá òkó 'dĩ drí ngá pázọ. ¹⁷ Tãlâ tã 'dĩ tãsí rĩ, ìnĩ ònjí 'dĩ drí à'dózọ òmbã ró rōò òkó 'dĩ bê, gõ'dá drílâ ngázó nĩ'á ǎjú 'bũlĩ òkó 'dĩ mvá lâ yí àzã gólĩyĩ à'dó 'bá ndrĩ òjílã rĩ 'bá tã 'bã'bã gólĩyĩ Ôvãrí kã rĩ ìnjĩlĩ, gõ'dá kpá tã pãtĩ gólâ Yésũ drí à'dalé trá gólĩyĩ drí rĩ 'bá yí bê.

13

¹ Nĩngá sĩ, ìnĩ ònjí rĩ 'dĩ drí ngázó nĩ'á àndrélé ìm̀vũ àndrê tĩ 'álâ.

Tã Sātánã drí òjílã àngó drĩ rĩ 'bá yí àdózọ kōrōnyã ònjí rĩ rĩ 'bá yí sĩ

Gõ'dá ìnĩ àndrê ònjí 'dĩ òtírĩ rĩ àndrélé ìm̀vũ àndrê 'dĩ tĩ tólâ rĩ, má drí kōrōnyã àzákólâ ùrĩ-gã-dě ró rĩ ndrězọ rĩ'á àfõ'á ìm̀vũ àndrê 'dĩ 'ásí. Kōrōnyã rĩ 'dĩ cú rĩ'á drĩ bê n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ, gõ'dá kpá cú í'yá yí bê zālò mùdrĩ. Gólâ àsã ǎpã kúmú kã rĩ 'bá yí ì'dĩ í'yá 'dĩ 'bá yí drĩ sĩ àlô-àlô cé tĩtĩ. Gõ'dá gólâ àmã Ôvãrí rĩ rú trá ìgílí drĩ 'dĩ 'bá yí rú sĩ ² Kōrōnyã 'dĩ rú'á lâ rĩ'á òzọ àlígí kátí, gõ'dá pá lâ yí

* ^{12:14} ^{12:14} Ndrô nã cú ító 'à lâ bê gõ'dá kpá k̄yĩ kútũ-àlô-kámá-rĩ-drĩ-lã-ngã-nyã'dĩ-nã 'dĩ tã ífí lâ rĩ'á nõtí. 'Dĩ k̄yĩ gólâ ǎjú-'bá-ãzĩ drí rĩzọ òjílã Ôvãrí kã lâràkô lâ yí 'élé rĩ ì'dĩ.

ínyágó lâ yí bê ÿyíkâ rî'á òzō kōrōnyā rî'á zīlā bīyā rî kâtí, gō'dá tî lâ rî'á òzō kāmī kâtí. Įnī 'dī fē mbârākā íyíkâ trá kōrōnyā rî 'dī drí tã yí drí lēlé rî 'ēzō. ³ Gō'dá kōrōnyā rî 'dī drī lâ ālō rî rî'á cú lāzé ândrē bê gólâ rî 'bālē â'dólé ókīzō úfū trá fūfū rî kâtí gō'dá lāzé rî 'dī jâ trá jājā. Ítí rî, ōjīlā ndrī āngó drī 'á rî 'bá yī tī lâ yī drí â'dízó kōrōnyā rî 'dī drí sī, gō'dá gólīyī drí ngāzō rî'á įnjīlā. ⁴ Ítí rî, ōjīlā ndrī 'bā ÿyī lānjī trá įnī ândrē 'dī rú, tālā gólâ fē mbârākā trá kōrōnyā rî 'dī drí. Gólīyī įnjī kpá kōrōnyā rî 'dī nyāányā lâ tã âtā sī kī, “Ā'dī íyíkâ ĩ'dī āmbá ró òzō kōrōnyā nô kâtí yā? Ā'dī â'dô ícá'á rú fūlī gólâ bê rī nī yā?”

⁵ Āyē kōrōnyā rî 'dī trá íyī ârúlí íyī 'bālē â'dólé ôvâri ró, gō'dá kpá â'dólé mbârākā bê párá nyā'dī-rī-drī-lā-ngā-rī sī.* ⁶ Gólâ ngā trá rî'á úlī Sātānā kâ âtálē ĩ'dī Ôvâri rú, â'dô Ôvâri kâ rú, vō Ôvâri kâ rú gō'dá kpá gólīyī ndrī rī 'bá Ôvâri bê 'būū 'álâ rī 'bá yī rú. ⁷ Sātānā fē mbârākā trá gólâ drī ājú 'būzō ōjīlā Ôvâri rī nyāányā kâ bê, gō'dá kpá tã trōzó volé drīgá lâ yī 'ásī. Gō'dá Sātānā fē kpá mbârākā trá gólâ drí â'dózó kúmú ró ōrī drīlī ndrī ākī ākó, gō'dá gólīyī 'bālē íyī rōlé. ⁸ Ōjīlā ndrī āngó drī gólīyī rú jâ 'bá trá Ôvâri rú rī 'bá yī â'dô ÿyī kōrōnyā 'dī įnjī'á, gō'dá â'dó kô gólīyī rú lâ įgīlī trá ākū ró nā sī ākpākā'dā Ôvâri 'bāā drē āngó kô búkū Kābīlīkī drī tītī kâ gólâ fūlī trá rī kâ 'á rī 'bá yī ĩ'dī. Búkū rī 'dī rī'á gólâ ōjīlā gólīyī â'dó 'bá lédrē-lédrē ró zāā gbādú rī 'bá yī rú lâ yī įgīzō 'á lâ rī ĩ'dī.

⁹ Ōjīlā gólâ â'dó 'bá cú bī bê rī, 'dōvó gólâ āârī úlī má drī 'ē'á âtálā nō 'bá yī.

¹⁰ Ōzō Ôvâri ōnjī nī trá ômbélé 'bālē gānīmā 'á rī,

* 13:5 13.5 Pára nyā'dī-rī-drī-lā-ngā-rī 'dī úlī mānīgō 'ī. Tã ífí lâ rī'á nōtí. 'dī kâ yī gólâ ājú-'bá-āzī drī rīzō ōjīlā Ôvâri kâ lâ rākô lâ yī 'ēlé rī ĩ'dī.

gõ'dá tã pãtĩ ró, áâ'dô ání òmbé'á trólé 'bálé gãñímã
'á.

Gõ'dá òzò Ôvârí ònjĩ nĩ trá 'è'á fũlá lígú ândrê sĩ rĩ,
pãtĩ áâ'dô ání fũ'á té lígú ândrê sĩ.

Ítĩ rĩ, 'dòvó ãní òjílã Ôvârí kã ãâ'tũ fĩ kã'yĩ gólã lânõ kã rĩ
sĩ, gõ'dá rĩzó bẽ lífĩ 'bã'bã sĩ kúmú drĩ.

¹¹ Gõ'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drĩ kòrõnyã ngĩ lâ ùrĩ-gã-dẽ ró
rĩ ndrẽzó, gólã âfõ trá ñnyákú 'ásĩ. Í'yá lâ yĩ rĩ'á zãlõ rĩ òzò
kãbĩlĩkĩ í'yá kãtĩ, gõ'dá âtã úlí gbórókõ bẽ òzò ñnĩ ândrê 'dĩ
kã rĩ tí. ¹² Gõ'dá kòrõnyã rĩ gógó 'dĩ âdrê kòrõnyã gólã sísí
â'dó 'bá cú lâzẽ ândrê gólã jã 'bá kpá trá 'dĩ bẽ rĩ ândrá,
gõ'dá gólã kpá cú mbârãkã ãlõlã gólã sísí 'dĩ kã rĩ tí rĩ bẽ.
Mbârãkã rĩ 'dĩ sĩ rĩ, gólã 'bã òjílã ãngó 'á gólíyĩ rũ jã 'bá
trá Ôvârí rú rĩ 'bá yĩ ãkĩ ãkó kòrõnyã gólã sísí rĩ ñnjĩlĩ í'dĩ.

¹³ Kòrõnyã gólã rĩ lâ ró 'dĩ 'è tã tĩ drĩ â'dízó drílã yĩ sĩ rĩ trá
rõõ. Gólã 'bã lãsí â'délé vũdrĩ 'bũũ lésĩ ñnyákú drĩ òjílã
ndrĩ lífĩ drĩ 'á. ¹⁴ Gólã âdò òjílã gólíyĩ rũ jã 'bá trá Ôvârí rú
ndrĩ ãngó drĩ rĩ 'bá yĩ trá, tãlã tã dũũ tĩ drĩ â'dízó drílã yĩ
sĩ mbârãkã lâ yĩ fêlé trá gólã drĩ rĩzó tã rĩ 'dĩ 'èlẽ rĩ 'bá yĩ sĩ.
Gólã 'è tã gólíyĩ tĩ drĩ â'dízó 'dĩ 'bá yĩ 'dĩ kòrõnyã sísí lâzẽ
lã drĩ jãlé trá nã 'bãzó â'dólé ñnjĩlĩ ñnjĩ. Gólã âtã tã òjílã drĩ
kòrõnyã gólã sísí lâzẽ bẽ gõ'dá jã 'bá trá 'dĩ líndrĩ lâ êdélé.

¹⁵ Ófẽ mbârãkã trá gólã drĩ, ã'dò ró bẽ lédrẽ-lédrẽ fẽzó
líndrĩ kòrõnyã sísí 'dĩ kã òjílã drĩ êdélé 'dĩ drĩ, ã'dò ró bẽ
líndrĩ rĩ 'dĩ drĩ ñcázó úlí âtálẽ. Gõ'dá ófẽ mbârãkã kpá drílã
òjílã ndrĩ gólíyĩ tã-drĩ lẽ 'bá kò líndrĩ kòrõnyã sísí 'dĩ kã
ñnjĩzó rĩ 'bá yĩ úfúzó.

¹⁶ Gõ'dá gólã lò'bã kpá lãmbé ngá lípĩ kã rĩ 'bá yĩ trá òjílã
ndrĩ rú sĩ, 'dĩ rĩ'á òjílã ãngĩ ãngĩ, òjílã tãkó, ngá-tĩ dũũ 'bá,
ngá ãkó lé 'bá, rãgĩ gõ'dá kpá gólíyĩ â'dó 'bá rãgĩ ró kò
rĩ 'bá yĩ bẽ. Ólò'bã lãmbé rĩ 'dĩ gólẽ drĩ-ágó lâ yĩ 'á ngátã
ándrá-gã-sílĩ lâ yĩ 'ásĩ. ¹⁷ Òzò nĩ ãzã ã'dò trá cú ítĩ lãmbé rĩ

'dĩ ãkó rî, ngá gĩgĩ ngátá ngá lâzî-lâzî trá yû'dáwá ní drí. Lãmbé rî 'dĩ rî'á kōrōnyā 'dĩ rú lâ ì'dĩ gō'dá à'dâ kpá ngá lālā gólâ rî rú 'dĩ à'dá 'bá rî ì'dî. ¹⁸ Ōzō nĩ ìṣṣū tā mānísí rî, nĩ à'dô nì'á lâ kī, úlí ìtō ngá lālā gólâ 666 nō kâ rî'á òjílā rú ì.

14

Tã Kábìlìkì drì tìtì kâ ró rî tāsì òjílā gólâkâ rî 'bá yí bē
¹ Gō'dá má drí ngá āzâ ndrēzō. Ngá gólâ má drí ndrēlé rî rî'á jārjā Ôvârí kâ rî ì'dî, úlí mānīgō sī rî, úzì Zìyónā. Ngá lédrē-lédrē sū rî 'bá yí gō'dá gólìyì sísì-lésì ró rî 'bá yí rî'á ìyì Ôvârí lāgátì sī òrì. Má ndrē Kábìlìkì drì tìtì kâ rô gō'dá òjílā dūū cālē kútū kámá-ālô-nyā'dî-rî-drì-lâ-ngâ-sū (144,000) bē 'dó àdré'á tólâ gólâ bē Ôvârí àndrá. Ígì Kábìlìkì rî 'dĩ rú lâ trá átá lâ bē òjílā rî 'dĩ 'bá yí àndrá-gā-sílì lâ yì 'ásì ndrì kākârâ. ² Gō'dá má drí lōngó gólâ 'būū lésì rî àrízó, lù'ù-lù'ù lâ rî'á òzō lìm-vù gólâ rî 'bá lādālē, ngátá lāsólé òlē drì sī rūū rî kâtí, gō'dá kpá òzō mōgbará drì ndrōrē kâtí, àsô-àsô ró bí 'á òzō kù'dí āwó kâtí. ³ Ōjílā dūū 'dĩ 'bá yí rî'á lōngó ó'dí ngō'á Ôvârí rî lùyízó. Ōjílā āzākā ālô ìcá kô lōngó rî 'dĩ nìlì ngólé, cé òjílā gólìyì kútū kámá-ālô-nyā'dî-rî-drì-lâ-ngâ-sū Yésū drì drì lâ yì tìlì trá rî 'bá yí ì'dî. ⁴ Ōjílā rî 'dĩ 'bá yí ìnjì ìyì Ôvârí ì'dî. Gólìyì ìzāá tā kô ìyì nyāányā drì 'dēzō òvârí ābārādāgō ró rî 'bá yì vósì. Gólìyì 'dē ìyìkâ zāā Kábìlìkì drì tìtì kâ rî vósì, vō drìlā nìzō 'á lâ rî 'bá yì 'ásì, tālā Kábìlìkì rî 'dĩ njì gólìyì nì, gō'dá gí gólìyì kpá nì lôgólé ìyì òjílā ndrì āngó drì kâ lāfálé sī à'dólé ngìngì lâ òjílā Ôvârí kâ ró gō'dá ìyì nyāányā bē. ⁵ Ōjílā rî 'dĩ 'bá yì àdò ìyì āzì-āzì ònjò sī rî kô. Sātánā àānjó tá gólìyì rú tā ònjì tāsì rî kpá kô ālōwálā.

Mālāyikā nā drì-mbìlì sō 'bá òjílā līfì drì àdizó rì

⁶ Nĩngá sĩ, má drí mālāyíkā Ôvârí kâ āzâ ndrĕzô rĩ'á ngā'á 'bũú ágá 'alâ. Gólâ rĩ'á cú tâ âtî-âtî Ôvârí kâ gólâ ãdũkũ lâ ró drĭ âdĩzô rĩ bê iyálé òjĩlâ āngó drĭ ākí ākó rĩ yĩ drĭ, ā'dô ró bê gólĩyĩ drĭ drĭ âdĩzô tâ ònjĩ iyíkâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ. ⁷ Gólâ iyâ tâ âtî-âtî rĩ 'dĩ trá ngbálá-ngbálá kĩ nĩ rĩ, “Ānĩ òjĩlâ, nĩ rô Ôvârí! Nĩ ìnjĩ gō'dá nĩ lúyĩ ró āmbā gólákâ rĩ, tálâ ítú lâ âwũ trá āndrô gólâ drĭ tâ òjĩlâ kâ kĩzô. Ítĩ rĩ 'dôvó, nĩ tĩ 'a'ĩ vũdrĭ gólâ drĭ, gólâ 'bũú 'bā 'bá nĩ āngó drĭ bê gō'dá ngá ndrĭ kâkârâ ākí ākó 'alâ rĩ 'bá yĩ bê rĩ drĭ.”

⁸ Gō'dá nĩngá sĩ, mālāyíkā āzâ drĭ â'dézô gólâ sĭsĭ 'dĩ vó gō'dá tâ âtálé kĩ, “Jãrĭbã ángĩ zĭlĭ Bābĭlónā 'dĩ, ó'ê trá úfúlâ, tálâ kúmú jãrĭbã nã kâ nã rĩ òjĩlâ āngó kâ âdólé ndrĭ, ā'dô ró bê gólĩyĩ drĭ rĩzô ôvârí ābārādāgō ìnjĩlĭ ĩ'dĩ, òzô òkó gólâ rĩ 'bá āgô âdólé ôdrá sĩ âyĭlĭ yĩ bê āvĕ drĭ rĩ kátĩ.”

⁹ Gō'dá nĩngá sĩ, mālāyíkā gólâ nâ lâ ró rĩ drĭ âcázô, gō'dá drĭlâ tâ âtázô kpá ngbálá-ngbálá kĩ,

Òjĩlâ āzâ gólâ kōrōnyā āndrĕ ũrĭ-gâ-dĕ ró 'dĩ líndrĭ lâ ìnjĩ 'bá rĩ, ngātá òjĩlâ āzâ gólâ â'dó 'bá cú lāmbé kōrōnyā rĩ 'dĩ kâ bê ándrá-gã-sĭlĭ 'á ngātá drĭ 'á yā rĩ, ¹⁰ Ôvârí â'dô â'dó'á òmbā ró gólâ bê, gólâ â'dô ôdrá gālāhā rĩ mvũ'á ĩgā mvá òmbā ònjĩ tĕtĕ Ôvârí kâ rĩ kâ rĩ 'ásĩ.

Āâ'dô gólâ rĩ 'bā'á mvũlâ zāâ ngbálá, gō'dá gólâ â'dô ĩzā kōkō nã'á yĩ drĭlĭ lãsí sĩ gō'dá bãrútĭ sĩ mālāyíkā Ôvârí rĩ nyáányā kâ rĩ 'bá yĩ ándrá Kãbĭlĭkĭ drĭ tĭtĭ kâ rĩ bê.

¹¹ Gō'dá òcĭkâ lãsí tĭbê gólâ rĩ zā 'bá 'dĩ kâ 'dĩ ndĕé rú kô ālôwálâ. Ítĩ rĩ, òjĩlâ gólĩyĩ rĩ 'bá kōrōnyā āndrĕ 'dĩ ìnjĩlĭ líndrĭ lâ bê, gō'dá kpá gólĩyĩ â'dó 'bá iyĩ lāmbé lâ bê rĩ 'bá yĩ ícá iyĩ kô rĭlĭ tâ ã'dĩ sĩ kpálé ngácĭ sĩ ngātá ítú sĩ.

¹² Ítĩ rĩ, 'dôvó òjĩlâ Ôvârí kâ ôrĭ iyĩ tâ lĕlĕ sĩ Ôvârí 'á. Gō'dá gólĩyĩ ô'ê ngá gólĩyĩ Ôvârí drĭ rĩ'á tâ lâ 'bálé gólĩyĩ drĭ 'ĕlĕ rĩ ĩ'dĩ, gō'dá lífĭ 'bā'bā ĩ'dĩ ālô Yĕsũ vó.

¹³ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí òjílã àzâ gbórókò lâ ârízó 'bũú lésĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ìgĩ tã nõtí. Ôvârí â'dô ândrã-tãndĩ fě'á òjílã gólĩyĩ rĩ 'bá drě zãã tã lělě sĩ Kúmú Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drí, kâyĩ gólĩyĩ drí ôdrãzó lãjó'bá Ôvârí kã ró rĩ tú.” Gõ'dá gólã âtã tã kĩ, “Ăwô, Líndrí Tãndĩ Ôvârí kã âtã tã pãtĩ 'ĩ ìtölě ândrô nô rĩ, lôsĩ ąngĩ gólĩyĩkã ndě rũ trá, gólĩyĩ â'dô rĩ'á tĩtĩ ró, gõ'dá gólĩyĩ â'dô â'dó'á äyikö ró, tãlã gólĩyĩ â'dô drĩ-â ùsú'á ngá gólĩyĩ drĩ 'lělě trá rĩ 'bá yĩ tãsĩ.”

*Ôvârí câ òjílã ąngó drĩ rĩ 'bá yĩ lãfã lâ tãlã lãņõ fězó gólĩyĩ
drĩ âdĩ 'bá kô rĩ 'bá yĩ drĩ*

¹⁴ Gõ'dá má drí ngá àzâ ndrězó. Ngá má drí ndrělé rĩ rĩ'á mbãrãsã ąngĩ mvěêmvě 'ĩ, gõ'dá 'díyĩ pã 'bá úrú lésĩ rĩ ì'dĩ rĩ'á mbãrãsã ąngĩ mvěêmvě 'dĩ drĩ.* Gólã cú ąpã drĩ-â ró dáãbõ 'ásĩ rĩ bē yĩ drĩ, gõ'dá kpá cú lígú ngá ąmvú 'ásĩ rĩ 'bá yĩ òņõ kã bē yĩ drĩgã. ¹⁵ Nĩngá sĩ, mālãyĩkã jó Ôvârí kã lésĩ rĩ drĩ âcázó, gõ'dá drĩlã tã iyázó ngbãlã-ngbãlã òjílã gólã rĩ 'bá rĩlĩ mbãrãsã drĩ 'dĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ trõ lígú ánikã 'dĩ, gõ'dá ní nĩ ró bē ìtölě ądrúgú ñölě, tãlã ìtũ lâ âwũ trá ândrõ. Ìtĩ, ądrúgú ąngó drĩ nô kã gólĩyĩ â'dó 'bá ndrĩ òjílã Ôvârí kã ró rĩ trá nyé lĩņĩ-lĩņĩ lâ ró ñölě.” ¹⁶ Ìtĩ rĩ, 'wãã òjílã mbãrãsã drĩ 'dĩ drĩ ngãzó ądrúgú tã lâ 'bãlé trá 'dĩ ñölě. Gólã ñõ ądrúgú rĩ 'dĩ trá ndrĩ.

¹⁷ Gõ'dá nĩngá sĩ, mālãyĩkã àzâ drĩ kpá âcázó jó Ôvârí kã rĩ lésĩ. Gólã kpá cú rĩ'á lígú ngá ąmvú kã lĩņĩ 'bá trá rĩ òņõ kã bē yĩ drĩgã. Lígú rĩ 'dĩ rĩ'á cĩcĩ ró néné. ¹⁸ Nĩngá sĩ, mālãyĩkã àzâ drĩ kpá âcázó tãrãbízã rĩzó ngá ąjĩ bē rĩ zãlé rĩ tĩ lésĩ ró. Gólã iyĩkã ì'dĩ gólã rĩ 'bã rĩ'á lãsĩ gólã rĩzó

* 14:14 14.14 Úlĩ gólĩyĩ Yõwãní drĩ ìgĩlĩ nõngã rĩ rĩ'á 'òjílã lëndrě 'bã òjílã mvã kãtĩ'. 'Dĩ rĩ'á úlĩ mãnĩgõ 'ĩ 'díyĩ pã 'bã rĩ tãsĩ. Tã 'dĩ tãsĩ, òkĩ nĩ rĩ 'dĩ Yésũ ì'dĩ.

ngá ãjĩ bê rĩ zálê rĩ vó lâ ndrĕlé rĩ. Gõ'dá drílâ tã âtázó mālāyíkā gólâ lígú cĩcĩ bê rĩ drí kĩ, “Ní ndrê fê lõ'wâ ãngó drĩ 'á, gólâ rĩ'á zĩlâ gārápě rĩ lĩnjĩ, gõ'dá kâ trá. Fê lõ'wâ rĩ 'dĩ â'dâ õjĩlā ndrĩ ãngó drĩ 'á gólĩyĩ Ôvârí rĩ rō 'bá kô rĩ 'bá yĩ ã'dĩ. Bê ãtĩ rĩ, ní trõ lígú ñõzó lâ.”¹⁹ Ítĩ rĩ, mālāyíkā 'dĩ drĩ lígú trõzó nĩ'á ãvĩ bê lâ gõ'dá fê lõ'wâ 'dĩ 'bá yĩ ãgázó trõlé nĩ'á dālâ vō êdélê rĩzó zālâ õdrá kátĩ rĩ 'álâ. Vō rĩ 'dĩ â'dâ lãñõ ãzã kōkō bê Ôvârí drĩ rĩ'á fĕlâ rĩ ã'dĩ.²⁰ Vō rĩ 'dĩ rĩ'á gārã drĩ Yĕrōsálēmã 'ásĩ. Ózã fê lõ'wâ rĩ 'dĩ lĩmvũ lâ drĩ ãfõzó õzõ ãrĩ kátĩ vō rĩzó zālâ 'dĩ 'á dĩlĩ õzõ lĩmvũ áyágá kâ rĩ kátĩ, 'dĩ ãcê lâ rĩ'á kĩlõmítĩrĩ kámá-nã gõ'dá fĩfĩ lâ rĩ'á ãnyĩ mítĩrĩ rĩ.

15

Tã mālāyíkā ñjĩ-drĩ-lã-rĩ rĩ 'bá yĩ drĩ ãzã kōkō dãzó ñjĩ-drĩ-lã-rĩ sãánĩ 'ásĩ ãngó drĩ 'á rĩ

¹ 'Dĩ vósĩ, má drĩ tã lâràkô ãndrê ãzã ndrĕzó kpá 'bũũ 'álâ gólâ cú tĩ drĩ ã'dĩzó drílâ sĩ rĩ. Tã lâràkô rĩ 'dĩ â'dâ tã gólâ 'ê 'bá ã'dólê ãtĩ 'álâ rĩ ã'dĩ. Má ndrê mālāyíkā ñjĩ-drĩ-lã-rĩ ndrĩ 'dó sãánĩ lãñõ ãzã kōkō kâ bê kpá ñjĩ-drĩ-lã-rĩ. Ízã kōkō rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ãzã kōkō gólĩyĩ ãdũkũ lâ ró rĩ 'bá yĩ ã'dĩ, tãlã Ôvârí ã'dô 'álê ãdrã íyíkã rĩ 'ê'á ã'dĩlĩ gólĩyĩ sĩ.

² Ngá má drĩ ndrĕlé rĩ 'bá yĩ ã'dĩ rĩ'á nõtĩ. Sísĩ rĩ, má ndrê ngá ãzã kpá õzõ lĩmvũ ãndrê kátĩ, kã'dã-kã'dã gõ'dá ngbángbã ókĩzõ ngãñã kátĩ, gõ'dá kpá ñjãrã-ñjãrã õzõ lãsí kátĩ. Ôjĩlã trá rĩ'á ãyĩ ãdré'á lãgãtĩ lâ sĩ. Ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ã'dĩ rĩ'á gólĩyĩ tã trõ 'bá trá ãjú 'á kōrõnyã ãndrê ãrĩ-gã-dĕ ró 'dĩ drĩgã sĩ, gõ'dá lĩndrĩ lâ bê gõ'dá kpá ngá lãlã tĩbê gólâ rĩ rú ã'dã 'bá rĩ bê rĩ. Ôvârí fĕ kũ'dĩ trá gólĩyĩ drĩ cãlé íyĩ lũyĩzó.

³ Ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ngô lōngó gólâ Músã ngá 'ê 'bá Ôvârí kâ ró rĩ drĩ ngólê ãkũ ró ãkũ ró nã 'bá yĩ sĩ Ôvârí drĩ gólĩyĩ

pázó rî ĩ'dî. Lôngó 'dĩ à'dâ kpá tã Ôvârí drí òjílã pázó tálã Kábìlìkì gólá fùlì ãmâ tãsí drì tĩtĩ 'bá ró rî tãsí rî ĩ'dî. Gólìyì kĩ,

“Nĩ Ôvârí, rĩ'á ãmâ lípì 'ĩ.

Nĩ ĩ'dî rĩ'á gólá mbârâkã ndrì lípì ró rî.

Tã áníkã 'èlé rî 'bá yì rĩ'á tã ạngí 'ĩ,

gõ'dá tã tì drí à'dízó rî 'bá yì ĩ'dî.

Nĩ rĩ'á Kúmú 'ĩ òrì ãngó drì rî 'bá yì drìlì.

Nĩ 'è tã 'dó mbîmbî ró.

⁴ Nĩ Kúmú ãmákã, òjílã ãzãkã yû'dawá gólá ání òrò 'bá kô ró rî.

Òjílã ãzãkã yû gólá 'è 'bá kô à'dô-à'dô tãndì áníkã rî ñjìlì.

Nĩ ĩ'dî rĩ'á cé Ôvârí ãlô 'ĩ.

Òjílã òrì kã ndrì à'dô ÿyì ãnĩ'á ání ñjìlì,

tálã gólìyì nĩ trá kĩ, nĩ rĩ'á tã kĩ 'bá 'ĩ.

Nĩ ĩ'dî rî 'bá tã kílì mbî gõ'dá kpá pătĩ ró rî.

Nĩ rî trá lãñò fèlé òjílã ání gã 'bá dó rî 'bá yì drì.”

⁵ 'Dĩ vósì rî, má drì jó ạngí Ôvârí kã 'bũũ 'álâ rî ndrẽzó. Jó 'álâ rî, má drì gũgũ gólá búkũ gólìyì tã 'bã'bã Ôvârí kã drì rĩzó rĩlì rî ndrẽzó. Gũgũ rî 'dĩ tì lã trá hówéè. ⁶ Nĩngá sî, mālâyíkã ñjì-drì-lã-rì gólìyì 'è 'bá ìzã kòkò ñjì-drì-lã-rì rî 'bá yì dǎlé 'dĩ 'bá yì drì ãfòzó jó rî 'dĩ 'ásì. Gólìyì sò ítá mvěemvè lãgũ-lãgũ ró rî ĩ'dî, gõ'dá gólìyì kpá cú rĩ'á ÿyì bágó èdélé trá dáãbò 'ásì rî bè gbãã ÿyì ągásì 'ásì. ⁷ Gõ'dá ãlô ngá lédrè-lédrè sũ rî 'bá yì 'ásì rî drì ãnĩzó sãánì fèlé ãlô-ãlô mālâyíkã 'dĩ 'bá yì drì cé tĩtĩ. Ìzã kòkò gólá ãngó drì drì 'è'á ùsúlã tãlã tã ònjì tãsí Ôvârí gólá rî 'bá zãã gbãdú rî drìgá sî rî ìcã dũũ sãánì rî 'dĩ 'bá yì 'á. Sãánì 'dĩ 'bá yì ìcã trá dũũ ngá gólá òmbã Ôvârí kã à'dá 'bá òjílã gólìyì gólá rî gã 'bá dó rî yì drì rî sî. ⁸ 'Wãã ró, òcìkã lĩmò jó rî 'dĩ 'álé lã trá ndrì tãlã ãmbã gõ'dá mbârâkã Ôvârí kã rî sî. Òcìkã 'dĩ

â'dâ kî, Ôvâri gólâ gãrã rî rî'á tólâ gã'dá kpá gólâ mbârâkã lípî ró rî. Ítí rî, òjílâ àzákã yû'dawạ ícálé filí jó rî 'dî 'álâ, té ìzã kòkò gólíyî nji-drì-lâ-rì gólíyî mālāyíkã drí â'dózó ì'dí bē lâ yî sãánì 'á rî 'bá yî â'dô rû ndĕ'á zālô.

16

¹ 'Dĩ vósĩ rî, má drí Ôvâri rî gbórokò ârízó vāvạrạvạ tã âtá'á jó gólâkã lésĩ mālāyíkã nji-drì-lâ-rì 'dî 'bá yî drí kî, “Nĩ nĩ nĩ'á sãánì gólíyî nji-drì-lâ-rì 'dî 'bá yî trólé, nĩ gō ró bē ìzã kòkò gólíyî ícá 'bá trá dũũdũ 'á lâ yî sĩ 'dĩ 'bá yî dālé volé àngó drì 'á, tãlã mâ trá òmbã ró tã ârí àkò gólíyíkã drí sĩ.”

² Ítí rî, mālāyíkã sísí lâ ró rî drí nĩzó gã'dá ngá íyíkã rî dālé ìnyákú drĩ. Gõ'dá kôrô 'wãã lâzé àndrê àndrê jã 'bá kó kô ró rî gã'dá kpá lâzé 'bá àkĩ, ndrô lô'dê rî drí ngázó rî'á òjílâ ndrì gólíyî â'dó 'bá trá cú lãmbé kôrõnyã àndrê gólâ rôlé rôô 'dĩ kã bē, gã'dá kpá gólíyî rî 'bá gólâ rî líndrì ìnjílí rî 'bá yí bē rî nyălé ònjí lâ drĩ.

³ Gõ'dá nĩngá sĩ, mālāyíkã rì lâ ró rî drí kpá ngá íyíkã rî dãzó lìmvũ àndrê 'á. Gõ'dá 'wãã lìmvũ 'dĩ lìfí lâ drí rû jãzó â'dólé òzõ àvõ àrí lạnì 'bá lạnì rî kâtí. Ítí rî, ngá lédrĕ-lédrĕ ndrì lìmvũ 'dĩ 'á rî 'bá yî drí òdrãzó ngbá volé.

⁴ Nĩngá sĩ, mālāyíkã gólâ nã lâ ró rî drí kpá ngá íyíkã rî dãzó ndrì áyágá lìmvũ bē rî 'bá yî 'ásĩ gã'dá kpá óró yî 'ásĩ ndrì. Gõ'dá ìtí rî, lìmvũ 'dĩ 'bá yî lìfí lâ yî drí rû ôjázó 'dó òzõ àrí kâtí. ⁵ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí tã ârízó, mālāyíkã gólâ rî 'bá nĩ rî'á lìmvũ vó ndrĕlé ndrì rî âtã tã nĩ kî,

“Nĩ gólâ â'dó 'bá trá lédrĕ-lédrĕ ró kó ìtõ võ 'ásĩ,
nĩ ì'dĩ rî'á â'dô-â'dô àníkã drí 'balé ngũ òjílã ndrì rî
'bá yî drĩ sĩ rî,
gõ'dá rî'á lédrĕ-lédrĕ ró ngbãangbãno, gã'dá gólâ
â'dô 'bã'á rílí zãã gbádú rî,

ĩzã kôkô ní drí tã ìsũ 'bãzó trá drĩ lâ 'dĩ rĩ'á mbîmbî
pãtĩĩ lâ ró.

⁶ Òjílã rĩ 'dĩ 'bá yĩ gólíyĩ úfũ sísí lâ sĩ
gólíyĩ rĩ 'bá tã âtĩ-âtĩ Ôvârí kâ pĕlé rĩ 'bá yĩ trá gô'dá
òjílã Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ bĕ,
ní fĕ arí trá òjílã 'dĩ 'bá yĩ drí mvũlĩ.
'Dĩ rĩ'á lãnõ gólã ícá 'bá té mbî rĩ ì'dĩ."

⁷ Gô'dá nĩngá sĩ, má drí kpá àzákôlã 'dĩ 'bá yĩ gbórókô
lã ârízó ànyĩ tãrãbízã rízó àbĕlĕngówá zálé drĩ lâ rĩ zĕlé tã
âtã'á kĩ,

"Rĩ'á tã pãtĩĩ 'ĩ. Ôvârí Kúmú ãmákã,
Nĩ mbârãkã rōô lípĩ ró rĩ ì'dĩ,
Nĩ rĩ zãã tã pãtĩĩ ró rĩ âtálé 'dĩ kãyĩ vósĩ kárã,
Nĩ fĕ lãnõ gólã ícá 'bá té mbî rĩ ì'dĩ."

⁸ Gô'dá nĩngá sĩ, mālãyĩkã gólã sũ lâ ró rĩ drí kpá ngá
íyĩkã rĩ âdãzó ítú lífĩ, ã'dô ró bĕ drĩlã vō zãzó âmĕ-âmĕ ró
hãwũ-hãwũ òzō lãsí kátĩ, gô'dá drĩlã òjílã lôzãzó. ⁹ Ítĩ rĩ,
òjílã ndrĩ vĕ ìyĩ trá ònjĩ lâ drĩ ngá ãmĕ drí sĩ. Drĩ âdízó
tã ònjĩ ìyĩkã rĩ 'bá yĩ âyézó rĩ vō lâ 'á rĩ, gô'dá gólíyĩ lô'dã
Ôvârí gólã â'dó 'bá nĩ mbârãkã bĕ ìzã kôkô rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩlĩ
rĩ rú lâ ì'dĩ. Gô'dá gólíyĩ 'bãã lãnĩ ãmbã gólãkã rú kpá kô.

¹⁰ Nĩngá sĩ rĩ, mālãyĩkã gólã njĩ lâ ró rĩ drí ngá íyĩkã rĩ
dãzó 'bãdrĩ kũmũ kōrōnyã ândrĕ ònjĩ ró rĩ kã drĩ. 'Wãã vō
'bãdrĩ kũmũ gólãkã zĕlé rĩ drí ânízó ndrĩ gúndrĩ-gúndrĩ.
Gô'dá òjílã gólãkã rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ rĩ'á ìyĩ sí-gílĩ ôcí'á ngá
lãzé-lãzé lãnõ rĩ kã 'dĩ drí sĩ. ¹¹ Gô'dá gólíyĩ lô'dã Ôvârí
'bũũ 'álã rĩ tãlã ngá lãzé-lãzé gô'dá lãzé gólíyĩ mã drã
'dũwã ró rĩ 'bá yĩ tãsí. Kpálé rĩ, gólíyĩ âyĕ drĕ zãã tã ònjĩ
ìyĩkã kô.

¹² Gô'dá nĩngá sĩ, mālãyĩkã gólã njĩ-kázíyã lâ ró rĩ drí
kpá ngá íyĩkã rĩ dãzó áyágã ândrĕ lĩmvũ bĕ zĩlĩ Yũfĕrĕtĕ
rĩ 'á. Ítĩ rĩ, lĩmvũ áyágã rĩ 'dĩ kã drí sĕzó ndrĩ tōkórō

gõ'dá l'izó rílí kãgã'dã, tákõ 'dĩ âyê 'dĩ ândrâ-tãndĩ 'î lãtĩ ró kúmú ạngí ạngí rĩ 'bá yĩ drĩ âmbãzõ ặjũ 'bũ 'bá iyíkã rĩ 'bá yĩ bê gólê õjĩ lésĩ ró.

¹³ Gõ'dá nĩngã sĩ, má drĩ lãjõ'bá Sătánã kã zãlô nã 'dó õzõ ẵngbã kãtĩ rĩ 'bá yĩ ndrẽzõ. Ặlô rĩ ẵfô ẵnĩ ẵndrê õnjĩ 'dĩ sĩ-'bálê lâ 'ásĩ, gõ'dá ẵlô rĩ kôrõnyã ẵrĩ-gã-dẽ ró sĩsĩ lãzê lâ drĩ jãlê trá 'dĩ sĩ-'bálê lâ 'ásĩ. Gõ'dá ẵlô rĩ ẵfô tã ẵngũ 'bá gólã ónjógó 'bá ró kĩ 'bã nĩ rĩ, yĩ ẵãtã 'dĩ tã ẵtĩ-ẵtĩ Ặvãrĩ ngã lésĩ rĩ 'dĩ rĩ sĩ-'bálê lâ 'ásĩ. Tã ẵngũ 'bã 'dĩ rĩ'á kôrõnyã ẵrĩ-gã-dẽ rĩ lâ ró gólã ẵfô 'bã trá ẵnyặkũ 'ásĩ rĩ 'dĩ. Gólã 'dĩ ẵjĩlã ẵdó 'bã rĩ'á kôrõnyã sĩsĩ ẵfô 'bã lĩmvũ 'ásĩ rĩ ẵnjĩlĩ rĩ. ¹⁴ Lãjõ'bá Sătánã kã gólĩyĩ nã 'dĩ 'bã yĩ rĩ'á cú ẵyĩ mbãrãkã bê tã tĩ drĩ ẵ'dĩzõ rĩ 'bã yĩ 'ẽzõ. Sătánã ẵjõ gólĩyĩ trá kúmú ndrĩ gólĩyĩ õrĩ gólĩyĩ ẵngó drĩ rĩ 'bã yĩ kã ngãlã gólĩyĩ ê'bélê tũ vồ ẵlô 'á ẵ'dólê ặjũ 'bũlĩ Ặvãrĩ gólã mbãrãkã ndrĩ lĩpĩ ró rĩ bê kặyĩ Ặvãrĩ rĩ gógó drĩ njĩlĩ trá lẵngồ fẽzõ iyĩ ặjũ-'bã-ặzĩ yĩ drĩ rĩ tũ.

¹⁵ Ặlĩ Yếsũ Krĩstõ drĩ rĩ'á ẵtãlã kĩ, “Má ẵ'dồ ẵcã'á ẵgólê kpã ó'dĩ nyĩ ró, õzõ ẵgũ gólã ẵnĩ 'bã ngã ẵgũlĩ rĩ kãtĩ. Ặtĩ rĩ, ẵnĩ lĩfĩ ẵmbã ẵnĩ rũ ítã sồlê gõ'dã ẵ'dólê njãã. Ặtĩ rĩ, Ặvãrĩ ẵ'dồ ẵ'dó'á ẵyĩkồ ró ẵnĩ bê. Gõ'dã ẵnyĩ 'é ẵnĩ kồ, õzõ ẵgồ gólã ẵgũ drĩ ítã lâ ẵgũlĩ gõ'dã rĩ 'bã lặmủlĩ ẵũdũ ró õ'bĩ lẵfãlê rĩ kãtĩ.”

¹⁶ Gõ'dã nĩngã sĩ, lãjõ'bã Sătánã kã gólĩyĩ nã 'dĩ 'bã yĩ drĩ kúmú 'dĩ 'bã yĩ ê'bếzõ ndrĩ ẵjĩlã gólĩyĩkã rĩ 'bã yĩ bê vồ ẵlô 'á. Vồ 'dĩ ẵzĩ rũ lâ Ặrồmặgếdồnồ tĩ Yủdặ yĩ kã rĩ sĩ.

¹⁷ Nĩngã sĩ, mặlặyĩkã gólã nặ-drĩ-lặ-rĩ lâ ró rĩ drĩ ngã iyĩkã rĩ dãzõ lặ'bủlĩ ẵlĩ 'á. Gõ'dã 'wặ Ặvãrĩ drĩ tã ẵtãzõ vặvặvặ ró kĩtĩ iyĩkã kủmũ kã jồ ạngĩ gólãkã lésĩ rĩ drĩ sĩ kĩ, “Tã ẵtĩ vồ trá.” ¹⁸ Nĩngã sĩ, vồ drĩ lặgủzõ nặ-nặ, mồgbãrã drĩ ôsĩzõ ngbẽrê-ngbẽrê, gõ'dã ẵnyặkũ drĩ rũ iyãzõ gbặ-gbặ. Gõ'dã rũ iyặ-yặ lâ rĩ 'dĩ lặvũ trá kồrồ ẵzã

'bá yî drî sî, kó Ôvârí 'bã ãngó bê rî. ¹⁹ Gõ'dá jãrîbã ândrê Bâbílônã 'dî drí lâfá nyîzó zâlô nã. Lâťî rî 'dî 'á rî tã ònjî-ònjî òjílã Bâbílônã kâ rî 'bá yî kâ já Ôvârí drî sî kô. Gólã 'bã gólîyî lâņō mvúlî ĩgã mvá gólâkâ 'álé ģî kâ òzō òdrá gólã gâlãhã rî kâtî rî 'ásî. Gõ'dá jãrîbã gólîyî ndrî ãngó drî 'á rî 'bá yî drí lô'dézó dínyí-dínyí òdrálé. ²⁰ Gõ'dá âkîrî gõ'dá únî yî drí âvîzó ãlô-ãlô ngbá lífî drî 'ásî zãâ gbâdú. ²¹ Gõ'dá nîngá sî, sî ngbãngã-ngbãngã òzō kúnî úngû kâtî rî 'bá yî drí lô'dézó úrú lésî òjílã drî. Sî úngû rî 'dî 'bá yî ãlô-ãlô lâņjî lâ kílô nyâ'dî-rî-drî-lã-ngã-mûdrî. Íťî rî, òjílã lô'dã Ôvârí trá tãlã sî lô'dé 'bá ònjî lâ ró gólîyî drî 'dî tãsî.

17

Tã gólã jãrîbã ąngî zîlí Bâbílônã úlí mănġgō sî, gólã Ôvârí drí îzãlé tã ònjî òjílã 'á lâ rî 'bá yî kâ tãsî rî tãsî

¹⁻² Gõ'dá 'dî vósî, ãlô mālâyíkã gólîyî njî-drî-lã-rî 'dî 'bá yî kâ sãánî bê rî drí ngãzó tã âtálé má drí kî, “Ní ânî, má â'dô îzã kōkō gólã Ôvârí drí 'é'á fĕlã òjílã Bâbílônã kâ rî 'bá yî drí rî â'dã'á ní drí. Bâbílônã rî'á jãrîbã gólã 'dîlí ănyî áyágá gólîyî dũu rî 'bá yî lăgãťî rî 'dî. Gólã rî'á òzō òkó gólã rî 'bá ągô âdólé òdrá sî ăyîlí yî bê ăvĕ íyíkã drí sî rî kâtî, tãlã òjílã gólâkâ 'dî 'bá yî âdô kúmú ąngî ąngî gólîyî òrî ndrî kâ ãngó drî rî 'bá yî trá, â'dô ró bê gólîyî drí rîzó ôvârí ăbãrădăgō ĩnjîlí 'dî.”

³ Gõ'dá nîngá sî rî, mbârâkã Líndrí Tândí Ôvârí kâ kâ drí fîzó má 'á gõ'dá mālâyíkã 'dî drí âmâ trôzó nî'á 'bãlã vō òjílã ăzãkã ăkó rî 'á. Gõ'dá vō rî 'dî 'á tólã rî, má drí òkó ăzã ndrĕzó, gólã rî'á rîlí kōrōnyã ândrê kããkã drî. Íġġ lâ'dã trá Ôvârí rú kōrōnyã rî 'dî rú'bă lâ 'ásî ndrî. Gõ'dá kōrōnyã rî 'dî rî'á cú drî bê njî-drî-lã-rî kpá í'yá bê zâlô mûdrî. ⁴ Òkó rî 'dî sō íťã kããkã lâġî lâ drí â'dólé rōô rî 'dî. Gõ'dá gólã lô'tî yî kpá ngá lâġú 'bá lâġú rî 'bá yî sî. 'Dî rî'á

tómó òmvô kâ ìnjî drí kâ gõ'dá tálálâ bí kâ bê, éêdê dáábõ 'ásí gõ'dá kpá kúní lậgû-lậgû ró rí 'bá yí 'ásí. Gõ'dá gólâ kpá cú rí'á ìgã mvá édéle dáábõ 'ásí rí bê yí drí'á. Gõ'dá ìgã mvá rí 'dĩ rí'á dũũ pí'dĩ-pí'dĩ tã Sătánã kâ rí 'bá yí bê gõ'dá kpá tã ònjî-ònjî gólâ drí rí'á 'èlâ rí 'bá yí bê. ⁵ Gólâ rí àndrà-gặ-sịlị 'á rí àzàkòlâ 'dĩ ìgĩ rú lâ trá úlị mănĩgõ sị kị nĩ rí,

BĂBİLÓNĂ,

JĂRỊBĂ ẶNGỊ ẶNDRÊ ẶGÔ ẶDÓ 'BÁ KĂ NDRỊ
GÕ'DÁ KPÁ TĂ KẶKẶRẶ NDRỊ ẶNYĂ RÓ RỊ 'BÁ
RŨ 'ỀLỀ KÓ KÔ RỊ 'BÁ YÍ KĂ.

⁶ Má ndrê òkó rí 'dĩ kpá trá òdrá ró, tálâ gólâ mvũ òjílâ ífífí Òvâri kâ ró gólâ drí úfúlí trá tálâ tã lẹlẹ gólíyíkâ Yésũ 'á rí tāsí rí yí ảrị lâ yí trá. Gõ'dá má ndrê òkó rí 'dĩ bê tólâ rí, rí'á tã lârô ró má drí, tálâ Òvâri fềê drề lậjô gólâ drí kô.

⁷ Nĩngá sị rí, mălâyíkă 'dĩ drí ngăzô á má ìjílí kị nĩ rí,

Ánị tị ậ'dị tã 'dĩ drí sị ả'dô tāsí yă? Ní ìsũ tã kô! Má ả'dô tã kíríwá òkó rí 'dĩ tāsí rí ngĩ'á ní drí gõ'dá kpá kôrõnyă gólâ drị bê nị-drị-lâ-rị gõ'dá í'yá yí bê mùdrị gólâ drí rịzô rí'á rílí drị lâ 'á 'dĩ bê. ⁸ Sịsị rí, kôrõnyă rí 'dĩ kó rí'á lédrề-lédrề ró. Gõ'dá ngbẫngbẫnô rí, gólâ ả'dó kô lédrề-lédrề ró. Gõ'dá kpálề ỉtí rí, gólâ ả'dô ả'fô'á vólề 'bú ảndrề gólâ ngịlị-ngịlị ậ'dũkũ ảkó 'dĩ 'ásí lédrề-lédrề ró. Òjílâ ndrị ảngó drị 'á, tị lâ yí ả'dô ậ'dị'á, òzô gólíyì ỏtírì kôrõnyă rí 'dĩ ndrềê lédrề-lédrề ró kpá ó'dí rí. Òjílâ rí 'dĩ 'bá yí, ìgĩ gólíyì rú kô búkũ òjílâ gólíyì ả'dó 'bá lédrề-lédrề ró ậ'dũkũ ảkó rí 'bá yí kă 'á. Búkũ rí 'dĩ rí'á búkũ gólâ òjílâ Òvâri kâ rú lâ yí ìgĩzô 'á lâ drề ảkpặkặ'dă sịsị Òvâri 'bảả ảngó kô rí 'dĩ. Gõ'dá kôrõnyă 'dĩ, Òvâri ả'dô fũ'á lâ kpá vólề.

⁹ 'Dỗvô tã nô ỏfi drề ảnị drị. Drị gólíyì nị-drị-lâ-rị 'dĩ 'bá yí ả'dâ únị nị-drị-lâ-rị òkó 'dĩ drí rịzô rílí drị lâ

rî 'bá yî î'dî. ¹⁰ Drĩ gólĩyî njî-drĩ-lâ-rĩ 'dî 'bá yî â'dâ kpá kúmú ǎngí gólĩyî njî-drĩ-lâ-rĩ rî 'bá yî î'dî. Gõ'dá kúmú kúmú njî gólĩyî njî-drĩ-lâ-rĩ 'dî 'bá yî 'ásî rî 'bá yî kâ ndě rû trá, gõ'dá ǎlô rî íyíkâ drě zãâ kúmú ró, gõ'dá ǎlô rî ǎcá íyíkâ drě kô. Õzô gólâ ǎlô 'dĩ ǎácâ trá rî, gólâ â'dô rĩ'á kúmú ró cé fínyáwá ítí. ¹¹ Kõrõnyã gólâ â'dó 'bá trá sísí lédrě-lédrě ró gõ'dá nõô rî â'dó 'bá lédrě-lédrě ǎkó 'dĩ î'dî kúmú njî-drĩ-lâ-nâ lâ ró rî î'dî, gbô lé rî, gólâ rĩ'á ǎlô gólĩyî njî-drĩ-lâ-rĩ sísí rî 'bá yî lǎfálé sî ǎgô 'bá kpá ó'dí rî î'dî, gõ'dá Ôvârí â'dô kpá gólâ rî fũ'á 'wãã.

¹² Í'yá gólĩyî mũdrĩ ní drí kpá ndrělé trá 'dĩ 'bá yî â'dâ tã kúmú gólĩyî mũdrĩ gólĩyî kúmú ìtô 'bá drě kô. Gõ'dá rî, Ôvârí â'dô drĩ-ǎcê fě'á gólĩyî drí kúmú 'ézó ǎlô-ǎlô kõrõnyã 'dĩ bê cé kâ'yî fínyáwá sî rî î'dî. ¹³ Látî tã ìsũ-ìsũ kúmú gólĩyî mũdrĩ 'dĩ 'bá yî kâ rî kâ ndrĩ rĩ'á ǎlô, gõ'dá gólĩyî â'dô mbârākã gõ'dá drĩ-ǎcê bê fě'á kõrõnyã 'dĩ drí. ¹⁴ Gõ'dá gólĩyî â'dô ǎjú 'bũ'á Kǎbĩlĩkĩ drĩ títî Ôvârí kâ bê. Gõ'dá lé rî, gólĩyî ìcá kô tã trólé Kǎbĩlĩkĩ 'dĩ drígá sî. Gólâ â'dô tã trõ'á nĩ gólĩyî drígá sî, tãlâ gólâ rĩ'á Kúmú 'î kúmú ǎzĩ drĩlĩ ndrĩ, kúmú gólâkâ rî rĩ'á gǎrǎ. Gõ'dá òjílã gólâkâ drílã njílĩ rî 'bá yî gõ'dá kpá tã lè 'bá ìyî gólâ 'á pĩpĩsílĩ ǎlô sî 'dĩ â'dô ìyî kpá tã trõ'á Kǎbĩlĩkĩ Ôvârí kâ 'dĩ bê.

¹⁵ Áyágá dũũ ní drí ndrělé trá 'dĩ 'bá yî rĩ'á vò gólâ ǎgô âdó 'bá ǎndrě 'dĩ drí rĩzó rilí rî î'dî. Gõ'dá áyágá rî 'dĩ 'bá yî rî rĩ'á ò'bí gólĩyî òrĩ ndrĩ 'ásî, gõ'dá vò tĩ ǎlô-ǎlô ǎngó drĩ sî ǎgô âdó 'bá 'dĩ drí rĩzó kúmú ró drĩ lâ rî 'bá yî â'dálé î'dî. ¹⁶ Gõ'dá kõrõnyã kãâkâ í'yá lâ mũdrĩ 'dĩ 'bá yî bê â'dô ìyî gǎ'á dó òkó 'dĩ lôvó lâ 'bálé, gõ'dá gólĩyî â'dô 'dě'á òkó 'dĩ drĩ gõ'dá áyézó lâ ùndú ró. Gólĩyî â'dô gólâ rî ǎ'wá nyã'á ngbá volé gõ'dá gólâ rî zãzó lǎsĩ sî dǎmú-dǎmú. ¹⁷ Gõ'dá ítí rî, Ôvârí 'bã kúmú ǎngí mũdrĩ

'dĩ 'bá yî nĩ drĩ 'bělé tã įsũ ãlô sĩ òkó 'dĩ fũzò volé, òzò yí drí lělé rĩ kátí. Rĩ'á Ôvârí rĩ'dĩ gólâ kúmú 'dĩ 'bá yî 'bã 'bá mbârâkã gõ'dá drĩ-âcê bê fělé kōrōnyã kãâkã 'dĩ drí, ã'dô ró bê kúmú 'dĩ 'bá yî drí îcázó tã Ôvârí drí 'bãlé trá sįsí rĩ 'ělé.

¹⁸ Nĩ ndrê drě, òkó gólâ ní drí ndrělé 'dĩ â'dâ įřĩbã ândrê gólâ â'dó 'bá kúmú ndrĩ ãngó drĩ 'á rĩ 'bá yî drĩlĩ kúmú ró rĩ rĩ'dĩ.

18

Tã Ôvârí drí âtalé Yōwánĩ drí kĩ 'bá nĩ, yí â'dô įřĩbã zįlĩ Bãbílónã rĩ ûfú'á rĩ

¹ Gõ'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drí mālâyíkã âzâ ndrězó ânĩ'á 'bũú lésĩ, ãngó drĩ 'á nōngá gólâ cú rĩ'á mbârâkã bê gãřã. Vō į'ĩ ânĩ trá gólâ ngá lésĩ vō îwálé vō tį ãngó drĩ 'á rĩ 'bá yî 'ásĩ cé tįtį. ² Įtĩ rĩ, gólâ drí ngázó trělé ûrũ mbârâkã sĩ rōô kĩ nĩ rĩ,

Įřĩbã ąngĩ Bãbílónã 'dĩ áâ'dô ûfú'á lâ trá, gõ'dá âyézó lâ ándró ró. Gõ'dá â'dô rũ jã'á cé vō gólâ lĩndrĩ ònjĩ gõ'dá lãjó'bã ndrĩ Sătánã kã rĩ 'bá yî drí rĩzó rĩlĩ 'á lâ rĩ ró. Lōgónō, bívō, lãbãgũ gõ'dá kōrōnyã gólįyĩ òjĩlã mvá drí lōvó lâ yî 'bãlé kō'dává rĩ 'bá yî trá rĩ'á įyĩ rũ ê'bé'á tólã. ³ Áâ'dô gólâ rĩ ûfú'á trá, tãlã gólâ âdô òjĩlã òrĩ tį kã ndrĩ ãngó drĩ kã ró rĩ 'bá yî, ngã įyĩ trá 'dó rĩ'á tã âzâ-âzã kpōnyã òkó kpã kã rĩ 'ělé gólâ bê. Gólįyĩ rĩ įyĩ trá òdrá gólâkã mvũlĩ gõ'dá kúmú ąngĩ ąngĩ ãngó drĩ 'á rĩ 'bá yî ndrĩ 'dó rĩ įyĩ nĩlĩ gólâ drí 'bã 'álã rĩ'á ąyįlĩ gólâ bê. Ngá lâzĩ 'bã ãngó drĩ kã rĩ 'bá yî â'dô įyĩ trá ngá-tį bê dũũ, tãlã òjĩlã įřĩbã 'dĩ kã rĩ 'bá yî lě įyĩ tã ngá kã rōô įyĩ ífífĩ drí òzò òkó gólâ ávě 'bã ró rĩ kátí.

⁴ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí âzákôlã 'dĩ gbórókô lâ ârízó 'bũú lésĩ kĩ nĩ rĩ, Ôvârí kĩ,

Ānī ōjīlā á mákâ ró rī 'bá yī, nī ngā ūrū, nī âyē ró jārībā 'dī, tālā nī â'dô ró bê cú ítí ngá āzākā ākō 'élé tā 'ē'ē ányā sū 'bá kô gólâkâ rī'á 'ēlā 'dī bê. Ōzō nī āâyē gólâ kô'dáwá rī, nī â'dô lânō nā'á ânī drīī kpākā ālô gólâ bê. ⁵ 'Dōvó nī ndrē drē, tā ōnjí gólâkâ rī 'bá yī ndrī já Ôvârí drīī sī kô, tālā tā ōnjí rī 'dī 'bá yī trá rī'á iyī âdrō-âdrō lá yī ró, ōzō ngá âdrō-âdrō ángí kâtí ítōlê kó ñnyákú drīī sī cālê búúú ūrú 'álá. ⁶ 'Dōvó ítí rī, tā ōnjí gólâkâ 'élé trá rī 'bá yī āāgō ākpā gólâ drīī. 'Dōvó gólâ ūúsú ró lânō gólâ â'dó 'bá ândâlâ rī gārā lânō gólâ drī 'élé trá āzī-āzī drī rī 'bá yī drīī sī. Gólâ lōrô ôdrá ōnjí gālāhā āzī-āzī drī mvülí, 'dōvó ítí rī, gólâ ūmvū ôdrá â'dó 'bá ōnjí lâ ró ândâlâ rī rī. ⁷ Gólâ fê ngá-tī tândí tândí dūū āmbá trá ndrī 'dó iyī nyāányâ drī. Gō'dá ngbāngbânō rī, 'dōvó gólâ ūnī drē ĩzā kōkō ngá ākō kâ bê 'dī vō lâ 'á. Tālā gólâ rī'á áru-áruwá 'bá 'í rōô, gō'dá tā ĩsū-ĩsū bê iyī nyāányâ drī kī, “Má rī'á ōzō kúmú ángí kâtí, má â'dó kô ōzō áyízí kâtí ĩzā ró, lânō úsú má kô gō'dá ámâ 'bālê ĩzā ró.” ⁸ Gō'dá tālā tā ĩsū gólâkâ trá ítí ró rī drī sī rī, lânō ândrē â'dô 'dē'á gólâ drīī. Ngá lāzé â'dô gólâ rī 'ē'á kâyī ālô sī, gólâ â'dô 'bā'á tā ĩsū ró. Lōfó â'dô gólâ rī 'ē'á gō'dá lāsí â'dô kpá gólâ rī zā'á. Ôvârí Kúmú á mákâ rī rī'á cú mbârākā bê. Ítí rī, rī'á gólâ ĩ'dí â'dó 'bá tā gólâkâ kílí rī.

⁹ Gō'dá kúmú ángí ángí gólīyī ndrī ōrī 'ásī sísí áyí 'bá trá gólâ bê rī 'bá yī, gō'dá kpá áyikō 'ē 'bá trá gólâ bê rī 'bá yī, ōzō ōndrē iyī ôcīkâ trá ngá'á lāsí gólâ rī 'bá jārībā 'dī zālê rī kâ rī, gólīyī â'dô ĩzā ngō'á. ¹⁰ Ítí rī, ūrī â'dô gólīyī 'ē'á, tālā gólīyī ndrē lânō trá rī'á 'dē'á ōjīlā 'dī 'bá yī drīī, 'dī gólīyī â'dô âdré'á gā jējē ró gō'dá rī'á tā âtálê kī,

“Wúúwú, Bābílónā! ĩzā kōkō, ĩzā kōkō! Jārībā mbârākā ākī,

lânõ ânîkâ rî â'dê trá gbõ 'wãâ ró, úúfú nî trá cé یتú-پا
 آلó سى.”

¹¹ Ngá lâzî 'bá ãngó drî rî 'bá yî â'dô iyî kpá izã ngõ'á
 tãlã jãrîbã 'dî tãsí, tãlã õjílã â'dô 'bã'á yû'dãwã ngá
 gólîyîkâ gílî. ¹²⁻¹³ 'Dĩ rî'á ngá â'dó 'bá õzõ nõõ yí kâtí rî
 'bá yî, dáãbõ, kúnî lâgú 'bá rî 'bá yî, ítá lâgî lâ yî drí 'bãlé
 rõõ lâ rõõ ró rî 'bá yî, fê tãndí rîzõ ngá ùrûkâ 'bá yî êdéle
 rî 'bá yî, ïnjígó sí yî, ngá sũsũ êdéle âdî 'ásí, gõ'dá kúnî
 mvêemvê ró rî 'bá yí bê rî, gírîfã yî, dô gólîyî ãjî bê rî 'bá
 yî gãfálã gõ'dá ãlókõ gólîyî â'dó 'bá õzõ múrã kâtí rî 'bá
 yî, gõ'dá dô gólîyî rî 'bá kólé cú ãjî bê tũrũ-tũrũ rî 'bá yî,
 õdrá, dô tãndí rî 'bá yî, ítí, kãbîlîkî yî õsání ãrãbîyã gólã
 õsání drí rî'á sêlã rî, gõ'dá õjílã gólîyî rãgî ró rî 'bá yí bê
 rî'á gílã iyî õzõ kôrõnyã 'bã kã yí kâtí rî 'bá yî i'dî.

¹⁴ Gõ'dá ngá lâzî 'bá 'dî 'bá yî â'dô iyî tã âtã'á kî,
 “Wúúwú, Bãbílõnã, ngá-tî ndrî ãmã drí lîfî 'bãzó vó lâ yí
 rú 'á rî 'bá yî ãvî iyî trá ndrî.

Ngá-tî ãmákã düü rî 'bá yî dî trá lîmvû bê ngbã, gõ'dá mã
 ãcã kô úsulã ó'dí.”

¹⁵ Gõ'dá ngá lâzî 'bá 'dî 'bá yî, ùrî â'dô gã'á gólîyî rú tãlã
 lânõ jãrîbã 'dî kã sí, gólîyî â'dô âdré'á gîã jêjê ró, ¹⁶ gõ'dá
 â'dô iyî tã âtã'á kî,

“Wúúwú, Bãbílõnã! Ìzã kòkò, ìzã kòkò!

Ãyê ìzã jãrîbã ândrê 'dî kã gã trá ãmã lîfî. Sísí nã rî, gólã
 rî'á õzõ òkó gólã ítã lâgû-lãgû sã 'bá i'dî rî kâtí,
 gólã lô'í iyî nyãanyã trá ngá dáãbõ gõ'dá kúnî mvã
 lâgû-lãgû ró rî 'bá yî sí.

¹⁷ Ngbãângbãno rî, nyî ró, ngá-tî düü gólãkã 'dî 'bá yî drã
 trá ndrî.”

Kólóngbõ ândrê ândrê lîpî yî gõ'dá gólîyî ndrî rî 'bá lôsí
 'êlé lîmvû 'á rî 'bá yí bê, â'dô iyî kpá âdré'á gîã jêjê ró.

¹⁸ Gõ'dá gólîyî ndrê bê õcîkã âfõ'á lãsí gólã rî 'bá jãrîbã
 'dî zãlé rî kã rî, gólîyî drí ôtrézó ùrû kî,

“Ălôwálâ kó îtô vō 'ásĩ rĩ, jãrĩbã ãzâ kó yù'dáwá gãrã
gólâ nõô rĩ drĩ sĩ.”

¹⁹ Ĩtĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngázó ófó ômvólé lôdälé ĩyĩ drĩ sĩ lúlũ
bê kĩ,

“Wúúwú! Bãbílónã! Ĩzã kőkõ, ĩzã kőkõ!

Jãrĩbã ândrê 'dĩ ĩzã lâ gâ trá ãmâ lĩfĩ.

Ăkú ró rĩ, ãmâ ôjĩlã ndrĩ kólóngbõ kâ rĩ 'bá yĩ â'dô ĩyĩ trá
ngá-tĩ bê düũ tãlã jãrĩbã 'dĩ tãsĩ,

gõ'dá nyĩ ró, gõ'dá âcâ trá ã'dĩ-drĩ ãgângbêlẽ ró.

²⁰ Ôjĩlã ndrĩ 'bũũ kâ rĩ 'bá yĩ, 'dövó nĩ â'dô ãyĩkõ ró, tãlã
úúfũ Bãbílónã trá. Ąnĩ tã ângũ 'bá Ôvãrí kâ rĩ 'bá
yĩ,

gõ'dá lãjõ'bá Ôvãrí kâ rĩ 'bá yĩ bê gõ'dá kpá gólĩyĩ ôjĩlã

Ôvãrí rĩ nyãányã kâ rĩ 'bá yĩ bê, nĩ â'dô ãyĩkõ ró,

tãlã Ôvãrí fẽ lâŋõ trá drĩlã, tãlã gólã úfũ ãnĩ trá.”

²¹ Gõ'dá nĩngá sĩ, mãlãyĩkã ãzákõlã mbãrãkã ãkĩ bê rĩ drĩ
ânĩzõ kúnĩ cú ôzõ gólã ngá 'ĩzõ rĩ kãtĩ rĩ trözõ vũlĩ lĩmvũ
ândrê 'á, gõ'dá tã âtázó kĩ,

“Mĩ ndrê, jãrĩbã ândrê Bãbílónã kâ 'dĩ ââ'dô vũ'á lâ vũdrĩ
ĩtĩ,

gõ'dá â'dô âvĩ'á vólé.

²² Gõ'dá tólã rĩ, ócã gõ'dá ngá kũ'dĩ kãtĩ rĩ 'bá yĩ kô.

Ngãtã ngá gólĩyĩ rĩ'á vólã vövõ rĩ 'bá yĩ óvó kpá kô, lôngó
ngõngõ kpá yũ.

Gõ'dá jãrĩbã rĩ 'dĩ 'á tólã rĩ, ôjĩlã ãzãkã yù'dáwá â'dólé
ngá tãndĩ ró rĩ 'bá yĩ êdélé gĩlĩ gõ'dá kpá 'ã'ĩ-ãrã
'ĩlĩ.

²³ Ôjĩlã yù'dáwá lãmbã 'ĩlĩ tólã. Gõ'dá ãyĩkõ âfũ lãgĩ kâ rĩ
ĩcã kô â'dólé tólã kpá ó'dĩ.

Ngá lãzĩ 'bá gólĩyĩ Bãbílónã kâ rĩ 'bá yĩ â'dô ĩyĩ kpá trá ôjĩlã
ãngĩ ãngĩ ró võ ndrĩ ãngó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

Ăãdô õrĩ ãngó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ ôjõ gólãkã rĩ sĩ.

²⁴ Gõ'dá Ôvârí fẽ lâņõ trá Bãbílônã drí, tãlã gólã úfũ tã
 âņgũ 'bá gólĩyĩ Ôvârí kã rĩ 'bá yĩ trá,
 gõ'dá kpá õjílã Ôvârí rĩ nyãányã kã rĩ 'bá yĩ bê âņgó
 drĩ sĩ ndrĩ.”

19

Tã õjílã Ôvârí kã rĩ 'bá yĩ drĩ lôngó ngõzó gólã rĩ lûyízó,

tãlã gólã fẽ lâņõ trá õjílã Bãbílônã kã rĩ drĩ rĩ
¹⁻² 'Dĩ vósĩ rĩ, má drĩ õjílã ârízó dũũ 'bũũ 'álã lôngó
 ngõ'á iyĩ kĩ nĩ rĩ,

“Ôvârí, mã lûyĩ nĩ. Nĩ rĩ'á ãmã pã 'bá trá rĩ ì'dĩ.
 Nĩ kpá cé ì'dĩ mbârãkã lípĩ 'ĩ, gõ'dá nĩ kpá cé ì'dĩ õjílã drĩ
 ãnjĩlí rĩ,
 tãlã kãyĩ vósĩ cé ní rĩ íyĩkã zãã rĩ'á tã pãtĩjĩ ró rĩ âtálé
 ì'dĩ.

Nĩ fẽ lâņõ gólã ícã 'bá té gá rĩ trá â'dô-â'dô áníkã rĩ vó ró.
 Nĩ fẽ lâņõ trá õjílã jãrĩbã ąņgĩ 'dĩ kã rĩ 'dĩ drĩ,
 Bãbílônã gólã õjílã âņgó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ ãzã 'bã ãnyĩ tãsĩ rĩ,
 â'dô ró bê gólĩyĩ drĩ rĩzó ôvârí ãbãrãdãgõ ãnjĩlí rĩ.

Ítĩ rĩ, Ôvârí, ní fẽ lâņõ ícã 'bã ícã gólã bê rĩ trá drĩlã,
 tãlã gólã úfũ ngã 'ẽ 'bã áníkã rĩ trá.”

³ Gõ'dá nĩngã sĩ, õjílã 'dĩ 'bã yĩ drĩ kpá lôngó â'bézó ó'dĩ
 kĩ,

“'Dõvó mã lûyĩ nĩ Ôvârí Kúmú ãmãkã, tãlã ní ãzã jãrĩbã
 ąņgĩ Bãbílônã 'dĩ trá lâņõ gólã tã lâ drĩ ícálé vĩlí
 õjílã drĩ sĩ kô rĩ sĩ.”

⁴ Gõ'dá 'dĩ vósĩ rĩ, sĩsĩ-lésĩ ró nyã'đĩ-trá-drĩ-lã-ngã-sũ
 rĩ 'bã yĩ, gõ'dá ngã lédrẽ-lédrẽ gólĩyĩ sũ rĩ 'bã yĩ bê drĩ iyĩ
 'ã'ĩ tĩzó vũdrĩ Ôvârí ândrá rĩ'á kítĩ íyĩkã kũmũ kã rĩ drĩ.
 Gõ'dá gólĩyĩ drĩ tã âtázó kpãkã ãlô kĩ, “Ãwô-'dĩ, 'dõvó mã
 lûyĩ nĩ Ôvârí.”

⁵ Nĩngá sī, ǒjílã āzâ kíṭī kũmũ kâ Ôvârí kâ ngá lésī rī drī ngāzó tã átálé kí,

“Ānī ndrī gólīyī ngá 'ě 'bá ró Ôvârí kâ ró rī 'bá yī, gólīyī gólâ rī ñnjī 'bá ró rī 'bá yī,

'dôvó nī lúyī Ôvârí, ānī ndrī ākí ākó, nī lúyī Ôvârí āmákâ.”

⁶ Gõ'dá nĩngá sī, má drī ǒjílã ǒ'bí ǎyī ârízó rũũ rũũ rũũ ókĩzō ñmvũ rī 'bá lâsólé òlé drīṣī rī kâtí, gõ'dá kpá mǒgbará drī rīrī lônдрólé úfũ-úfũ bê rī kâtí. Gólīyī âtã tã trá kí,

“Mã lúyī Ôvârí. Gólâ rī'á Kúmú 'í ǎngó drīlī ndrī.

Gólâ rī'á Ôvârí āmákâ. Gólâ rī'dī rī'á gólâ mbârâkã ndrī lípī ró.

⁷ 'Dôvó íṭí rī, mã â'dô kpākã ǎlô ǎyíkô ró,

gõ'dá mã ñnjī ró gólâ kpá,

tãlã kâyī ǎndrô nô rī'á kâyī gólâ Kǎbīlīkī Ôvârí kâ drī 'ézó òkó ó'dí íyíkã âtrólé rī 'í'dī.

Õkó ó'dí* rī 'dī êdê íyī nyānyâ trá njãã gólâ rī trôzô ágó ró.

⁸ Íṭí rī, Ôvârí fě ítã gólâ ó'dí ró mvěêmvê lâgũ-lâgũ ró kpírí-kpírí rī trá òkó rī 'dī drī sölé.”

(Ítã ó'dí rī 'dī â'dâ tã 'ě'ě tãndí gólīyī ǒjílã Ôvârí kâ drī 'ě'á 'ělâ rī 'í'dī.)

⁹ Gõ'dá nĩngá sī, gólâ drī tã átázó má drī tã āzâ ñgílí. Tã rī 'dī rī'dī rī'á nǒtí. “Ā'dô 'bã'á tãndí ró â'dózó ǒjílã gólīyī Ôvârí drī tã ícárázó trá gólīyī drī ânīzó âfũ lâgī Kǎbīlīkī kâ 'dī 'á rī 'bá yī lâfálé.” Gõ'dá gólâ âtã kpá má drī kí nī rī, úlí rī 'dī 'bá yī â'dô trá úlí pǎṭṭí 'í Ôvârí ngá lésí.

¹⁰ Nĩngá sī, má drī 'á'í tīzó mǎlâyíkã rī 'dī ǎndrá, â'dô ró bê tíkó gólâ rī ñnjízó rī, gõ'dá gólâ kí má drī rī, “Ní 'ê tã íṭí lâ 'dī ró 'dī kô. Mã rī'á cé ngá 'ě 'bá Ôvârí kâ rī'dī, kpá òzô

* 19:7 19.7 Õkó ó'dí tã ífí lâ kí, ǒjílã Ôvârí kâ, gõ'dá Kǎbīlīkī 'dī íyíkã Yésũ rī'dī.

ãní drí â'dórẽ ãní âdrúpĩ krístõ 'bá ró gólĩyî ndrĩ tã lẽ 'bá trá tã gólá Yésũ drí â'dalé trá gólĩyî drí rĩ 'á rĩ 'bá yí bê rĩ tí. Rĩ'á Ôvârĩ ì'dĩ gólâ ní drí ìcalé ìnjĩlâ. Âmâ ndrĩ 'dó rĩ'á lâjõ'bá Ôvârĩ kâ ì'dĩ kpākã ãlô tã ângũ 'bá yí bê, tãlâ gólĩyî lẽ tã trá tã Ôvârĩ kâ 'á bũũ òdrã gólĩyĩkã tú, òzõ Yésũ drí 'elé rĩ tí.”

Tã Yésũ drí òjĩlã ãngó 'á gólĩyî rĩ 'bá tã Ôvârĩ kâ gãlé 'dó

rĩ 'bá yí ûfúzó rĩ

¹¹ Gõ'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drí ngá ndrẽzó bũũ 'bũ 'álâ, gõ'dá má drí Yésũ rĩ ndrẽzó rã'á òsãní mvêêmvê drĩ. Gólâ rĩ rú rĩ'á “ ‘Ôjĩlã íffíí’ ’ gõ'dá kpá “ ‘Pãtĩ’ ”. Gólâ rĩ tã ndrĩ kíĩ mbĩ gõ'dá kpá lâjõ mbĩ rĩ fẽlẽ ì'dĩ. ¹² Gólâ rĩ lífĩ rĩ'á òzõ lâsĩ kãtĩ. Gõ'dá gólâ kpá rĩ'á ápã kúmú ąngĩ ąngĩ kã yí bê dũũ yí drĩ. Gólâ cú rĩ'á rú âzã bê gólâ ìgĩlĩ trá gólâ rú rĩ. Tã ífĩ rú 'dĩ kã fĩ òjĩlã âzãkã drĩ kô gbõ cé gólâ rĩ nyãanya ì'dĩ elê. ¹³ Gõ'dá gólâ sô ítá gólâ â'dó 'bá 'dó ãrĩ ró rĩ ì'dĩ. Úzĩ kpá gólâ rĩ rú, “ ‘Úlĩ Ôvârĩ kã’ ”. ¹⁴ Ạjú 'bũ 'bá gólĩyî ndrĩ 'bũ 'álâ rĩ 'bá yí 'dê ìyĩ trá 'dó gólâ vósĩ. Gõ'dá ặjú 'bũ 'bá yí sô ìyĩ ítá lậgũ 'bá lậgũ ngbángbã rĩ 'bá yí ì'dĩ. Gólĩyî ndrĩ kpá 'dó òsãní mvêêmvê drĩ sĩ. ¹⁵ Lígũ mbêlêssõ cĩ ãkĩ drĩ âfõzó gólâ rĩ sĩ-'balé 'ásĩ tibê gólâ drĩ 'ezó tã trólé ì'dĩ sĩ lâ òjĩlã òrĩ gólĩyî ndrĩ ãngó drĩ kã rĩ 'bá ìyĩ Ôvârĩ rĩ ârĩlĩ kô rĩ 'bá yí drĩgã sĩ. Gólâ â'dô rĩ'á gólĩyî drĩ pĩdrĩgũ lậnjĩ-lậnjĩ kũmũ kã âdĩ 'ásĩ rĩ sĩ. Gólâ â'dô kpá ặwặlặkặ Ôvârĩ kã rĩ â'dá'á gólĩyî drĩ tã ònjĩ òjĩlã kã tã sĩ. Ôvârĩ gólâ mbârākã ndrĩ lípĩ ró rĩ â'dô òjĩlã 'bã'á lâjõ úsúlĩ òzõ fê lõ'wã ìpĩlĩ mōrá 'á zãlé òdrã ró rĩ kãtĩ. ¹⁶ Ítá gólâkã rú gólâ rĩ pặặ'á bú drĩ 'á rĩ, Ôvârĩ ìgĩ tã trá nõtĩ,

KÚMÚ, KÚMÚ NDRĨ DRĨLĨ GÓLÂ KŪMŪ LÂ DRĨ Â'DÓLÊ
NGÁ CÉ TỈTỈ DRỈỈ SĨ ẮKỈ ẮKÓ RỈ.

¹⁷⁻¹⁸ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí kpá mālāyíkā āzâ ndrẽzó rĩ'á âdré'á mbĩtũ bē. Gólâ drí trẽzó lõgónõ yĩ âzĩlĩ ndrĩ ārĩwá gólĩyĩ kpá rĩ 'bá lõngálé 'bũũ ágálé lõgónõ kâtĩ rĩ 'bá yĩ bē. Nĩngá sĩ rĩ, gólâ drí tã âtázó ārĩwá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, “Dõvó nĩ ânĩ rũ ê'bélé ävõ gólĩyĩ Ôvârí drĩ 'ě'á ûfúlâ rĩ 'bá yĩ lõnyálé. Nĩ ânĩ kúmú yĩ ä'wá gõ'dá äjũ 'bũ 'bá yĩ bē gõ'dá kpá gólĩyĩ sĩsĩ-lésĩ rĩ 'bá yĩ bē ä'wá lâ yĩ lõnyálé gõ'dá kpá õsání yĩ õjĩlâ lõmbã 'bá drĩ lâ rĩ yĩ bē gõ'dá kpá õjĩlâ lâràkõ ndrĩ rĩ 'bá yĩ ä'wá lâ yĩ lõnyálé vólé.”

¹⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí kõrõnyã ândrê kããkã 'dĩ ndrẽzó kúmú ąngĩ ąngĩ gólĩyĩ õrĩ ndrĩ ąngó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ kã bē gõ'dá äjũ 'bũ 'bá gólĩyĩkã rĩ 'bá yĩ bē. Éê'bē gólĩyĩ trá kpãkã võ äłõ 'á äjũ 'bũlĩ õjĩlã gólâ rĩ 'bá õsání mvêêmvê drĩ rĩ bē gõ'dá kpá äjũ 'bũ 'bá gólâkã rĩ 'bá yĩ bē. ²⁰ Gõ'dá ódrĩ kõrõnyã ũrĩ-gã-dě ró rĩ 'dĩ rũzó tã ąngũ 'bá gólâkã rĩ 'bá õjĩlâ lâmbé kõrõnyã 'dĩ kã bē rĩ âdólé tã lâràkõ 'ě'ě sĩ, rĩ'á kõrõnyã 'dĩ lĩndrĩ lâ ĩnjĩlĩ rĩ bē. Úvũ kõrõnyã 'dĩ tã ąngũ 'bá gólâkã rĩ 'bá õnjõ âdólé 'dĩ bē kpãřãtĩ lédrẽ-lédrẽ ró lõmvũ ândrê gólâ rĩ 'bá kólé lãsĩ bãrũtĩ kã sĩ rĩ 'á. ²¹ Lé ĩtĩ rĩ, úũfũ äjũ 'bũ 'bá ąmbúkũ gólĩyĩkã rĩ 'bá yĩ lõgũ mbêlêšõ cĩ äkĩ gólâ äfõ 'bá õjĩlâ gólâ rĩ 'bá õsání drĩ rĩ sĩ-'bálé lâ 'ásĩ rĩ sĩ. Gõ'dá ĩtĩ rĩ, ārĩwá 'dĩ 'bá yĩ drĩ ąsĩzó gólĩyĩ ä'wá lõnyálé té bũũũ 'á lâ ĩyĩ drĩ äcázó dũũdũ.

20

Tã Ôvârí drĩ Sātánã rĩ õmbézó ndrô kútũ-äłõ sĩ rĩ

¹ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí mālāyíkã āzâ ndrẽzó ânĩ'á 'bũũ lésĩ ąngó drĩ 'á nõngá. Gólâ cú rĩ'á mǎfõtãä ątĩ 'bũ ädũkũ äkõ dĩ ngĩlĩ-ngĩlĩ rĩ kã bē yĩ drĩgã, gõ'dá kpá nyãrĩ ąngĩ tãmbãrã kãgã'dã rĩ bē. ² ĩtĩ rĩ, gólâ drĩ ĩnĩ ândrê õnjĩ tẽtẽ 'dĩ rũzó, 'dĩ rĩ'á ĩnĩ gólâ rĩ 'bá trá ndrô dũũ sĩ, gólâ rĩ'á zĩlã Sātánã kúmú lĩndrĩ õnjĩ rĩ 'bá yĩ drĩlĩ rĩ 'dĩ.

Gõ'dá máłāyíkā 'dī òmbê gólâ trá nyārī ǎngí kǎgā'dā 'dī sī.
³ Gõ'dá máłāyíkā 'dī drí ññī rī 'dī trózó vǔlǐ kǎǎlǔ 'bú gólâ
 dī ngǐlǐ-ngǐlǐ ǎdūkū ǎkó 'dī 'á, gõ'dá máłāyíkā rī 'dī drí 'bú
 rī 'dī ǎtǐ lâ â'bázó gõ'dá ìcízó lâ ngǎǎ, tǎlâ Sātánā òzó kò
 kpá ngǎâ ǎfòlé ìvī rī'á òjílā ǎdólé ǎngó drī 'á, té bǔúú ndrò
 kútū-ǎlò òndě rú trá rī'í'dí. Ndrò kútū-ǎlò 'dī vósí rī, ǎâ' dò
 ññī rī 'dī ññí'á kǎyǐ fínyáwá sī.

⁴ Gõ'dá má drí kpá òjílā ǎzâ 'bá yī ndrèzó rī'á ìyī kǐtǐ
 kǔmū kâ rī 'bá yī drī sī. Òjílā rī 'dī 'bá yī ó'è gólíyī trá
 lǐdrílí ó'dí lédrě-lédrě ró. Òvârí fě drí-ǎcê trá òjílā rī 'dī
 'bá yī drí rízó tǎ kílí. Gólíyī kpá rī'á òjílā gólíyī úfúlǐ trá,
 tǎlâ gólíyī ǎtâ tǎ trá trǎtrǎ ò'bí 'á kī, Yésū ì'dí rī'á kúmú
 ìyíkâ ì'dí, gõ'dá tǎlâ gólíyī ǎtâ kpá úlǐ Òvârí kâ rī 'bá yī trá
 òjílā drí rī tǎsī rī 'bá yī'í'dí. Òjílā rī 'dī 'bá yī ññí'í yī kòrònyā
 ǎndrê ònjí tětě 'dī kò, ngátá gólíyī gǎ kpá trá lǐdrí lâ
 ññí'í, ngátá lǎmbé lâ 'bǎlé ìyī ǎndrá-gǎ-sǐlǐ 'á ngátá drí 'á.
 Gõ'dá gólíyī ǎ'dò rī'á kpákâ ǎlò Yésū yí bē kúmú ró ìyī ndrò
 kútū-ǎlò sī. ⁵⁻⁶ Gõ'dá tǎ rī nò rī'á tǎ drí-káká lǐdrí-lǐdrí kâ
 rī'í'dí. Òjílā gólíyī 'è'á lǐdrílâ ìyī òdrǎ 'ásí sǐsǐ rī 'bá yī, rī'á
 òjílā ngǐngǐ lâ Òvârí kâ rī 'bá yī'í'dí. ǎyíkò bē! ǎyíkò bē!
 Gólíyī ǎ'dò ǎ'dó'á ǎyíkò ró. Ícá kò gólíyī drí òdrázó ó'dí
 gólíyī lò'bê-lò'bê sī ìmǔvú ǎndrê gólâ rī 'bá kòlé lǎsǐ ró rī
 'á. Ítí rī, gólíyī ǎ'dò lòsī 'è'á Òvârí yī drí Yésū Krístò bē
 gólíyī sǐsǐ-lésí rī 'bá yī ró. Gõ'dá gólíyī ǎ'dò ǎ'dó'á kúmú
 ró ìyī Krístò bē ndrò kútū-ǎlò sī. Ndrò kútū-ǎlò 'dī vósí rī,
 òjílā ǎmbúkū gólíyī òdrǎ 'bá trá rī 'bá yī ǎ'dò ìyī kpá lǐdrí'á
 òdrǎ 'ásí, ǎ'dò ró tǎ gólíyíkâ kízó bē.

*Tã Òvârí drí Sātánā rī vúzó ìmǔvú ǎndrê lǎsǐ bǎrútǐ kâ ró
 rī 'á rī*

⁷ Gõ'dá ǎbī-ǎbī ǎmákâ 'á rī, má ndrê tǎ trá nòtí. Ndrò
 kútū-ǎlò 'dī òndě rú trá rī, Òvârí ññí Sātánā trá nyārī 'ásí.
 Gõ'dá drílâ ǎfòzó 'bú 'ásí. ⁸ Nǐngá sī, gólâ ngâ trá nǐlǐ vò

tî ãngó drî rî 'bá yî 'ásí àkí àkó, nî'á òjílã òrî kâ ndrî ádó bē gólîyî ê'belé vò ãlô 'á, ã'dô ró bē gólîyî drí ãjú 'büzó Ôvârí bē.* Òjílã trá rî'á dũú òzô drî-'bí kâtí. ⁹ Nîngá sî, má ndrê gólîyî drí ngãzó vò kpálé ãngó drî sî ndrî gô'dá cãlé vò òjílã Ôvârí kâ drí â'dózó tú 'álá ãlô rî kílî gbãã, 'dî rî'á òjílã jãrîbã gólã Ôvârí drí lôvó lâ 'bãlé rôô rî 'á rî yî î'dî. Kpálé îtî rî, lãsí â'dô â'dé'á 'bũú lésí gô'dá ãjú-'bá-ãzí Ôvârí kâ 'dî 'bá yî zálé ngbá volé. ¹⁰ Gô'dá nîngá sî rî, má ndrê Ôvârí drí Sâtánã gólã òjílã rî 'dî 'bá yî ádó 'bá rî vüzó lîmvú ândrê lãsí bãrútî kâ ró rî 'á 'dó ndrî kôrönyã ùrî-gã-dê ró 'dî 'bá yî bē, gô'dá kpá tã ângũ 'bá gólã ònjô âgã 'bá trá rî yî bē. Gólîyî â'dô rî'á tólã îzã kôkô ñalé iyî drî zãã gbãdú ró.

Tã Ôvârí drí tã òjílã ndrî kâ kîzó rî

¹¹ Nîngá sî, má drí Ôvârí rî ndrêzó gólã cú rî'á rílî gá kítî gólãkã mvêémvê ró rî drî. Gô'dá gólã â'dâ rú bē rî, gô'dá 'bũú ãngó drî bē drí ãvîzó ngbá volé má lîfî sî. ¹²⁻¹³ Gô'dá nîngá sî, má drí òjílã ndrî gólîyî ôdrã 'bá trá rî 'bá yî ndrêzó. 'Dî rî'á ãrãkã gô'dá 'dîyîmvá bē ndrî 'dó âdré'á iyî kítî Ôvârí kâ ândrá. Òjílã ndrî lêté 'bá trá lîmvú zêlé rî 'bá yî âfô trá volé îvî lîmvú 'ásí, gô'dá gólîyî ndrî lô'bãlé trá 'bú 'á rî 'bá yî âfô trá kpá ndrî iyî ló'dé 'ásí. Gô'dá kpá gólîyî ôdrã 'bá ãvô lâ yî lô'bãlé 'bú 'á kô'dává rî, lîdrî iyî kpá trá ndrî. Gô'dá òjílã ãlô drí búkú ãzã 'bá yî âtrözó 'á lâ yî lônîlî, gô'dá kpá òjílã ãlô rî drí búkú gólã cú òjílã gólîyî 'ê 'bá rílî zãã gbãdú ró rî 'bá yî rú lâ yî bē rî nyîzó. Gô'dá Ôvârí drí tã òjílã kâ kîzó ãlô-ãlô. 'Dî té rî'á

* 20:8 20.8 Yôwánî zî òrî rî 'dî 'bá yî drí Gógô ãngó Mãgógô kâ rî 'ásí. Tã ângũ 'bá Êzêkélê âtã tã òrî Gógô 'dî tãsí búkú íykã 'á kápîtã lâ yî rî'á 38, gô'dá kpá 39. Rú 'dî â'dâ òjílã gólîyî ndrî ãjú-'bá-ãzí Ôvârí kâ ró rî 'bá yî î'dî.

â'dô tâ gólâ ãgĩlí trá tã 'ě'ě nĩ ãlô rĩ kã búkũ ãzã 'dĩ 'bá yĩ 'á rĩ vó ró. Ítĩ rĩ, gólâ â'dô tâ nĩ ãlô rĩ kã kĩ'á kpá té â'dô tâ gólâ ní drí 'élé trá drĕ ãkpã ní draá kô rĩ vó ró. ¹⁴⁻¹⁵ Ōzō òjĩlã ãzãkã ãlô, gō'dá gólâ rĩ rú ãĩĩgĩ kô búkũ òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá ãyĩ lédrĕ-lédrĕ ró zãã gbãdú rĩ 'bá yĩ kã 'á rĩ, úvũ gólâ ãyĩkã kôrô ãĩmvũ ãĩsĩ ró 'dĩ 'á. 'Dĩ vósĩ, òdrã gō'dá trá yũ'dãwã ló'dé yĩ bē. Úúfũ ngá rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ãĩmvũ ãndrĕ ãĩsĩ ró rĩ 'á ngbã. Zĩ ãyĩ ãĩmvũ rĩ ãĩsĩ ró 'dĩ rú ãlã kĩ, “ Ōdrã rĩ ãlã ró zãã ” rĩ.

21

Tã Ôvãrí drí ngá ndrĩ lô'bãzô ó'dí ró rĩ

¹ Nôô tâ gólâ 'bũũ ãkũ rĩ gō'dá kpá ãnyãkũ drĩ ãkũ rĩ bē rĩ 'bá yĩ drí ãvĩzô dĩ ãĩĩ drĩ 'ásĩ ndrĩ 'dó ãĩmvũ ãndrĕ ãndrĕ yĩ bē rĩ tãsí. Má drí gō'dá 'bũũ ó'dí gō'dá ãnyãkũ ó'dí bē rĩ 'bá yĩ ndrĕzô ã'dĩ. ² Má drí ãĩĩbã Ôvãrí rĩ nyãányã kã, Yĕrôsãlēmã ó'dí ró rĩ ndrĕzô ãrĩ'á Ôvãrí ngá lésĩ ró 'bũũ lésĩ. Gólâ rĩ'á sũsũ ró tákányĩ, òzō òkó ó'dí êdélé trá ítã ãnã sĩ gō'dá lô'ĩlí kpá trá ngá sũsũ kôrô ãzã 'bá yĩ sĩ gō'dá trá rĩ'á ãnjã ãyĩ ágó rĩ tĕ'á rĩ kãtĩ.

³ Tã ãlã rĩ'á nõtĩ, má drí gbórókô ãzã ãrĩzô kĩtĩ Ôvãrí kã rĩ ngá lésĩ ró tã ãtã'á kĩ, “Nĩ ndrĕ drĕ, 'bã Ôvãrí kã trá rĩ'á ngbãangbãno òjĩlã gólãkã rĩ ããfãlé. Gólâ â'dô rĩ'á gólĩyĩ ããfãlé 'á, gō'dá gólĩyĩ â'dô â'dó'á òjĩlã jó 'álé gólãkã kã rĩ 'bá yĩ ã'dĩ. Āwô, rĩ'á tã pãtĩĩ ró, Ôvãrí rĩ nyãányã â'dô rĩ'á gólĩyĩ ããfãlé 'á. ⁴ Ítĩ rĩ, Ôvãrí â'dô ãĩndrĩ gólĩyĩ ãĩĩ 'á rĩ ãlã ngbã vólé, gō'dá òdrã ãcã kô â'dólé, gō'dá ngá ãzē yĩ bē gō'dá kpá ãwô ngōngō yĩ ãnã yĩ bē ãcã ãyĩ kpá kô â'dólé. Tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrĕ rú trá ãtô vō lésĩ.”

⁵ Gō'dá ãngã sĩ, Ôvãrí drí ngãzô tã ãtãlé kĩ, “Nĩ ndrĕ drĕ, mã trá ngã-tĩ cē tĩtĩ 'ě'á ndrĩ â'dólé ó'dí ró. Nĩ ãgĩ úlí gólĩyĩ mã drí ãtãlé nō 'bá yĩ. Úlí ãmãkã ãtãlé rĩ 'bá yĩ rĩ'á

pãtĩ ró, gõ'dá nĩ ìcâ trá tã lèlè 'á lâ ìyî.” Gõ'dá gólâ kí nĩ rĩ,

⁶ Óndě tã tĩ trá kâkâŗâ ndrĩ. Âmâ nyãányâ ìtô tã tĩ ndrĩ nĩ, gõ'dá âmâ nyãányâ âtĩ tã tĩ vó kpá nĩ ndrĩ. Má â'dô lĩmvũ fê'á gólĩyî â'dó 'bá lĩmvũ lédrě-lédrě âfê 'bá lôvó ró rĩ 'bá yî drí cú ìtĩ gólĩyî drí gĩ ãkó lâ. Lĩmvũ rĩ 'dĩ rĩ'á óró âmákâ gólâ lédrě-lédrě âfê 'bá ì'dĩ rĩ 'ásĩ. ⁷ Ōjĩlá āzâ ãlô gólâ tã âtũ 'bá gõ'dá rĩzô tã lèlě sĩ má 'á rĩ, â'dô tã tĩ rĩ 'dĩ 'bá yî ùsú'á ndrĩ. Má â'dô â'dó'á kpá gólâ rĩ átá ró, gõ'dá gólâ â'dô â'dó'á âmâ mvá ró.

⁸ Gõ'dá ōjĩlá gólĩyî tã âtũ 'bá kô'dáwá gõ'dá kpá tã lèlě 'bã 'bá ìyî kô má 'á rĩ 'bá yí bē, kpá gólĩyî rĩ 'bá ôvârĩ ābārādāgō āzâ 'bá yî ìnjĩlĩ'ĩ'dĩ gõ'dá kpá gólĩyî ōjĩlá ùfũ 'bá ró, gólĩyî ìyî trô 'bá drĩ 'á ágó ngātá òkó āzĩ-āzĩ kâ âyízó rĩ 'bá yî, gólĩyî ólé ró gõ'dá ójó ró gõ'dá kpá drĩ-'bá ró rĩ 'bá yî, gõ'dá gólĩyî ònjô 'bá ró rĩ 'bá yí bē, āâ'dô gólĩyî lĩvũ'á ndrĩ lāsĩ lĩmvũ ândrê kâ rĩ 'bá kólé zāâ gbădú rĩ 'á, gõ'dá úzĩ 'dĩ rĩ'á ôdrã rĩ lâ ró zāâ rĩ ì'dĩ.

⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drĩ ãlô mālāyĩkã gólĩyî lãṅō njĩ-drĩ-lã-rĩ âdã 'bá ãngó drĩ 'á 'dĩ 'bá yî 'ásĩ rĩ ndrězô. Gólâ ânĩ gõ'dá tã âtálé má drĩ kí nĩ rĩ, “Nĩ ânĩ má â'dô òkó ó'dĩ gólâ kăbĩlĩkĩ drĩ gĩlĩ trá rĩ â'dá'á ní drĩ.” ¹⁰ Nĩngá sĩ, mbârâkã Líndrĩ Tândĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ drĩ fizó má 'á, gõ'dá mālāyĩkã 'dĩ drĩ âmâ trôzô âjĩlĩ únĩ tōrōngōlō rĩ āpĩrĩ lâ 'álâ. Gõ'dá mã câ bē tólâ rĩ, gólâ drĩ jãrĩbã Ôvârĩ kâ zĩlĩ Yěrosālēmã ó'dĩ rĩ â'dázó má drĩ, ârĩ trá Ôvârĩ vá lésĩ 'bũũ lésĩ. ¹¹ Ìtĩ rĩ, jãrĩbã rĩ 'dĩ rĩ'á lãgũ-lãgũ ró kã'dê-kã'dê, tãlã Ôvârĩ bē rĩ'á tólâ. Jãrĩbã rĩ 'dĩ kpá rĩ'á kô'á njã-njã gõ'dá kpá lãgũ'á kã'dê-kã'dê òkĩzō ngānã 'ĩ. ¹² Gõ'dá 'bárãnjã ândrê tōrōngōlō ābē kúnĩ mvá 'ásĩ rĩ bē rĩ'á gbãã jãrĩbã rĩ 'dĩ rú sĩ, gõ'dá átĩ fizó 'bárãnjã rĩ 'dĩ 'á tólâ rĩ rĩ'á mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ, 'dó mālāyĩkã bē tĩ lâ 'ásĩ cé tĩtĩ rĩ'á lôkĩlã. Gõ'dá átĩ

rî 'dĩ 'bá yî tĩ sī ãlô-ãlô ïŋĩ 'bãsurú rú mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ òjĩlã Ôvârĩ kâ rî 'bá yî ró rî rú lâ yî trá 'bãsurú rú ãlô átĩ ãlô rî rú. ¹³ Ätĩ tĩ gólĩyî nâ rî ndrê vō gōlé òjĩ 'álâ ró. Gõ'dá nâ ãzâ 'bá yî ïyĩkâ ïtú drĩ 'dẽrẽ 'álâ ró, gõ'dá ãzâ nâ rî 'bá yî ïyĩkâ gōlé lĩjĩ drĩ 'álâ ró, gõ'dá ãmbúkũ lâ yî nâ rî ndrê vō gōlé drĩ-ágó drĩ 'álâ ró. ¹⁴ Óbẽ 'bárãñã rî 'dĩ gá kúnĩ úngũ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ rî drĩ. Gõ'dá kúnĩ úngũ rî 'dĩ 'bá yî drĩ sī ãlô-ãlô rî ïŋĩ lãjó 'bá ãlô gólã lãjó 'bá mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ Kãbĩlĩkĩ kâ rî 'bá yî 'ásĩ rî rú lâ trá drĩ lâ yî 'á sũ cé.

¹⁵ Mālãyĩkã gólã rĩ 'bá tã átálé má drĩ 'dĩ cú rĩ'á fê mvá ngá ï'bĩ kâ bê éédê dáãbō 'ásĩ, ã'dô ró bê rĩzó jãrĩbã rî 'dĩ ãcê lâ, ngãngã lâ úrú 'álâ rî, gõ'dá lãngbãngú lâ yĩ bê rî ï'bĩzó. ¹⁶ Jãrĩbã rî 'dĩ ãcê lâ lãngbãngú lâ bê rî rĩ'á ïcã-ïcã ró ãlô. Ítĩ rî, mālãyĩkã 'dĩ drĩ fê ngá ï'bĩ kâ 'dĩ átrözó, gõ'dá drĩlã jãrĩbã 'dĩ ï'bĩzó ï'dĩ sī lâ. Ítĩ rî, gólã úsũ ãcê lâ rĩ'á kílõmítĩrĩ kútũ-rĩ-drĩ-lâ-kámã-sũ (2,400 km), gõ'dá kpá lãngbãngú lâ yĩ ngãngã lâ úrú 'álâ ró rî 'bá yî ï'bĩzó rî, 'dó rĩ'á ãlô. ¹⁷ Gõ'dá nĩngã sī, mālãyĩkã 'dĩ drĩ kpá 'bárãñã kúnĩ mvá 'ásĩ jãrĩbã 'dĩ bẽzó 'dĩ nĩnjĩ lâ ï'bĩzó gõ'dá rĩ'á ãnyĩ mítĩrĩ nyã'dĩ-nâ-drĩ-lâ-ngâ-njĩ-kázíyã.

¹⁸ Éédê jãrĩbã rî 'dĩ dáãbō 'ásĩ lãgũ-lãgũ ró òzō ngãñã kãtĩ ïtĩ. Gõ'dá gólĩyî 'bã kúnĩ ònyĩ ró lãgũ 'bã ngbãngbã ngãñã kãtĩ zĩlĩ jãsĩpã rî ï'dĩ ãbẽ 'bárãñã 'dĩ kã bẽzó. ¹⁹⁻²⁰ Kúnĩ úngũ gólĩyî 'bárãñã 'dĩ bẽzó gá drĩ lâ 'dĩ 'bá yî rĩ'á ndrĩ ngĩngĩ, gõ'dá kpá ndrĩ rĩ'á ïyĩ 'dó sũsũ ró.

Kúnĩ mvá rî sĩsĩ 'dĩ ïyĩkã rĩ'á jãsĩpã 'ĩ,
gõ'dá rĩ lâ ïyĩkã lãgũ-lãgũ ró kã'dã-kã'dã ró, úzĩ rú lâ
sãfĩrẽ,
gõ'dá nâ lâ rĩ'á ngĩ lãkã-lãkã ró mvẽêmvê ïtĩ, úzĩ rú lâ
ágẽtẽ,

gō'dá sũ lâ íyíkâ ngbángbá lãdã-lãdã ítí, úzì rú lâ
 ẽmẽrãládã,
 gō'dá n̄jì lâ íyíkâ rĩ'á cú úrì bẽ ngíngí dũũ, úzì rú lâ
 ònìkìsì,
 gō'dá n̄jì-kázíyá lâ ró rĩ íyíkâ rĩ'á kãákã ró, úzì rú lâ
 kãrãñlĩyãní,
 gō'dá n̄jì-drĩ-lã-rĩ lâ ró rĩ íyíkâ rĩ'á ngbángbá lâwã-lãwã
 ró ítí, úzì rú lâ kírĩsòlátẽ,
 gō'dá n̄jì-drĩ-lã-nã lâ ró rĩ íyíkâ rĩ'á ká'dã-ká'dã kã'dã-
 kã'dã ró ítí, úzì rú lâ bẽrĩlẽ,
 gō'dá n̄jì-drĩ-lã-sũ lâ ró rĩ íyíkâ rĩ'á kpírì-kpírì lâwã-
 lâwã ró ítí, úzì rú lâ tǒpázã,
 gō'dá mũdrĩ lâ ró rĩ íyíkâ rĩ'á kpírì-kpírì kã'dã-kã'dã
 ró ítí, úzì rú lâ kírĩsípãrásẽ,
 gō'dá mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-ãlô lâ ró rĩ íyíkâ wãyĩ-wãyĩ ró
 ítí, úzì rú lâ jãsinísì,
 gō'dá mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ lâ ró rĩ íyíkâ lãmúrĩ-lãmúrĩ
 ró, gō'dá úzì rú lâ ãmãsasítì.

21 **Ätì** tì ãlô-ãlô rĩ 'bá yĩ rĩ'á kúnì mvá mvẽêmve òzõ
 ñnjígó sị kátì zìlì pèrẽlẽ rĩ ì'dì, gō'dá lãtì jãrĩbã 'dĩ kã éédè
 ndrĩ dáãbõ nyãányã lâ ró rĩ sĩ.

22 Má ndrè jó ạngí ãzãkã jãrĩbã 'dĩ 'á rĩzó Òvãrì rĩ ñnjìlì
 'á lâ rĩ kô ãlôwálã, tãlã òjìlã ndrĩ rĩ ãyì Òvãrì gólã Kúmú
 ámákã ró mbãrãkã ndrĩ lípì ró rĩ gō'dá Kãbìlìkì bẽ rĩ ñnjìlì
 vò gólã gólĩyì drì ã'dózó 'á lâ rĩ 'bá yĩ 'ásì. 23 Tólã rì, ìtú
 yũ párá bẽ, jãrĩbã rĩ 'dĩ lèé gólĩyì kô, tãlã ngá ì'ĩ Òvãrì
 kã bẽ vò ìwá'á tólã, gō'dá Kãbìlìkì rĩ nyãányã kpá rĩ'á vò
 ì'ĩ'á ngbángbá òzõ ìtú kátì vò rĩ 'dĩ 'á. 24 Gõ'dá òrĩ ãngó
 drĩ 'á rĩ 'bá yĩ ndrĩ ã'dô ãyì tã Kãbìlìkì kã rĩ 'è'á ì'dì. Gõ'dá
 kúmú ạngí ạngí gólĩyì ndrĩ ãngó drĩ kã rĩ 'bá yĩ ã'dô ãyì ãyì
 nyãányã fẽ'á drĩ-báláyì ró Kãbìlìkì rĩ ñnjìlì. 25 **Ätì** tì jãrĩbã
 rĩ 'dĩ kã ã'dô rĩ'á kpá zãã trẽ. Áã'bãá gólĩyì kô'dáwã ãlólã

tälâ ngáčî â'dô 'bã'á yú. ²⁶ Õrĩ cé títî â'dô ÿî ânî'á Ôvârí rí ñnjĩlî ÿî nyáányâ fěfě sî. ²⁷ Kpálé rí, ngá āzākā gólá Sātánā ká ró rí îcá kô filí tólâ jãrĩbã rí 'dî 'á, gō'dá kpá ití gólîyî rí 'bá tã gólîyî Sātánā ká rí 'bá yî 'élé î'dî rí 'bá yî ndrî gólîyî ònjō 'bá ró rí 'bá yî bê. Íyîngá rî'á cé òjílā gólîyî ÿî rú îgî 'bá trá búkū gólá Kăbîlîkî ká gólá â'dó 'bá òjílā gólîyî cú rú lédrě-lédrě ká bê rí 'bá yî î'dî.

22

¹ Gō'dá nīngá sî rî, mālāyîkā rî 'dî drî áyágá lîmvú lâ drî â'dólé kă'dă-kă'dă lédrě-lédrě âfě 'bá î'dî rí â'dázó má drî. Áyágá rî 'dî âdî ârálé 'dî kîťî gólá Ôvârí yî ká Kăbîlîkî bê rîzô rîlî rí ngá lésî. ² Tólá sî rî, áyágá 'dî drî dîzô kôrô látî ândrê jãrĩbã 'dî lăfálé sî rî 'ásî. Gō'dá fê gólá lédrě-lédrě fě 'bá rî mbâ trá áyágá rî 'dî gārā drî lâ kpārătî kpārătî rî 'ásî. Fê rî 'dî rî 'wālê ândâlâ mûdrî-drî-lâ-ngârî ndrô ãlô vósî cé. Gō'dá bî lâ rî'á òzô ãlókô kâtî rîzô òjílā òrî ndrî ká pîpîsîlî lâ yî â'dîlî lãnō tã îsū tã ònjî ká rî ká 'ásî. ³ Gō'dá, jãrĩbã 'dî 'á rî, tã āzākā îcá kô rú îzálé tã ònjî drî sî zã ãdūkū ãkó. Ítî rî, Ôvârí yî kăbîlîkî bê â'dô ÿî rî'á tólá gō'dá òjílā Ôvârí ká rí 'bá yî â'dô ÿî Ôvârí rí ñnjî'á tólâ. ⁴ Gólîyî â'dô ÿî Ôvârí rí lîfî nyáányâ ndrě'á, gō'dá Ôvârí â'dô ÿî rú îgî'á gólîyî ándrá-gă-sîlî 'ásî. ⁵ Ítî rî, vō îcá kô â'dólé ínrîkúwă ró vō 'dî 'á tólá ó'dí. Gō'dá òjílā lěé vō î'î ítú ká ngátá lămbā ká rî kô tólâ, tälâ Ôvârí rí nyáányâ â'dô â'dó'á gólîyî drî vō î'î ró, gō'dá gólîyî â'dô â'dó'á ÿî kúmú ró zã gbădú.

Tã Yésũ rî âgō-âgō ãngó drî 'á rî tãsî

⁶ Gō'dá tã ndrî 'dî 'bá yî vósî rî, mālāyîkā 'dî drî tã âtázó má drî kî,

Tā gólīyī má drí 'è'á âtalâ ní drí nō rī'á tā p̄tī'ī 'ī, gō'dá ní drí tā lēlé 'á lâ té ití. Ôvâri âjô mâ nī tā âti-âti íyíkâ p̄lé ní drí, òzō gólâ drí tā ângū 'bá íyíkâ jolé trá ãkū ró nã sī tā âti-âti íyíkâ p̄lé òjílâ drí mbârâkâ Línđrí Tândí íyíkâ rī kâ sī rī tí.

⁷ Yésū âta tā kī nī rī, “Nī ârī drē, mâ trá âcá'á âgólé ngbāangbānō.” Gō'dá ití rī, mālāyíkâ 'dī kī,

Â'dô â'dó'á tândí ró òjílâ ndrī drí úlí gólīyī îgilí trá búkū nô 'á rī 'bá yī ârízó gō'dá ñnjīlī tā ïsū lâ yī sī mánísí.

⁸ Ití rī, mâ Yōwánī, ârī tā rī 'dī 'bá yī trá ndrī âmâ bí sī. Gō'dá má ndrē kpá trá âmâ līfī sī. Ití gō'dá má ârílí bē tā rī 'dī 'bá yī âmâ bí sī gō'dá kpá ndrēzō lâ âmâ līfī sī rī, má drí ngázó 'dēlé vūđrī mālāyíkâ gólâ tā â'dá 'bá trá má drí 'dī pá lâ rú. ⁹ Gō'dá mālāyíkâ rī 'dī drí tā âtázó má drí kī, “Ní ñnjī mâ kô ití lâ 'dī kâtí. Mâ rī'á cé ngá 'è 'bá Ôvâri kâ ï'dī, òzō ânī drí â'dórē kpá ânī âđrúpī yī bē, tā ângū 'bá yī bē gō'dá òjílâ ndrī tā lēlē 'bā 'bá trá Ôvâri 'á, ngátá úlí búkū nô 'á rī 'bá yī ñnjī 'bá trá rī 'bá yī bē ndrī drí â'dórē ngá 'è 'bá Ôvâri kâ ró rī kâtí. Rī'á cé Ôvâri ï'dī ní drí îcálé ñnjīlâ.

¹⁰ “Tā gólīyī búkū nô kâ ânī 'bá trá Ôvâri ngá lésī nô 'bá yī, ní âta tā lâ yī òjílâ drí ngbálí-ngbálí, tálâ itú lâ âwú trá drílīyī 'ézó â'dólé ngbāangbānō 'wāâ. ¹¹ Ití rī, itú-pá lâkī trá ngbāâ dāwá ití tā ïsū tā 'è'è bē jázó â'dólé tândí ró. Gō'dá kpálé ití rī, òjílâ Sātánâ kâ rī 'bá yī â'dô rī'á ïyī zāâ tā 'è'è Sātánâ kâ rī 'bá yī 'èlé ï'dī. Gō'dá gólīyī rī 'bá tā tândí mbī rī 'bá yī 'èlé ï'dī rī â'dô rī'á zāâ, rī'á tā tândí mbī rī 'bá yī 'èlé ï'dī. Gō'dá òjílâ Ôvâri kâ ngîngî lâ ró rī 'bá yī â'dô ïyī rī'á zāâ òjílâ ngîngî Ôvâri kâ rī 'bá yī ró.”

¹² Gō'dá nîngá sī, Yésū drí kpá tā âtázó má drí kī,

Mâ trá ânī'á ngbāangbānō 'wāâ. Òzō má ââcâ trá rī, má â'dô ngá fē'á òjílâ drí â'dô ngá 'è'è gólīyíkâ rī vó lâ

ró. ¹³ Mâ i'dî rî'á tã ndrĩ ãtõ 'bá ró rĩ gõ'dá kpá tã ndrĩ vó âtĩ 'bá ró rĩ.

¹⁴ Ítí rĩ, â'dô â'dó'á tãndĩ ró õjílã gólĩyĩ ítá ãyíkã jĩ 'bá trá wálé ngbángbá rĩ 'bá yĩ drĩ, tãlã má â'dô gólĩyĩ âyé'á filí kôró ãtĩ tĩ gólã jãrĩbã 'dĩ kã 'ásĩ. Gõ'dá má â'dô kpá gólĩyĩ âyé'á fê lõ'wã gólã lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ákó âfẽ 'bá i'dĩ rĩ nyálé. ¹⁵ Kpálé rĩ, õjílã Sātánã kã, gólĩyĩ ólé ró, drĩ rũ 'bá 'dãzĩ rĩ òkó bẽ rĩ 'bá yĩ, ãzĩ-ãzĩ ùfú 'bá rĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ ôvãrí ãbãrãdãgõ ãnjĩ 'bá i'dĩ rĩ 'bá yĩ gõ'dá õnjõ ãgã 'bá rĩ yĩ ndrĩ 'dó, gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá tã 'dĩ 'bá yĩ 'èlẽ rĩ 'bá yĩ fĩ kô ãlõwálã jãrĩbã rĩ 'dĩ 'á.

¹⁶ Mâ Yésũ i'dĩ. Má âjõ mãlãyíkã ámákã nĩ ânĩlĩ tã nõ 'bá yĩ âtálé ní drĩ, ã'dô ró bẽ ní drĩ lõpélã õjílã ámákã drĩ ndrĩ. Mâ i'dĩ rĩ'á gólã Dãwúdĩ rĩ ózõwá ró rĩ. Mâ kpá i'dĩ zĩlĩ Mõrõbã rĩ. I'dĩ 'dĩ.

¹⁷ Línđrĩ Tãndĩ Ôvãrí kã gõ'dá òkó ó'dĩ Kãbĩlĩkĩ kã, õjílã Ôvãrí kã ró rĩ bẽ, kpãrãtĩ âtã ãyĩ tã trá kĩ, “Nĩ ânĩ â'dólé ngã ãlõ ró Yésũ bẽ”, 'dõvó õjílã ãlõ-ãlõ gólã tã nõ 'bá yĩ árí 'bá trá rĩ ããtã tã kpá kĩ, “Nĩ ânĩ â'dólé ngã ãlõ ró Yésũ bẽ. 'Dõvó õjílã gólã lĩmvũ lédrẽ-lédrẽ âfẽ 'bá rĩ lõvó lâ bẽ mvũlĩ rĩ, 'dõvó gólã ããnĩ â'dólé trõlã tãkó ãtĩ.”

¹⁸ Ítí rĩ, má sõ drĩ-mbílĩ õjílã ãlõ-ãlõ gólã ùlĩ búkũ nõ kã â'dó 'bá Ôvãrí tĩ sĩ nõ árí 'bá lâ kô rĩ yĩ lĩfĩ. 'Dõvó nĩ ádrõ tã kô rõõ, tãlã Ôvãrí õzó kô lãñõ tã lâ âtálé búkũ nõ 'á nõ trõõ 'bálé ânĩ drĩ. ¹⁹ Ôzõ nĩ õõjã ùlĩ búkũ nõ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ trá ányã ró rĩ, Ôvãrí ãcã kô ânĩ âyé'élẽ fê lõ'wã gólã lédrẽ-lédrẽ kã rĩ nyálé. Gõ'dá gólã âyé ânĩ kpá kô filí jãrĩbã gólã tã lâ ngílĩ búkũ nõ 'á nõ 'á.

²⁰ Gõ'dá Yésũ gólã rĩ 'bá zãã tã mbĩ 'èlẽ i'dĩ rĩ kĩ, “Má trá âcã'á ngbããngbãñõ 'wãã.” Ítí rĩ, mã Yõwãní kĩ, “Kúmú Yésũ, ãyẽ ní âcã ngbããngbãñõ 'wãã. ãã'dô ãtĩ.” ²¹ Má 'è rãtãã Kúmú Yésũ drĩ â'dózó tãndĩ ró ânĩ bẽ. I'dĩ 'dĩ.

Tã-drĩ Lěě Ó'dí Óvârí Kâ

Avokaya: Tã-drĩ Lěě Ó'dí Óvârí Kâ New Testament

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Avokaya)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 2 Jun 2022

87931ba7-0e83-5f4d-bd6e-8c45876fc354